

NAGY ISTVÁN

ELMENVÉN,
TANITSATOK...

„ELMENVÉN, TANITSATOK...”

(EVANGÉLIUMI GONDOLATOK SZENTBESZÉDEKHEZ)

ÖSSZEÁLLITOTTA ÉS KIADTA:

NAGY ISTVÁN
SZÁSZVÁRI PLEBÁNOS

1940.

S Z Á S Z V Á R

**Nihil obstat. P. Joannes Hemm S. J. censor dioecesanus. Nr. 471|1940. Imprimatur.
Strigoni, die 19. Januarii 1940. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában. Budapest, VIII., Csepregy-utca 2.

Elüljáróba

Egy alkalommal egyik káplánom azzal állított be hozzám, hogy adjak neki útbaigazítást arranézve, hogy miről és hogyan prédikáljon? Erre a kezébe nyomtam néhány beszédmintát azzal, hogy nézze át azokat, bizonyára talál bennük gondolatokat, amiket beszédjénél felhasználhat. Rövid félóra mulva visszajött és azt mondta: „Plebános úr, pompás dolgok ezek! Ezek alapján akár már most tudnék prédikálni!”

Ez a kis epizód adta nekem a gondolatot, hogy ezt a könyvet megírjam és kiadjam. Nem kidolgozott beszédeket adok, de nem is csak vázlatokat. A kidolgozott beszédek akadályozzák a szabad mozgást, viszont a vázlatok nem adnak elég gondolatot s a szónoknak sokáig kell törnie a fejét, míg a vázlat alapján összeállítja a beszédét. Mint a rajzoló vagy kézimunkázó könnyebben dolgozik, ha minta van a szeme előtt, úgy a szónok dolga is lényegesen könnyebb lesz, ha az előadandó beszéd már nagyjából ki van dolgozva, hogy úgy mondjam: meg van „mintázva”. Ha valaki az itt adott „beszédminták” felett csak keveset is elmélkedik, hihetetlen rövid idő alatt elkészül prédikációjával. Ezért jó hasznát vehetik a kezdő és nagyon elfoglalt papok egyaránt. Tapasztalásból tudom, hogy e minták alapján elmondott beszédek 20—30 percig tartanak, de lehet általuk hosszabb vagy rövidebb beszédeket is készíteni a szerint, hogy elvesz vagy hozzátesz valamit az ember.

Majdnem minden beszédben akad példa vagy hasonlat. Ezek rendkívül élénkítik az előadást és lekötik a hallgatók figyelmét. A példák és hasonlatok kidolgozását, kiszínezését és alkalmazását nem csináltam meg; végezze el ezt mindenki maga. Egyéb-

ként kívánatos, hogy az egyes beszédeket mindenki a saját egyéniségén szűrje át; így válnak azok sajátunkká. Akik jól beszélnek idegen nyelvet, azok ezeket a beszédmintákat más nyelven való prédikációjuk összeállításánál is alkalmasan felhasználhatják.

Ami a munka eredetiségét illeti, megvallom, hogy nem minden beszéd saját termelésem; gondolatokat vettem másoktól is (hogy kiktől, már magam sem tudom), de a gondolatok csoportosítása és elrendezése az enyém. Az a fő, hogy prédikáló paptestvéreim nehéz munkájukban könnyebbséget, a hívek pedig, akikhez szólnak, minél több kegyelmet nyerjenek kis művem által. Ha e célomat elérem, nem sajnálom a ráfordított időt és fáradságot.

Szászvár, 1940 jan. 6.

*N a g y I s t v á n
plebános.*

Ádvent I. vasárnapjára

Bevezetés. Advent = eljövétel. A bűnbeesés után kezdődött a nehéz élet. Izaiás: „Láttam nagy ködöt, mely az egész földet borítja és íme, a ködben látom jönni az Isten hatalmát!” Köd borította az ókori emberek esztét, szívét. Egyetlen reménysugár: Megváltó fog jönni! 4000 évig tartó vágyakozás. „Rorate coeli!”

Ilyen volt a világ ádventje a Megváltó eljövetele előtt. Nekünk nincs már ádventünk, hiszen „láttuk az ő dicsőségét, mely telve van kegyelemmel és igazsággal”. De sokaknak még ma is ádventjük van. Ködben, sötétségben botorkálnak, s eziránt nem lehetünk közönyösek, hiszen testvéreink! Kik ezek? Mi a teendők velük szemben?

Tárgyalás. 1. A pogányok ádventje. Kétezer éve, hogy eljött a Megváltó — és ezermillió a pogány! Nem ismerik őt, sohasem hallottak felőle. Egész országok, népek pogányok! Pedig bennük is él a vágy a boldogság után, de nem tudják, hol keressék. Ők is meg vannak hívva az örök boldogságra s ez veszélyben forog. Mily nagy lelki nyomor! Mi az oka? Kevés a munkás. Hiányoznak az eszközök. Nagy ellenpropagandát fejt ki a gonoszlélek. Segítsünk rajtuk! Imával, anyagiakkal. Hálából, hogy mi megismertük az Údvözítőt.

2. Az Egyháztól elszakadtak ádventje. Valamikor ők is odatartoztak. A keresztség által, mert „egy a keresztség”. Részesülniök kellene az Egyház kegyelemforrásaiban. De elvesztették. Sokan önhibájukon kívül. Őseik hittagadását örökölték. S most meg vannak fosztva az Egyház kincseitől! Nincs oltárunk, áldozatuk. Nincs élő Krisztusuk. Nincs Szűz Máriájuk. Hideg és üres náluk minden. Elhagyván az igazságot,

a tévedések útvesztőiben bolyongnak. Mint a tékozló fiú. Mi a teendők? Imádság, katolikus életmód. Nem veszünk részt vallási összejöveteleiken. Nem házasodunk össze velük. Kerüljük a túlságos bizalmaskodást velük. De legyünk igaz szeretettel és részvétellel irántuk.

3. *A bűnösök adventje.* Az Egyház holt tagjai. A bűn szegényekké, nyomorultakká tette őket. Megfosztva a kegyelemtől, az isteniútságtól, a szív békéjétől. Méltatlanok lettek a mennyországra. Az örök kárhozat várományosai. Rútak, értéktelenek az Isten szemében. Mit tegyünk? Imádkozzunk, figyelmeztessük őket jó szóval, adjunk nekik jó példát. Hadd lássák, hogy lehet, csak akarni kell. — Mi magunk is éreztük a bűn nyomorát. Talán még most is érezzük. Hagyjuk abba a vétkezést. Számoljunk le a bűnnel. A kisebbekkel is. Igaz, hogy általuk nem veszítjük el az Isten kegyelmét, de megfosztanak sok vigasztalástól, a lanyhaság posványába merítenek, öröm nélkülivé teszik az életet és kitesznek a veszélynek, hogy Isten ellenségeivé legyünk.

Befejezés. Legyünk rajta, hogy necsak mi magunk, de mindenki, elsősorban családjaink tagjai megismerjék a Megváltót és utat készítsenek neki a szíveikbe. „Veni et libera nos!” Amen.

Advent II. vasárnapjára

Bevezetés. Jézus megdicséri Ker. Szent Jánost. Önmehtagadó életét emeli ki. Mindenkinek feltűnik, ha valaki önmehtagadást gyakorol. Pedig ez nem egyeseknek kiváltsága vagy szeszélye. Mindenki kötelessége erre, ha nem akar bűnbe esni, kivált, ha előre akar haladni a tökéletesség útján.

*Tárgyalás. 1. Szükségesség az önmehtagadás.** A bűn-

* A mai élvezni vágyó világban nem árt az önmehtagadásról gyakrabban beszélni.

beesés előtt megvolt a harmónia a test és lélek között. A bűn után lázadás, harc, valóságos vihar állt be. „A test a lélek ellen kíván.” „Más törvényt látok tagjaimban, ellenkezőt lelkem (Isten) törvényével.” Pedig Isten törvényének kell érvényesülnie, különben baj lesz! A léleknek kell győznie! Ehhez maga a kegyelem nem elég. Meg kell tagadnunk magunkat. „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát.”

2. Miben áll az önmegtágadás? Nem önsanyargatásban. Mint a szentek közül sokan tették. Ilyet tőlünk nem kíván az Isten. De azt igen, hogy lemondjunk a tiltott élvezetekről, arról, ami által bűnt követnénk el. Hogy ez sikerüljön, meg kell tagadnunk magunktól olykor a megengedett dolgokat is. Megtagadni a látást, hallást, izlést, beszédet. Ezáltal rendkívül megerősödik az akaratunk. Ez a fő!

3. Nem nehéz az önmegtágadás. Mondhatnók: természetes dolog. A természetben minden nyugtalan és szenved, ha nincs a helyén. Pl. a kificamodott csont. Hal a szárazon. Ha a test az úr, akkor az nincs helyén. Tehát nyugtalan lesz, ha így él. A szenvedélyek a szívben hasonlóak a viharhoz. Ha lecsendesítjük, akkor béke és nyugalom lesz. Ha nem, akkor mily keserves! Pl. a haragos, irígy, iszákos, parázna. Mennyivel jobb és könnyebb az önmegtágadó ember élete! Mennyit fárad a földműves, kereskedő, sportoló! És mit kapnak érte? Mi ez ahhoz képest, amit Isten ad az önmegtágadónak? A földön megnyugvás, az égben boldogság.

Befejezés. A világ fiai nem akarnak maguktól semmit sem megtagadni. Mindent elkövetnek, hogy az élet örömeit megszerezzék. És mégse boldogok. Ha mi Szent János példáját követve megtagadjuk magunkat, felveszük keresztünket, megtaláljuk a boldogságot a földön és az örökkévalóságban. Amen.

Szeplőtelen Fogantatás ünnepére

Bevezetés. A felkelő nap sugarai először a magas hegyek ormaít érik. Csak később az alanti részeket.

Tárgyalás. 1. Kit értek a hegyelem sugarai először? Kire tekintett az Igazságosság Napja legelőször? Szűz Máriára! Isten már a paradicsomban beszél róla. Miután megbüntette ősszüleinket, a Megváltóra és az ő Anyjára tereli figyelmüket: „Ellenkezést teszek...” Ettől kezdve sokat beszél róla az ószövetségi Szentírás. A próféták. Jelképezik: Eszter, Judit.

2. Mit adott Isten ajándéku a Megváltó anyjának? Mit adtak, mit tettek királyok azoknak, akiket ki akartak tüntetni? Fáraó Józsefnek. Asvérus Mardokeusnak. Napoleon vitéz harcosainak. Manapság érdemkereszteket adományoznak. Isten Szűz Máriának a szeplőtelen fogantatás kiváltságát ajándékozta. Ennél nagyobbat, szebbet nem talált. Mily nagy, értékes kitüntetés!

3. Mi a szeplőtelen fogantatás? Megmondja a pápai bulla. Mi mindnyájan bűnben születünk. Csak a keresztség után lettünk Isten gyermekei. Szűz Mária nem így. Mi az ördög uralma alatt voltunk. Mária szétzúzta a sátán fejét. Mi koldusok, árvák voltunk. Mária nem.

4. Szűz Mária nagyra értékelte kitüntetését. Lourdesban: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás.” Ez a legszebb cím, ennek örül legjobban. Nem Isten anyjának, nem a mennyország királynéjának, hanem a „Szeplőtelen Fogantatásnak” mondta magát.

5. A keresztség által mi is tiszták lettünk. Menynyire értékeljük mi lelkünk tisztaságát? Készek vagyunk-e érte áldozatot is hozni? Vagy talán rövid, tiltott gyönyör elfeledtetí velünk ezt a nagy kincset? Sajnos, sokan úgy tesznek, mint Ézsau, aki egy tál lencséért eladta elsőszülöttségí jogát.

Befejezés. Boldogok, irígylésre méltók, akik megőrizték keresztségí ártatlanságukat. Az Anyaszent-

egyház valósággal ünnepli ezeket. Mily sokan nem tettek így! Lehetnek-e ezek is Szűz Mária gyermekei? Igen, ha bűnbánatot tartanak. Bár rálépnének a bűnbánat útjára. Lenne öröm a földön is, az égben is. A szerzetesnők ma megújítják fogadalmukat. A kongreganisták felajánlják magukat a Szeplőtelen Szűznek. Alljunk be mi is ebbe a fényes seregbe. Amen.

Ádvent III. vasárnapjára

Bevezetés. Előhírnök. Feltűnt mindenkinek. Megkérdezik tőle: „Ki vagy te?” Nem túlzott; az igazságot mondta. „Ki vagy te?” Ezt kérdezzük magunktól. Milyen lesz a felelet?

Tárgyalás. 1. Igen jelentéktelen lény vagyok. Száz évvel előbb még senki sem élt közülünk. Pedig az a sár, amely cipőnkre tapad, már megvolt! És mi vagyok most? A kétmilliárd ember közt? Mily kevesen ismernek! Észre sem veszik, ha nem leszek. Egyesek neve ismertebb. Talán nemcsak hazájukban, hanem az egész világon ismerik. S mi lesz a sorsuk? Meghalnak, s utána elfeledik őket is az emberek. Dániel kérdezte Nabukodonozor királytól Bál templomában: „Micsoda lábnyomok ezek?” Csak a lábnyomok voltak már láthatók. Kisebb-nagyobb nyomot hagyunk mi is hátra. Egyideig még láthatók lesznek; de idővel mindjobban eltűnnek és marad — a semmi! Ez a gondolat alázatosságra int. XIV. Lajos francia király koporsójánál Massillon püspök így kezdte beszédét: „Testvérek, csak az Isten nagy!” Csakugyan: mi emberek, akármik legyünk is, igen kicsinyek vagyunk. Ha csak emberi szemmel nézzük a dolgot, igen szomorú és lehangelő lesz a felelet erre a kérdésre: „Ki vagy te?”

2. De ha a hit szemüvegén keresztül nézünk, akkor azt látjuk, hogy az ember Isten *legkiválóbb, legértékesebb teremtménye* a földön.

a) A bibliából tudjuk, hogy az ember *Isten kép-*

mása. Mily nagy méltóság! Kötelességem csakugyan Istenhez hasonlítani.

b) *Uralkodásra* teremtett az Isten. Mindent aláink rendelt. Más égitesteken állítólag nincs élet. Minek is lenne, hisz' ott nem lakik ember! Nem szabad szolgálnom a teremtményeknek.

c) *Krisztus vérével vagyunk megváltva.* Szent Péter: „Nagy áron váltattatok meg.” Jézus vére többet ér a világ minden kincsénél. Mily értékesnek kell lennie a léleknek, ha érte Jézus ezt a drága vért ontotta!

Befejezés. Emberi méltóságom arra indít, hogy felemelt fővel járjak a teremtmények között, de arra is, hogy embertársaimat egyenrangúaknak tartsam s testvéri szeretettel legyek irántuk, Isten előtt pedig hálával boruljak le azért, hogy kiragadott a semmiségből és emberré teremtett. Amen.

Ádvent IV. vasárnapjára

Bevezetés. Adventben sokszor említi az evangélium Keresztelő Szent Jánost. Élete a pusztában. Beszédei. „Tartsatok bűnbánatot.” Semmit sem használ a megváltás bűnbánat nélkül. Ezt az igazságot nem Szent János találta ki. „Lőn az Úr igéje Jánoshoz.” Ez az igazság ma is érvényben van. Ma is vannak bűnösök, akik nem akarnak bűnbánatot tartani. Azért hirdeti az Anyaszentegyház az ádventben a bűnbánatot. Lássuk: 1. Miben áll? 2. Mik a gyümölcsei?

Tárgyalás. 1. Nem múltó érzelem, hogy itt-ott megilletődünk, sírunk — s aztán ismét a régiék leszünk. A bűnbánat állandó valami. *Idegenkedés, undor* a bűntől. Az értelem belátja a bűn veszedelmes voltát, az akarat pedig ellenáll. *Nem sokat ér a bűnbánat,* ha akkor történik, mikor már nem lehet vétkezni. „Beatus vir, qui potuit transgredi, et non fecit.” A szentek között egy sem volt olyan, aki késő öregsé-

gében, vagy a halálos ágyon tartott volna bűnbánatot. Tehát sürgős nekünk a penitenciatartás. Sokan nem akarnak. Még az öregek között is vannak. Félő, hogy lekésnek!

2. Gyümölcssei:

a) *A lelkiismeret megnyugszik.* A bűn elveszi a lelkiismeret nyugalmát. Kínoz. Hiába akarjuk elaltatni élvezetekkel, szórakozásokkal. Hiába próbáljuk megnyugtanni magunkat, hogy mások is úgy tesznek. Csak a bűn elhagyása segít. Mint ahogy az idegen anyagot el kell távolítani a testből, különben nincs gyógyulás.

b) *Lelki öröm.* Mily boldogok voltak ősszüleink a paradicsomban! Mily boldog az ártatlan gyermek! Nem kell irigyelnünk ezt a boldogságot. Megszerezhetjük a bűnbánat által.

c) *Könnyűvé, elviselhetővé teszi az életet.* Azóta nehéz az élet, mióta bűn van a világon. Azóta terem töviseket a föld. Azóta esszük arcunk verejtékével kenyerünket. Ha bűnbánatot tartunk, nem szűnnek ugyan meg a bajok, de erőt, vigasztalást nyerünk azok elviselésére. A szentek mosolyogva hordozták az élet keresztjét, mert szakítottak a bűnnel.

Befejezés. Az Anyaszentegyház nem szűnik hirdetni a bűnbánatot. Nemcsak az ádventben és a nagyböjtben, de mindennap, legtöbb szertartásánál. Ne legyen ránk nézve „a pusztában kiáltónak” szava. Halljuk meg. Tartsunk bűnbánatot, hogy „meglássuk az istenküldötte Szabadítót” és általa és őbenne boldogok legyünk. Amen.

Karácsony ünnepére

Bevezetés. Különös ma az élet képe. Nincs piac. Az üzletek zárva. Az emberek ünneplő ruhát öltöttek. Olyanok is eljöttek templomba, akik máskor nem. Ma nem volt akadály. A családokban béke. Nemcsak

nálunk, mindenütt. A zsidóknál, a pogányoknál is. Miért mindez? Karácsony van. Megváltónk születése napja. Az első karácsonykor is béke volt a világon. Csend, nyugalom. Mint mikor szívszorongva várunk valami nagy dolgot. És ez azóta minden évben megismétlődik. Mi az oka? Miért örömmel ünnepeljük a karácsony?

Tárgyalás. 1. Mert közel jutottunk az Istenhez. Lejött. Megjelent. Láthatóvá lett. Hát nem öröm ez? Paulai Szent Vince hajóra szállt, ahol gályarabok voltak. Talált köztük egy ártatlant, akinek nagy családja volt. Megsajnálta. Ruhát cserélt vele s visszaadta neki szabadságát. Képzeljük el a rab örömét! Az egész világ egy nagy hajó. A gályarabok mi vagyunk. Egy sem ártatlan közülünk. S az Isten Fia leszállt. Magára vette a mi ruhánkat. Bilincseinket. Fogollyá lett, hogy nekünk szabadságunk legyen. Hát nem kell-e ennek örülnünk? Ezért örömmel ünnepeljük a karácsony.

2. Magához ölelt. Azóta, hogy emberré lett, nem szerencsétlen, nem megvetett már az ember. Krisztus testvére. Szent Pál: „Nem tudjátok-e, hogy Krisztus testének tagjai vagytok?” Összüleink Isten fogadott gyermekei voltak. Elvesztették a bűn által. Mi is. Mikor a Fiúisten emberré és testvérünké lett, akkor visszanyertük az isteni fiúságot. Mikor megkeresztelnek bennünket, gyermekeivé leszünk. A szentáldozáskor az ő vére kerül ereinkbe. Mily naggyá tett! Ne hozunk rá szégyent!

3. Boldogságot hozott földi életünkbe. Sokan akarták már a világot boldogítani. Hiába! Nem sikerült. Nézzünk körül ma. Mennyi tudás, mennyi program, találmány, gép — és soha annyi szenvedés, nyomor, kétségbeesés, öngyilkosság nem volt, mint ma! Ma már nincs távolság. Hihetetlen gyorsan érintkezhetnek az emberek egymással — és soha nem volt olyan távol az ember egymástól, mint ma! A gyűlölködés, az önzés nem éket, de szakadékot vert az emberek közé! Miért van ez így? Mert az emberek Isten nélkül akarják a világot boldogítani. A betle-

hemi Kisded szegényen, alázatosan lépett be a világba és átalakította azt. Szelidekké, tisztákká, vértanúkká, a türelem hőseivé tette az embereket, akik Őt befogadták.

4. Örök boldogságot is szerzett nekünk. Tudjuk, hogy nemcsak ásvány-, növény- és állatország, hanem mennyország is van. Ide tartoznak Isten terve szerint az emberek. Szükséges, hogy meglegyen a megélhetésünk. De sokkal szükségesebb, hogy a mennyországba jussunk egykor. Mert mit ér minden, ha a mennybe nem juthatunk? Az ószövetség népei ügyelbajjal eljuthattak a mennyország előcsarnokáig, de az örök boldogságot csak Jézus által érhették el. Ha a Megváltó nem jött volna, mi is csak természetes boldogságot szerezhettünk volna. De mert eljött, „hatalmat adott, hogy Isten fiai és az ő országának öröksei” lehessünk. Igaz, hogy nekünk is kell tennünk valamit. Akarni, közreműködni. De az üdvözülés fő részét elvégezte Ő. Ezért van ma örömünk. Ezért kell ma hálásaknak lennünk.

Befejezés. Kis Jézus, hozzád visszük szívünk szeretetét, háláját. Mint a pásztorok, leborulunk Előtted. Áldj meg minket, családjainkat, az egész magyar hazát, minden népet, a bűnösöket, a szenvedőket is. Kítárjuk előtted szívünk ajtaját. Jöjj. Légy Megváltónk, vigasztalónk, Üdvözítőnk! Amen.

Szent István első vértanú ünnepére

Bevezetés. Ma is karácsony van. Sőt az egész nyolcad alatt. De az Egyház ma különösen Szent Istvánt ünnepli. Jeruzsálemben halt meg, de teste Rómában van. Ma sokan vannak ott. Nem azért, hogy gyászolják, hanem hogy közbenjárását kérik. Mert ő volt az a boldog ember, aki nyitva látta az eget. Úgy tűnik fel, hogy csúfos volt a halála, mert kivégezték. De nekem szép, mert Krisztusért halt meg. Talán sajnáljuk, hogy olyan fiatalon halt meg, de ő

örült, mert az éggel cserélte fel a földet. Bárcsak a mi halálunk is ilyen boldog lenne! Ilyen lesz, ha úgy élünk, mint ő.

Tárgyalás. 1. Zsidó szülőktől származott. A zsidó vallásban nevelkedett. Szent Péter beszédére pünkösdkor megkeresztelkedett. Hite szerint élt. Pedig az a világ, amelyben élt, nem ismerte, vagy gyűlölte Krisztust. Később diakonus lett. Az apostolok segítő-társa. Dolga volt a szegényeknek alamizsnát osztani, a betegeket gondozni. Gyakran összekerül Krisztus ellenségeivel. Ezek bántják, csúfolják, vitatkoznak vele. Hiába! Visszavág nekik. Halad az útján tovább. Sok jót művel. Fáradhatatlan. Mindíg többen lesznek keresztények. Ellenségei végkép elkeserednek. Rohamot intéznek ellene. Kihurcolják a városból s agyonkövezik.

2. *Minket korábban* kereszteltek meg. Kisdéd korunkban nyertük a katolikus hitet. Aztán neveltek a szülők, az iskola, a templom, egyesületek. Szükség volt rá, mert a hit lángját ki akarta oltani a szenvedélyek vihara, a környezet, a romlott világ. És mi történt később? Talán a szülők elhaltak. Az iskolából kimaradtál. A templomból elmaradoztál. Az imádságot elhagytad. A szentségekhez nem járultál. Olykor nagy ünnepeken bevetődtél a templomba. Egy misszió alatt talán magadba szálltál. De meg kell állapítanod, hogy nem élsz a hited szerint. A hit lángja nálad csak néha lobban, de világosságot nem ad többé.

3. *Mi az oka?* Talán mert nehéz? Pl. nehéz az imádság, a vasárnap megtartása, a böjt, a gyónás? Mennyivel nehezebb a vallástalan élet! Mennyivel több áldozatot kíván a test igényeinek kielégítése! Például a budapesti *hóhányók* mennyit fáradnak! Az igazi ok: a *gyávaság*. Mily sértés, ha valakit gyávának neveznek. Pedig sokszor megérdemeljük. „Mit szólnak hozzá az emberek?” Sem Jézus, sem az ő követői nem törődtek ezzel.

Sokan azért nem élnek hitük szerint, mert *nem ismerik azt*. Miért nem? Lehet, hogy valakinek nem

volt alkalma megismerni. Pl. pusztán született, iskolába nem járt, pásztor, béres lett belőle. De hány van, akinek később alkalma lett volna megismerni a hitét. Nem használta fel az alkalmat, vagy nem akarta megismerni. *Orvos* meg akart gyógyítani egy vak koldust. Ez nem akarta. „Uram, akkor nem koldulhatok többé; dolgoznom kell.” Hasonlóképpen gondolkozik sok válástalan ember. Mily másképp tett a jerikói vak! Mária Magdolna! Az a sok-sok ezer ember, akik Jézushoz siettek, hogy hallgassák Őt!

Befejezés. A méh virágról-virágra száll és gyűjti a mézet. Így tegyünk mi is. Használjunk fel minden alkalmat, hogy hitünket alaposan megismerjük. Aztán buzgó imádsággal kérjük Istent, hogy erősítsen meg. Ha jól megismerjük hitünket, akkor megszeretjük, lesz öntudatunk, nem lesz nehéz vallásosan élni s mi is olyan boldog halállal megyünk az örökkévalóságba, mint Szent István. Adja Isten! Amen.

Szent János apostol ünnepére*

Bevezetés. A tanítvány, „akit szeret vala Jézus”. A többit nem? De igen, csak hogy Szent Jánost különösen. Mert szűz volt. Minket is különösen szeret, ha szűztiszták vagyunk. „Boldogok a tisztaszívűek.” Az „angyali erényről” lesz szó.

Tárgyalás. 1. Ami tiszta, az szép. Pl. a ruha, ha nem finom is. A paradicsomból maradt emlékek: a csillagok, a virágok és az ártatlan gyermekszemek. Mind szépek, mert tiszták. Az ember ösztönösen szereti a tisztaságot. Pogányok, zsidók rituális mosakodásai. A modern ember is mennyire kényes arra, hogy tetőtől-talpig tiszta legyen. Jézus a szívet akarja tiszt-

* Abban az esetben, ha Szent János ünnepe vasárnapra esik, alkalmasan lehet ezt a beszédet elmondani a vasárnapi helyett. Egyébként kis változtatással Immaculata ünnepén is elmondható, vagy amikor kivált az ifjúsághoz akarunk szólni.

tának. Abban áll, hogy megfékezzük az érzéki vágyakat. A fajfenntartás miatt adta az Isten. De adott hozzá észet és kegyelmet is. Ha ezeket félretesszük, vétkezünk a VI. parancs ellen.

2. *Jézus nagyon szerette a tisztaságot.* Koldus módon született, szegényen élt. Eltúrte, hogy gyalázák, hogy „falánk és borívó embernek” mondják. Hogy népámítónak, lázítónak nevezzék. Testét odaadta kínzásra. De a tisztátalanságnak még árnyékát sem engedte magához. Ellenségei nem merték őt erről vádolni. Csodát művel, hogy szűztől szülessék. Nevelőatyjának szűzet választ. Tanítványai lehettek tanulatlan munkásemberek, de a tökéletesebb állapot kedvéért el kellett hagyniok feleségeiket. Még Júdásnak is. Szent János kedvence, bizalmasa. Engedte, hogy keblére borulhasson. Órá bízta anyját. A tiszta lelkek Jézus jegyesei. Szerette a bűnösöket, a tékozló fiúkat, a bűnbánó Magdolnát. Betért hozzájuk, velük evett, megengedte, hogy lábaihoz boruljanak. De szívére csak az ártatlan gyermekeket és Szent Jánost ölelte!

3. *Mily szép a szüzi tisztaság!* A gyermek egy baba, egy szép kép, a felnőtt szép táj láttára felkiált: „Mily szép!” És mi az, ami felett Isten mintegy csodálkozik? „Ó mily szép a tiszta nemzedék!” A tisztaság kölcsönöz a testnek is *igazi szépséget*. Még idősebb korban is. Az Egyház legszebb ékességei, drágakövei a tiszta lelkek. A tiszta élet *képesít nagy tettekre*. Misszionáriusok, betegápoló apácák, papok nem teljesíthetnék nélküle hivatásukat. Ezért nem enged az Egyház a cölibátusból. Inkább eltűri, hogy a rossz papok aposztatáljanak. *Csodás örömet és boldogságot* ad a tisztaság. Úgy látszik, mintha a világ fiainak lenne örömük, hisz mulatnak, vígán vannak. Tévedés! Igazi öröme csak a tiszta léleknek lehet.

4. *Mit szól ehhez a világ?* „Ostobaság! Lehetetlen!” Igaza van Szent Pálnak: „A testi ember nem fogja fel, amik a lélekéi.” Isten lehetetlent nem kíván. A VI. parancs mindenkit kötelez. Hogy lehet tisztán

élni, milliók mutatták meg. Szent János látta a szűzek beláthatatlan nagy seregét. Az ószövetségben: József, Judit, Tóbiás, Zsuzsanna. S nekünk a kegyelem özönében ne lennének tiszta lelkeink?

5. *Mi az ifjúság tisztaság nélkül?* Mint a szárny-szegett madár. Nem tud semmi szépért, jóért lelkesedni. Gúzsbakötve az akarat. Az állat lesz úrrá a királyi lelken. Viszi egyik bűnből a másikba, a korai vénségbe, az időelőtti halálba!

6. *Mi a családi élet tisztaság nélkül?* Nincs hűség. Az elválások napirenden. A házasséttel való visszaélés. Ott a gyermek kolonc, nem áldás. Ott dívik az „egyke”. A családfa olyan, mint a kóró, nincs rajta rügy, virág, gyümölcs.

7. *És mi lesz a nemzettel?* Fogy, pusztul és helyébe mások jönnek. Az a nemzet, amelynek fiai erkölcstelenek, önmagát ítélte halálra. Annak a népnek nincs jövője.

Befejezés. Tenni kellene valamit. Az államnak. Megtisztítani a mozikat, szindarabokat, irodalmat. Revízió alá venni a polgári házasságot, vagy visszaállítani a régi állapotot. Tenniük kell a nevelőknek, a szülőknek, hogy tiszta nemzedék nőjön fel, mely kedves lesz Isten és emberek előtt. Amen.

Karácsony utáni vasárnapra

Bevezetés. Ami után évezredek át vágyakoztak az emberek, beteljesedett. Megszületett a Megváltó. Nem akarták észrevenni. Hiába beszéltek róla a pásztorok. Nem hittek nekik. A törvény előírása szerint a 8-ik napon Jeruzsálembe sietnek. Közönyösen haladnak el mellettük a járókelők. Mintha mindennapi dolog lenne. A templomban sem igen vették észre őket, hiszen szegények voltak, csak két galambfiókára télt nekik. Csak Simeon ismerte fel a Szentlélektől felvilágosítva. Profétált: „Íme ez tétetett!” Csakugyan. Lássuk!

Tárgyalás. 1. Nagy jel. Aki megismerte, nem lehet többé közömbös iránta. Vagy szereti, vagy gyűlöli. Vagy üdvözül általa, vagy elkárhozik nélküle. „Aki nincs velem, ellenem van” — mondta. Az ókori bölcsek nem tudták maguknak megnyerni az emberket. Jézus igen. Nagy hódítók nem tudták elérni, hogy szeressék őket az emberek. Életükben félték tőlük, haláluk után nem törődött velük senki. Jézus szavára nemcsak a múltban, de ma is milliók vesznek fel a harcot. Ha kell, a halálba is mennek.

Jézust ma is gyűlölik. Kik? Azok, akik régen. Akiknek nem kell az ő tanítása, az ő törvényei. Akiknek cselekedetei gonoszak. Tények: gyűlölik a pápát, a papokat, a templomokat, a szentségeket, a híveket. Miért? Mert Krisztus jelét látják rajtuk.

2. Az a kérdés, hogy mi szeretjük, vagy gyűlöljük őt? Ha szeretjük, ezt meg kell mutatnunk. Hiszünk neki. Az Egyháznak, amely helyette, az ő megbízásából tanít. Engedelmeskedünk neki. Akkor is, ha nehéz. Ha szeretjük őt, szívesen viseljük a keresztet, melyet nekünk szánt.

Befejezés. Kövessük Simeon példáját. Vágyódjunk őt minél jobban megismerni. Adjunk hálát, ha megismertük. Kövessük őt életünkkel. Így leszünk azok, akiknek üdvösségére tétetett. Amen.

Szilveszter-esti hálaadásra

Bevezetés. Az országúton kilométerkövek. A vándor rájuk tekint, vagy megáll. Jelzik, hogy mennyi utat tett meg és mennyi van még hátra. Az élet országútján az évfordulók. Azt nem jelzik, hogy hány lesz még. Megállapíthatjuk, hogy gyorsan múlik az idő. Kivált az öregek vesznek ezt észre. Mintha lejtőn rohannánk. Utunk előbb-utóbb végét ér. Hová megyünk?

Tárgyalás. 1. Hová? A pogányok: „Nem tudjuk.”

A hitetlenek: „Az enyészetbe.” A közönyösek: „Mit bánom én!” Akik hisznek: „Az örökkévalóságba.” Igazuk van.

2. *Mi az örökkévalóság?* Évekkel megmérni nem lehet. *Végtelenség.* Meg lehetne számlálni a tenger cseppjeit, a föld porszemeit. De az örökkévalóság éveit nem! *Halhatatlanság.* Minden fogy, pusztul. Hol vannak az ókori népek? Az utókor megőrzött egyes dolgokat. Pl. a Szent Péter-templom előtt álló obeliszket már az egyiptomi József is látta. De eljő az idő, amikor nem lesz többé. Az egész világ el fog pusztulni, de az örökkévalóság nem. Erre vagyunk hivatva. Hála. Öröm. De vigyázzunk!

3. *Kétféle örökkévalóság van.* Boldog és boldogtalan. Jézus mondta: „Azok elmennek az örök kínra, ezek az örök életre.” Nem ötletszerűen. Ki hogyan érdemelte. A jócselekedetekért jár a jutalom. Ha lesz elég, akkor boldogok leszünk. Ha nem lesz, akkor is bemegyünk az örökkévalóságba, de soha boldogok nem leszünk.

4. *Hol lehet kiérdemelni?* Itt a földi életben. Ha meghalunk, az érdemszerzésnek vége! „Munkálkodjatok, míg nappal vagyon.” Mily sok alkalom van ezzel Mennyi eszköz, kegyelem! A lefolyt évben is.

5. *Használjuk fel, mert az élet rövid, bizonytalan.* Mily sokan érkeztek meg az elmúlt évben az örökkévalóságba! Akik tavaly ilyenkor még templomban voltak. Gondolták azok, akik pl. vasúti katasztrófa áldozatai lettek, hogy az év végét nem fogják megérni? Ha nem is ilyen formában, nem eshetik meg velünk is? Tehát nincs vesztegetni való időnk. Nem okos dolog halogatni, mert

6. *ha egyszer elvesztettük, soha többé nem lesz alkalom megszerezni.* Egy hegymászó lezuhant. Társai orvosért rohantak. Mire ez megérkezett, a szerencsétlen már meghalt. Az orvos megvizsgálván a halottat, így szólt: „Ha egy félórával előbb érhettem volna ide, még megmenthettem volna az életét.” A zsebében 5000 frankot találtak. Mily szívesen odaadta

volna, ha ezen egy félórát vehetett volna! Mit adnának az elkárhozottak egy félóráért? Mindent! Menynyire felhasználnák annak minden percét, hogy lelkiállapotukat rendbehozzák! De nem lehet! Nincs visszatérés. A jóvátételre nincs idő és alkalom. Nekünk még van! Használjuk fel!

Befejezés. „Máne—Tekel—Fárezs.“ Dániel megfejtette: „Mégmértél és könnyűnek találtattál.“ Ha Isten ma megmérne bennünket. Ha rátenné igazságossága mérlegére a jó és rossz cselekedeteinket. Mire lehetnénk elkészülve? Milyen jó az Isten, hogy új élet ad! Használjuk fel arra, hogy lelkünket gazdagítsuk, előkészítsük. Ha aztán ebben az évben megérkeznénk az örökkévalóságba, ott megtaláljuk a boldogságot. Amen.

Újévre

Bevetés. Ma „boldog újévet“ kívánnak egymásnak az emberek. Mit értenek ez alatt? Jó egészséget, jó termést, sok jövedelmet, semmi bajt, szenvedést, csak örömet, élvezetet. Ha mindez meglesz, — gondolják — akkor boldog lesz az év. Az igazság az, hogy nem. Vannak emberek, akiknek mindezek megvannak és mégsem boldogok. Jézus azt mondja: „Boldogok, akik sírnak.“ Meglátjuk, hogy neki van igaza.

Tárgyalás. I. Az ember örömré van teremtve. E nélkül nem élet az élet. Szerencsétlen az, aki nem tud örülni. Különös, hogy Jézus mégis azokat mondja boldogoknak, akik sírnak. Pedig amikor született, örömet hozott az egész világnak: Szűz Máriának, a pásztoroknak, a bölcseknek, Simeonnak. Később: Zakeusnak és a többi bűnösnek, mikor mondotta: „Megbocsáttatnak bűneid!“ Egész Jeruzsálem örült, mikor bevonult. Milyen sírókat mond tehát boldogoknak?

1. Akik bánatkönyveket sírnak. Mikor a bűnös tudatára ébred annak, hogy megcsalta önmagát, koc-

kára tette üdvösségét, bántotta az isteni jóságot, sajnálta azt a keveset is attól, aki érte az életét adta, akkor sír. S ekkor boldog! Voltál-e az elmúlt évben te is ilyen boldog? Lesz-e ilyen boldogságod az új évben? Tőled is függ!

2. *Ha azért sírunk, mert vágyódunk az égi haza után.* Itt a földön ki vagyunk téve annak, hogy elveszítjük a mennyországot. Valahogy úgy vagyunk, mint az, aki kincset visz magával olyan vidéken, ahol rablók tanyáznak. Mily nagyon óhajtja ez, hogy szerencsésen célhoz jusson! Ezért várták a vértanúk, a szentek oly örömmel a halált. Vágyódol-e te a mennyország után? Talán eszedbe sem jut. Nincs elég hited.

3. *Ha sírunk mások lelki nyomora miatt.* Jézus sírt Jeruzsálem felett. Bár mi is meglátnánk felebarátunk lelki baját. Sokszor még a testi baja is hidegen hagy bennünket, hát még a lelki!

Ellenvetés. De lehet-e örülni akkor is, ha szenvedni, nyomorogni kell, ha sok a gond, a csapás? Lehet, csak nézz a keresztre. Azt mondja: Ne feledd, hogy nagy öröm vár rád. Eljön az idő, amikor „letöröl Isten minden könnyhullatást”. „Per crucem ad lucem!” Látod: „ezeket kellett szenvednie Krisztusnak is”. Majd meglátod, mily boldog leszel már a földön is, ha Jézussal szenvedsz! A szentek tapasztalták. Szent Pál, Szent Ferenc.

II. A Bölcsesség könyve beszél balga emberekről, akik így biztatják egymást: „Jertek, éljünk a jelenvaló jókkal és élvezzünk gyorsan, míg erőnk van. Koszorúzzuk meg magunkat rózsákkal, míg el nem hervadnak. Mindenütt hagyjuk nyomát élvezetünknek, mert ez a mi sorsunk!”

Ma is sokan vannak, akiknek ez a jelszavuk. Hogy céljukat elérjék, nem riadnak vissza lopástól, gyilkosságtól sem, sőt odavetik érte hitüket, örök üdvösségüket is. És boldogok?

Nézzetek be a kórházakba. Tébolydákkba. Teme-tőkbe. Hátha még a *pokolba* is beláthatnánk! De néz-

zünk be az ilyen *családokba*. Nincs meleg otthon. Elkényeztetett, csenevész „egyke”. Nincs komoly munka. Fogy a vagyon. Azon törik a fejüket, hogyan szerezhethéneek pénzt, mert az élvezet pénzbe kerül. Elválnak, hogy új, gazdag házasságot kössenek. Mi lesz ennek a vége? Kipusztulnak a családok. A fék nélküli élvezetvágy nagy népeket pusztított el. Mi neki egy család?!

Mennyivel boldogabb, aki csak száraz kenyeret eszik, aki csak kopott, foltos gúnyát visel, de tiszta marad a vére, megmarad az egészsége, becsülete lesz Isten és emberek előtt!

Befejezés. Az új év küszöbén az Egyház is boldogságot kíván. De ezt nem a világban találjuk meg, hanem a szív békéjében, a tiszta lelkiismeretben, a hit szerint való életben. Ide azonban rögzös út vezet. Boldogok leszünk, ha felvesszük az élet keresztjét és haladunk a keresztet hordozó Jézus után. Ő biztat, bátorít, erősít és élvezet oda, ahol felszáradnak könnyeink. „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.” Amen.

Jézus szent Nevének ünnepére

Bevezetés. Ma Jézus nevenapja van. Megváltó, Üdvözítő. Annak a neve, aki lejött az égből és testvérünké lett. Aki meghalt értünk, hogy nekünk örök életünk legyen. Mindenki ismeri. Hívei tisztelik, ellenségei gyűlölik, az elkárhozottak félnek tőle. Mire, mikor használjuk Jézus nevét?

Tárgyalás. 1. Mondjuk ki, *ha imádkozunk*. Erre ő tanított: „Bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” Az Egyház így is tesz. Azért van foganatja imádságának. Mi saját érdemeinkre hivatkozunk. Mint a zsidók, akik Jairust beajánlották Jézusnak. Nekünk pedig talán még annyi érdemünk sincs, mint neki volt! Próbáljunk csak Jézus érdemeire

hivatkozni. Ha küldöttség megy nagy úr elé, akkor azokat tolják előre, akik őt ismerik, akik előtte érdeket szereztek. Így tegyünk, ha az Atyától kérünk.

2. *Kísértésben hívjuk segítségül.* Mi ez? Az ördög el akar vezetni bennünket Istentől, hogy ne jussunk a mennyországba. Jézus nevére elfut. A düsseldorfi rém otthagyta áldozatát, amikor az Jézus nevét kiáltotta. A pokoli rém is elhagy, ha Jézus nevét hívjuk segítségül.

3. *Ha bajok érnek, ha veszedelem környékez.* Jézus tanítványaival a háborgó tengeren. Az élet is hasonlít ehhez. Sokszor elcsüggedünk, már-már kétségbeesünk. Talán öngyilkosságra is gondolunk. Hívjuk segítségül Jézus nevét és megvigasztalódunk. Ha bűnbe estünk, kiáltjuk: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtunk!”

4. *Ha egymással találkozunk.* Köszöntsük Jézust. Ez nemcsak értelmes köszöntés, de hitvallás is. Erről ismernek meg bennünket. A régi keresztények az üldözés idején jelekkel fejezték ki mivoltukat. Minket nem üldöznek, csak megmosolyognak egyesek, ha Jézus nevét dicsérik, de 100 napi búcsút nyerünk mindannyiszor.

5. *Ha a halálra készülünk.* Már most jegyezzük meg magunknak, hogy teljes búcsút lehet akkor nyernünk, ha előtte meggyóntunk és megáldoztunk. Utolsó alkalom, hogy az ideigtartó büntetésektől megszabaduljunk. Ha ezt is elmulasztjuk, majd korholjuk magunkat a tisztítóhelyen. Figyelmeztessük erre betegeinket is. Könnyű, de nagy szívesség.

Befejezés. A zsidók nem merték Isten nevét ki mondani. Miért? Az Egyház ajánlja, hogy Jézus nevét gyakran ejtsük ki. De mindig tisztelettel. Ne könnyelműen, megszokásból. Legkevésbé szabad azt káromolni. Ha a király nevét káromoljuk, az felség sértés. Ha Jézus nevét, az istensértés. Odaadó bizalommal hívjuk segítségül, mint oly sokan, hogy az ő neve által megszabaduljunk és üdvözülhessünk. Amen.

Vizkereszt ünnepére

Bevezetés. Ma három dolog emlékét üli az Egyház. A napkeleti királyok hódolatát, Jézus megkeresztelését, első csodáját a kánai menyegzőn. Tegnap vízszentelés volt. Sokan nem tudják, mire való a szenteltvíz. Nem használják. Vagy babonának tartják. Azért ma a szenteltvízről beszélek.

Tárgyalás. 1. A betegek fürdőhelyre mennek. Isszák a vizet, fürödnek benne. Vízkúrákat tartanak. Mert gyógyítóerő van benne. A lelkünk gyógyítására is vizet rendelt Krisztus Urunk. Keresztvíz. Szenteltvíz. De nem természeténél fogva, hanem az *Egyház imádsága által* van ereje.

2. Miért van különös ereje az Egyház imádságának? Mert egyesítve van Jézus és a szentek imádságával. Neumann Terézhez naponta ezerszámra visz levelet a posta. Kérik, hogy imádkozzék érettük. Pedig még nem is szent! Mennyivel hatásosabbnak kell lennie az Egyház imádságának!

3. Mit használ a szenteltvíz?

a) *Tisztít a bocsánatos bűnöktől.* Megszabadít az ideigtartó büntetésektől, ha ájtatosan használjuk. 100 napi bűcsú. Gondoljunk erre, amikor használjuk. Ne gépiesen, megszokásból.

b) *Elűzi a gonoszlelket.* Annyi eset van erre, hogy közmondás keletkezett: „Fél, mint az ördög a szenteltvíztől.” Az ördög kísérti az embert. Minden korban. Minden eszközzel. Nem sajnál semmi fáradságot, áldozatot. Mert megéri neki. Jaj annak, aki nem küzd, aki megadja magát! Az akarat gyenge. Ezért használni kell az Isten kegyelmét. Eszközök: szentségek, imádság, szentelmények. Szent Teréziát a templomban kísértette az ördög. Megjelent neki az oltár mellett. A Szent keresztet vetett feléje. Elugrott, de újra visszatért. Végre szenteltvízzel hintette meg a helyet. Erre már nem jött többé vissza. Kivált a haldokló betegeket kísérti, tudván, hogy kevés idő áll még ren-

delkezésére. Hat a képzelőtehetségre, hogy kétségbe-
ejtsen. Egy beteg arról panaszkodott, hogy sötét ala-
kok törökkel támadtak rá. A szenteltvízre eltűntek
gyötrő látomásai. A legbiztosabb óvszer az ördög ellen.
Bernadette is ezzel próbálta ki a jelenést. A pap is
ezért hinti meg a beteget szenteltvízzel.

4. Sokszor elüzi a betegséget és más bajokat.
A szentek életében sok eset. Betegeket gyógyítottak
szenteltvízzel. Sáskákat űztek el vele. *Kolumbus*,
mikor úton volt Amerika felé, hatalmas víztölcsér
rohant hajórajja ellen. Szenteltvizet hintett feléje s
a víztölcsér összeomlott. Nem jelenti ez azt, hogy
betegség esetén ne vegyük igénybe az orvos segítsé-
gét, de e mellett használjuk bizalommal a szentelt-
vizet is.

5. Igazán csak azoknak használ, akik a kegyelem
állapotában vannak. Ez a magyarázata annak, hogy
a szentek oly sokat értek el a szenteltvíz használata
által. Van módunk rá, hogy a lelkünk a kegyelem
állapotában legyen.

Befejezés. Az Egyház a legrégebb időtől fogva
használja a szenteltvizet. Már Szent Kelemen pápa
említést tesz a szenteltvíz használatáról. Buzgó hívek
használják ma is. Használjuk mi is testünk és lelkünk
javára. Ne kicsinyeljük le, mint Námán a Jordán
vizét. Amen.

Vízkereszt utáni I. vasárnapra

Bevezetés. „Engedelmes volt nekik.” Jóformán
ez az egész, amit Jézus rejtett életéről tudunk. Ezt
feljegyezték róla az evangélisták, hogy kidomborítsák
az engedelmesség erényének fontosságát. Hogy mi is
kövessük Őt az engedelmesség gyakorlásában. Mind-
nyájan, kivétel nélkül.

Tárgyalás. 1. A gyermekek engedelmeskedjenek.
Kötelezi őket erre a IV. parancs. Megkívánják a szü-

lők. Nincs nagyobb örömük, mint ha elmondhatják: „Szófogadó gyermekeim vannak.” De mily kevesen mondhatják el ezt! Sok családban nemcsak nem engedelmeskednek, de parancsolnak a gyermekek. Annak kell történnie, amit a gyermekek akarnak. S mi az eredmény? A szülőket lenézik, azok keserű könnyeket hullatnak. A gyermekek nevetlenek, bünnöznek. Mint a megvadult lovak. Mily szerencsétlenség lett abból, hogy a villamosfék felmondta a szolgálatot! Vagy mikor a soffőr elvesztette az uralmat a volán felett! Mi az oka az engedetlenségnek? A kevélység. Ezért nem engedelmeskedtek a vétkes angyalok, az első emberek. És boldogtalanok lettek. Legyetek alázatosak. Győzzétek le az „úrhatnámságot”. Nem lehet? Nézzétek a kis Jézust. Isten létere engedelmeskedett. Vegyetek tőle példát.

2. *Szülők*, ha azt kívánjátok, hogy gyermekeitek engedelmeskedjenek, akkor parancsoljatok nekik olyat, amit megtehetnek. Ne kívánjátok, hogy az istentiszteletet elmulasszák. Ne vigyétek magatokkal tiltott időben lakodalomba. Ne kényszerítsétek rá őket, hogy a bőjtöt megszegjék. Ne erőltessétek őket protestáns házasságra. Ha arra nevelitek gyermekeiteket, hogy Isten parancsait megszegjék, akkor ne csodálkozzatok azon, hogy nektek sem engedelmeskednek.

3. *A felnőttek* is gyakorolják az engedelmességet. Gyermekei vagyunk a katolikus Egyháznak. Krisztus Urunk parancsolta, hogy engedelmeskedjünk neki. Hogyan állunk? Szentmishallgatás, vasárnapi munkaszünet, húsvéti gyónás. Házasságunkat az Egyház színe előtt kötöttük-e? Nem veszünk-e részt a más-vallásúak vallási összejövetelein? Nem teszünk-e mi is úgy, mint a gyermekek, akik szüleiknek parancsolni akarnak? Kifogásokat teszünk. Teljesíthetetlennek tartjuk azt, amit az Anyaszentegyház tőlünk követel. Pedig csak a kevélység mondatja ezt velünk. Mi lesz a vége? Elveszünk, nem érünk célhoz, mint az az utas, aki nem hallgat a vezetőre.

Befejezés. Az engedelmesség nem könnyű, mert

rossz a természetünk. Folytonos önmegtagadással, igényeink mérséklésével sikerülni fog akaratunkat mások akaratának alárendelni s így engedelmeskedni. Ebben példaképünk és segítőnk lesz az Úr Jézus. A szerzetesek szabályai közt ott van az engedelmisség, mint a tökéletesség eszköze. Minél jobban elsajátítjuk, annál tökéletesebbek leszünk. Amen.

Vizkereszt utáni II. vasárnapra

A házasságról I.

Bevezetés. Mióta a világ áll, nem voltak oly boldog jegyesek, mint a kánaiaiak. Jézus elment, hogy megmutassa, mily fontos és szent dolog a házasság. A régiek nem tartották ilyennek. Ez a pogány felfogás ma is megvan. Sajnos, katolikusok között, az én híveim közt is. Azért néhány vasárnap a házasságról beszélek.* Igazságokat mondok, amiket Krisztus szava, a józan ész és a tapasztalat igazol. Talán fájni fognak, mint Heródesnek Keresztelő Szent János figyelmeltetése. De beszélnem kell, mert egyszer be kell számolnom a számonkérő Istennek.

Tárgyalás. 1. Mi a házasság? Egész életre szóló szövetsége egy szabad állapotban levő férfiúnak és nőnek, hogy Isten terveit megvalósítsák. Katolikusok között ezenkívül szentség is, mely kegyelmet közvetít.

2. Ki rendelte? Néhány eretnecség szerint az ördög. A hitetlenek azt mondják, hogy az emberek, az állam. Mi tudjuk a bibliából, hogy Isten rendelte a paradicsomban, amikor férfit és asszonyt teremtett

* Ajánlatos a farsangban sorozatos beszédeket tartani a házasságról. Így jobban bevésődnek ezek a nagyfontosságú dolgok a hallgatók elméjébe. Már előzőleg fel kell hívni e beszédekre a hívek figyelmét. Kivált a fiatalokat és szüleiket kell meginvitálni a beszédekre. Az itt következő beszédek jegyesoktatáskor és esküvők alkalmával tartandó adhortációknál forrásul is szolgálhatnak.

és ellátta őket azokkal a képességekkel, hogy a házasság céljának megfelelhessenek.

3. *Mi a célja?* Kiténik Isten szavaiból: „Teremtünk neki (Adámnak) hozzá hasonló *segítő*.” Tehát egymást segítsék, vigasztalják. De segítsék egymást az örök boldogság elérésében is. Főcél: *a gyermek*. „Növekedjétek és szaporodjatok.” Hogy neveljék. Testét, lelkét. Ezért engedte meg nekik Isten azokat a dolgokat, amiket másoknak megtiltott. Nagy hivatás! Szent hivatás! Bárcsak hivatásuk magaslatán állnának valamennyien!

4. *Az emberek később visszaéltek a házassággal.* A nőt nem segítőnek, hanem rabszolgának tekintették. Eszköznek, hogy élvezhessenek. Adták, vették őket. Többnejűség. *A gyermeket* nem tekintették Istenről rájuk bízott kincsnek, akit őrizni, gondozni, nevelni kell, hanem nyűgnek. Igaz, hogy nem ölték meg a születése előtt. De azután kitették, feláldozták őket isteneiknek. Nagy erkölcsi romlottság lett a következménye. Azért jött a vízözön. Azért pusztult el Szodoma. Azért süllyedtek el városok, földrészek. Pompeji.

5. *Vége elküldte Isten egyszülött Fiát.* Rábízta Szent Józsefre, az „igaz férfiúra”. Szűz Máriára, a Szeplőtelenre. Úgy élt, mint gyermek. Később felállította házassági törvényét. Megtisztította, megszentelte a régít. Utat jelölt. S később mi történt? Az emberek elvetették. Hoztak házassági törvényeket saját ízlésük, szenvedélyeik szerint — és visszasüllyedtek a pogányságba. De az erkölcstelenségbe és a boldogtalan életbe is!

Befejezés. Mi ne így! Ne járjunk a gonoszok útján, melynek vége pusztulás. Az Úr Jézus elvei és parancsa szerint lépünk házasságra. A Szentcsalád példája szerint éljünk, hogy boldogok legyünk a földön és örök jutalmat nyerjünk az égben. Amen.

A házasságról II.

Bevezetés. Láttuk, hogy a házasságot Isten rendelte. Célja: a kölcsönös segítség és a gyermekek. Ezt szem előtt tartva lássuk, hogy kik kössenek házasságot?

Tárgyalás. 1. Ne mindenki! Majdnem mindenki vonzódik utána. Ebből nem következik, hogy mindenkinek való. A földműveléshez pl. szükséges ép kéz, láb, szem, stb. De ebből nem következik az, hogy mindenki, akinek ép érzékei vannak, legyen földműves. Isten az emberi szervezetet ellátta bizonyos képességekkel, amelyek a házasság céljának elérésére szükségesek, de mégse lépjen házasságra akárki. Csak az, akinek erre hivatása van.

2. Ne kössön házasságot:

a) *a beteg.* Mert nem lesz segítője házastársának. Gyermekei öröklik a bajt. Nem tudja őket felnevelni, mert idő előtt meg fog halni.

b) Akinek *semmije* sincs és nem szeret dolgozni. Vessen számot, hogy el tud-e tartani esetleg népes családot, mert nem „egykéről” van szó, hanem annyiról, amennyit Isten akar. Ebből nem következik az, hogy csak a gazdagok kössenek házasságot. A szegények is léphetnek házasságra, ha szeretnek dolgozni és képesek igényeiket lefokozni.

c) Aki *szellemileg* fejletlen, vagy gyengeelméjű, vagy még nagyon fiatal. Az ilyen még nem tudja felfogni, hogy mi a házasság! Legtöbbször válás a vége az ilyen egybekelésnek.

d) Aki *nem járatos vallásában*, mert nem tudja majd gyermekeit vallásosan nevelni. Előbb tanulnia kell. Hihetetlen, hogy mily nagy sokszor a vallási tudatlanság! Nem egyszer még imádkozni sem tudnak már a házasulandók!

e) Akinek *erkölcsi fogyatkozása* van. Pl. iszákos, kártyás, dühös, érzéki. Szerencsétlen lesz az egész család!

3. Ha ezekre nézve megvizsgáltad magadat és

nincs hiány, akkor a dolog egyik felét elintézted. Alkalmas vagy a házasságra. De meg kell ismerned azt is, akivel házasságot akarsz kötni. Nincs-e testi, lelki, vagy szellemi hibája? *Ne köss vele házasságot,*

a) ha *beteg, ha vallástalan, erkölcstelen, ha másvallású, ha a természete nem vág a tiedhez.* Azt mondják: „Majd összeszoktok!”, „Majd megváltozik!” Lehet, de a tapasztalat mást mond.

b) Rá se gondolj, *ha egyházilag nem lehet vele megesküdni.* Ha az illető csak „törvényesen” elvált.

c) Ne vakítson el a *testi szépség.* Sokszor igen rút belső takar. Mint a férges gyümölcs. De mulandó is. Tönkre teszi a betegség, az idő.

d) Ne tévesszen meg a *vagyon,* a hozomány. Sokszor csalódás. „Nem mind arany, ami fénylik.” Délibáb. Nem te fogsz rendelkezni azzal a vagyonnal. Naponta szemedre vetik, hogy az ő emberségükből élsz. Mennyire fog ez neked fájni!

Nézd választottad *lelkét, a jellemét.* Erre lehet építeni. Ez megmarad. Ez olyan kincs, amit „a rozsda és a moly meg nem emészt”, a betegség és az idő el nem vehetnek. Ha aztán jönnek a nehéz napok, szenvedések, csapások, lesz gyámolítód, vigasztalód. Lesz, aki megosztja veled nemcsak az örömeket, de a bajokat is.

Befejezés. A házasság komoly dolog. Alapja lehet a boldogságnak vagy boldogtalanságnak. Azért jól meg kell fontolni. Sokat imádkozni. Hallgatni a jó szülők okos tanácsára, a lelkiatya szavára, s ha emberileg mindent megtettél, bízd magadat Istenre. Ő nem hagyja el azt, aki az ő nevében lépett házasságra. Amen.

A házasságról III.

Bevezetés. Láttuk, hogy a házasság igen komoly és nehéz életbe vezet. Fokozza ezt a nehézséget, hogy nem bontható fel. A felbonthatatlanság ellenségei azok, akik Istennel keveset törődnek. Számuk növekszik.

vőben van. Odáig jutottunk, hogy fel sem tűnik már, ha házastársak elválnak, polgárilag egybekelnek. Ré- gente a családi állapotot így fejezték ki: „nőtlen“, „hajadon“ vagy „özvegy“. A polgári házasság óta „el- vált“ is van. Sőt „többszörösen elvált“. Némely vidé- ken valóságos ragály. Lássuk már egyszer tisztán az igazságot; azért ma a házasság felbonthatatlanságáról lesz szó.

Tárgyalás. 1. Mit jelent? Csak a halál! „Asó, kapa.“ Tehát sem a szegénység, sem a betegség vagy elhidegülés, sem a családás. De még a házasságtörés sem. A pogányok és a protestánsok egymás közötti házassága is felbonthatatlan, mégha ők felbonthatónak tartják is.

2. Ki rendelte így? Isten a paradicsomban, mikor a házasság kettős célját (segítés, gyermek) megjelölte. Ezt a célt csak felbonthatatlan házasságban lehet elérni.

3. Mózes, hogy nagyobb bajt akadályozzon meg, megengedte házasságtörés esetén az elválást, „de kez- detben nem így volt“.

4. Mit mond Jézus az elválásról? „Aki elbocsátja feleségét házasságtörés miatt, oka lesz paráznalkodá- sának, s aki az elbocsátottat elveszi, paráznalkodik.“ Világos beszéd! Aki tehát elválttal él együtt, mégha az állam törvényei szerint is, paráznalkodik. Ezt pedig tiltja a VI. parancs. Szent Pál pedig azt mondja: „A paráznák nem látják meg az Isten országát!“

5. Így gondolkoztak az apostolok is. Szent Pál: „A férjnél levő asszony kötve van, ameddig férje él, azért házasságtörő, ha férje életében mással él.“ (Róm. 7, 2—3.) „Azoknak, akik házasságban élnek, nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy a feleség el ne vál- jék férjétől, ha pedig elvált, maradjon úgy, vagy béküljön meg.“ (I Kor. 7, 10.)

6. Így tett az Egyház mindig. 313-ban az elvirai zsinat az elváltakat kiközösítette. Mikor a császár törvényére hivatkoztak, azt felelte, hogy Isten nem

a császár, hanem az ő törvényeik szerint fog ítélni. 455-ben az aquilejai püspök kérdést intézett I. Leo pápához, hogy mi legyen azokkal az asszonyokkal, akik abban a hiszemben, hogy férjük a háborúban el-esett, házasságra léptek és később férjük megkerült? A pápa azt válaszolta, hogy addig, míg jóhiszeműek voltak, nem vétkeztek, most azonban vissza kell menniök férjükhöz, különben házasságtörőknek tekintendők. VIII. Henrik házasságát sem bontotta fel a pápa. Az Egyház sohasem engedett, pedig sokszor nagyon előnyös lett volna.

7. *Érthető az Egyház eljárása, mert a felbonthatatlanságot követeli*

a) *az emberi méltóság.* Ha a házasság felbontható, akkor közönséges árucikk lesz, kivált a nő. „Ki ad többet érte?” Így bánnak az oktalan állatokkal. Kell ennél nagyobb erkölcstelenség? S mi lesz ennek a vége? Az élet elég sok szomorú példát mutat erre.

b) Ha a házasság felbontható, akkor nem lehet *béke és boldogság* a családokban. Furcsa! Hisz azért válnak el, mert összevesztek! De ha nem lehetne elválniok, kibékülnének. Régente is összekoccantak a házastársak, de kibékültek. Ma minden csekélységén. Elválnak. Újra összemennek, mert kibékültek.

c) De mi lesz ezalatt a *gyermekkel.* ha van? Olyanoknak, akik felbonthatónak tartják a házasságot, nem szokott gyermekük lenni. Szállodában nem szoktunk bebútorozkodni. Utazás közben nem veszünk házat, földet. S ha mégis van gyermek az elválás előtt? Ez senkinek sem kell, mert akármelyikhez menne, mostohát találna. Szeretetet nem talál sehol. Azért nem szeret ő sem senkit. Ilyenekből lesznek a minden rosszra kapható egzisztenciák. Ha kutatjuk a bűnözők családi körülményeit, megállapíthatjuk, hogy legtöbbje elvált szülőktől származott.

8. Ennyi baj, szerencsétlenség láttára mit tesz az állam, a társadalom? Kapkodás, közönyösség. Egyedül az Egyház lép fel. Mint Keresztelő Szent János Heródes előtt. És ezért gáncsolják őt. Pedig

hálával tartoznának neki a *férfiak*, a *nők*, kivált a *gyermek*ek. Ha visszaállítanák a házasság felbonthatatlanságát, legfeljebb egy csomó ügyvéd vesztené el a kenyerét, de ezer meg ezer család megtalálná az elvesztett boldogságát.

Befejezés. Vannak az életben csalódások, meglepetések. A legnagyobb elővigyázat mellett is elhibázhatjuk a házasságot. Mit tegyünk? Váljunk? Ne! Legyünk kereszthordozók, vértanúk a jutalomért, melyet Jézus kilátásba helyezett. Amen.

A vegyesházasságról I.

Bevezetés. A pápa utasítja a lelkipásztorokat, hogy „rettentsék el” híveiket a vegyesházasságtól. Ha a pápa nem is utasítana, akkor is kellene szólnom róla, mert az élet, a tapasztalat sürgetne, meg az a sok baj, veszedelem, ami a legtöbb vegyesházasságból származik.

Tárgyalás. I. Veszélyben van:

1. *A házasság szentsége és felbonthatatlansága.* A protestáns fél nem tartja ilyennek. Ha nem tetszik neki, elválik és új házasságot köt. A katolikus fél csak bűnös házasságra léphet, vagy egyedül küzdhet az élettel.

2. *A szeretet.* Ez kell, hogy fontos kötelelességeiket teljesíthessék, hogy a megpróbáltatásokat és bajokat elviselhessék. Igazi szeretet azonban csak ott lehet, ahol teljes az egyformaság, harmónia. Mindenük lehet közös (ház, föld, élelem, stb.), de a legfontosabb dolgban nem egyeznek a vegyesházások.

3. *A hit.* A protestáns nem érti a katolikus fél hitét. Vallásgyakorlatait túlzottnak vagy feleslegesnek tartja. Talán gúnyolja, vagy lebeszélni igyekszik. Ellenvetések tesz, amikre a katolikus házastárs nem tud megfelelni. A békesség kedvéért enged. Mindjobban elhanyagolja vallási kötelelességeit. Közönyös lesz. Végre megtagadja hitét. Mily sok eset!

4. A gyermekek katolikus nevelése. Nehéz munka a katolikus nevelés. A protestáns fél nem segít ebben. Sőt! Lerontja, amit a másik épít. Ezért a vegyesházasságból származó gyermekek rendszeren közönyösek. Mi lesz akkor, ha a katolikus fél korán elhal? A legtöbbször elvész a gyermek katolikus hite.

II. Az Egyház fontos okokból megengedi a vegyesházasságot. Sohasem örömmel. Reszket annak a püspöknek a keze, amikor a dispenzációt aláírja. Csak azért teszi, hogy nagyobb bajt hárítson el. Feltételek: *a)* hogy a katolikus fél szabadon gyakorolhassa vallását, *b)* hogy a gyermekek mind a katolikus vallásban legyenek nevelve.

Újban a protestánsok is követelik a reverzálist. Ezzel önmagukkal jönnek ellenkezésbe. Hisz nekik minden vallás jó! Akkor a katolikus vallást is jónak kellene tartaniok. A katolikus Egyháznál más a dolog. Ő Krisztus igaz Egyháza. Tehát nem tarthat más vallást is igaznak, jónak.

III. Mivel mentegetik magukat a vegyesházasságra lépők?

1. „Egy Istent imádunk!” Nem igaz! Istent imádni annyit tesz, mint hinni mindent és ezt kinyilvánítani. A protestánsok nem hisznek mindent, tehát nem is imádják igazán az Istent.

2. „Vannak jó protestánsok is.” Igaz! De ebből nem következik az, hogy lépj ilyenekkel házasságra. Mert jó pogányok is vannak, nem következik ebből, hogy a pogány vallás jó. „Sok katolikus rosszabb, mint a protestánsok.” Ne köss ilyenekkel házasságot!

3. „Vannak boldog vegyesházasságok is.” Ritkán. Legtöbbször nem boldog. Az élet igazolja. Bizonyos vagy benne, hogy csakugyan boldogok? Ha a boldogság egyenlő volna a földi jóléttel, igazad lenne. De a boldogság a szív békéjében van. Ez pedig legtöbbször nincs meg a vegyesházasságban?

4. „Azért katolikus maradok!” Egyelőre. Kérdés,

hogy később is? Aztán milyen katolikus maradtál? Buzgó? Vértanúságra is kész?

Befejezés. Ne kössetek vegyesházasságot. Várjátok meg azt, akit Isten rendelt nektek. Akkor boldogok lesztek. Amen.

A vegyesházasságról II.

Bevezetés. Arról a vegyesházasságról is kell szólnom, melyet nem az Egyház színe előtt kötnek. Protestáns lelkész előtt. Sajnos, ilyenek is vannak. Ezek, sőt mások is, tudatlanságukban neheztelnek az Egyházra, hogy olyan szigorú velük szemben. Pedig indokolt az Egyház eljárása, mert az ilyen katolikus

Tárgyalás. 1. hűtlenséget, hitfeladást követ el. Megveti a szentséget. Az akatolikus házasságot éppoly jónak, sőt jobbnak tartja, mint a szentségi házasságot. Nem hiszi, hogy az ilyen házasság érvénytelen, hogy ezzel súlyosan vétkezik, bűnös életbe lép.

2. Veszélyben a hite, a legdrágább kincs. Mivel nem járulhat a szentségekhez, nem kap erőt. Pedig szükséges lenne, mert a protestáns fél arra törekszik, hogy hitétől eltérítse. Mily sok esetben történt már meg, hogy formális hittagadóvá lett. „A békesség kedvéért!”

3. A legnagyobb bünt születendő gyermekei ellen követi el. Kilöki őket az Egyház hajójából. Megfosztja őket a szentségektől. A szentmise áldásaitól. Nem lesz anyjuk Szűz Mária. Nemcsak arról az 1—2 gyermekről van szó, akiket a világra hoznak. Mennyi lesz a világ végéig?! Ugyanazt teszik ők kicsiben, amit Luther, Kálvin nagyban. Nem csoda, ha az Egyház velük is úgy bánik, ha kizárja őket.

4. És miért kötnek ilyen házasságot? Legtöbbször a vagyonért, a jobb módért. Szabad-e? „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja?” Mily sokszor csalódnak! Nem lesz az övék. Ők csak dolgoznak a birtokban. Mint szolgák, béresek. És ha tényleg megkapnák is? Rá

voltak szorulva? A nélkül talán koplalniok kellett volna? Mily nagy árat fizettél érte! Még Júdás is megdöbönt, mikor tettének tudatára ébredt: „Vétkeztem, elárulván az igaz vért!” Mily sokan szeretnék már visszacsinálni a dolgot! Szabadulnának, de már nem lehet!

Befejezés. Ne kössetek ismeretséget nemkatolikus-sal. A szülők örködjenek. Akik már beleestek, igyekezzenek megszüntetni. Minél előbb. Mert jaj lesz, ha így ér utol a halál! Az Anyaszentegyház pedig mindennap imádkozik a tékozló fiú atyjával, hogy elveszett gyermekei visszatérjenek. Amen.

Vizkereszt utáni III. vasárnapra

Bevezetés. Jézus külső sötétségről beszél. Ide jutnak azok, akik „nem telepednek le Abrahámmal, Izsákkal, Jákobbal a mennyek országában”. Ettől még a „választott néphez” tartozás sem ment meg, ha egyébként rászolgált az ember. A pokolról nem szeretünk hallani sem. Elég, ha minden 10 esztendőben missziókor beszélnek róla. Pedig mindennap rá kellene gondolnunk és fohászknunk: „Az örök haláltól, ments meg Uram!”

Tárgyalás. 1. Van pokol. Krisztus Urunk sokszor beszél róla. Az Egyház tanítja. De a józan ész is rájön. Minden nép vallásában megvan valahogyan. Mint ahogy az Isten fogalma is. Tantalus. Sysiphus. A Danaidák.

2. Milyen ott az élet? Öröm nélküli. Csak szenvedés. Miben áll? *Poena damni.* A gyermek sír, ha pár fillért érő dolgot elvesztett. Montecarlóban sok játékos főbelövi magát, mert vesztett. Mennyivel nagyobb baj Istennek, a legfőbb jónak elvesztése! Itt a földön az élet örömei és küzdelmei között nem gondolunk erre.

Poena sensus. Különös tűz. Most a fájdalmakat

a test által szenved a lélek. A pokolban test nélkül. Az utolsó ítélet után a testtel együtt. Milyen társaság! Mily kínos! Tegyük fel, hogy nincs senki, csak egyedül, elkülönítve leszel. Még ez is mily kínos lehet, hisz a rab is egyedül van a börtönben, s mégis szenved.

A lelkiismeret férgé. „Isten azt akarta, hogy boldog legyek. Hisz azért teremtett, váltott meg, adta kegyelmét. Sokan csakugyan üdvözültek is. Akik éppen olyan körülmények közt éltek, mint én. Sőt nehezebb volt nekik, mint nekem. Ők annyi kegyelmet sem kaptak, mint én. Tudtam, hogy van pokol. Annyiszor figyelmeztettek rá. Magam vagyok az oka!”

3. *Örökké.* Csak így borzasztó, célravezető. A bocsánatos bűnt könnyen követjük el, mert nem jár érte örök büntetés. Fogoly, beteg vigasztalhatják magukat, hogy vége lesz szenvedésüknek, az elkárhoztak nem. Mekkora az örökkévalóság? Megmérhetetlen. Szeretnének meghalni. Nem lehet. Isten sem semmisítheti meg őket. Kétségbeejtő helyzet! „Montes, cadite super nos!”

4. *Igazságos büntetés.* Isten elégszer megmutatta irgalmát. Valóságos csodát művelt. Hosszú életet adott, hogy elkerüljük a poklot. Az irgalom ideje azonban a halállal lejárt.

5. *Mi juttat a pokolba?* Csak a halálos bűn. Nem olyan nehéz ezt elkerülni, hisz a földön is tapasztaljuk szomorú következményeit. Ezért is jó óvakodni tőle.

Befejezés. Vegyük komolyan a poklot. Egy ficsúr viccelni akarván, kérdezte a pátert: „Kérem, a pokolban főzik, vagy sűtik az embert?” A páter csak annyit mondott: „Majd meglátja, ha odakerül!” De nem akart odakerülni; megtért. Gondoljunk gyakran a pokolra. Visszatart a vétkezéstől. A legtöbb ember nem szolgál Istennek szeretetből és hálából. Csak félelemből. Erre az üdvös félelemre megtanít a pokol gondolata. Amen.

Vizkereszt utáni IV. vasárnapra

Bevezetés. Xerxes hidat veretett a Bosporusnál. Mikor már majdnem készen volt, egy óriási vihar szétrombolta. Xerxes mérgeiben 300 korbácsütéssel fenyítette meg a tengert. Nevetséges! Gyerekes dolog!

Nagyra vagyunk tudományunkkal. Vívmányainkkal. S a természettel, az időjárással szemben menynyire tehetetlenek! Még a legkisebb szellőt, egy csepp esőt sem tudunk megfékezni. És ha e miatt dühöngénénk, éppoly ostobák és nevetségesek lennénk, mint Xerxes.

Tárgyalás. 1. A mai evangélium leír egy vihart. Csak pár szóval, de el tudjuk képzelni. Tulajdonképen csak az tudja, hogy mi az, aki átélt már vihart a tengeren. A Genezáreti-tavon kétségbeesetten küzdenek az elemek ellen. De hiába! Egy ember pedig nyugodtan alszik a hajóban. Mikor felébresztik, parancsol — és csendesség lesz. Ezen csodálkoznak az emberek, de aztán leborulnak az Isten Fia előtt.

Ez a viharzó tenger: a világ. A hajó: a) *a mi életünk.* Ki van téve éhségnek, nyomornak, nélkülözésnek, szenvedésnek. Ki segít? Jézus. De magunknak is kell tennünk, amit bírunk. Mint az apostoloknak. Ne várjunk mindent Istentől. Ezért a mondás: „Segíts magadon, s az Isten is megsegít.”

b) A hajó: *a mi lelkünkt.* Mennyi viharral kell megküzdenie, kivált az ifjúkorban! Mennyi kísértés, megpróbáltatás! Hányan törnek le, vesznek el! Kik? Akik nem fordultak Jézushoz. Akik csak magukban bíztak, vagy nem ismerték fel a veszélyt.

c) A hajó: *az Egyház.* II. Fülöp spanyol király 1588 május 29-én indította útnak a „Győzhetetlen Armadát” Anglia ellen. A vezetőhajón büszkén diszelgett a felírás: „Fluctuat, non mergitur”. „A hullámveréstől nem merül el.” És mi történt? Egy borzalmas vihar az egész hajórajt szétszórta és megsemmisítette. Az angolok ennek örömeire és emlékére pénzt verettek e

felírással: „Afflavit Deus, et dissipati sunt”. Ez a sorsa minden emberi tákolmánynak. *Titanic*.^{*} Repülőgépkatasztrófák. Csak egy valami van, ami legyőzhetetlen: az Egyház. „Még a pokol kapui sem vesznek erőt rajta.” Az Egyház hajója hányszor került már viharba. Nérótól, Diokleciántól napjainkig. „Rájuk fújt az Isten, és szétszórattak.” Parancsolt a viharnak az csendesség lőn. Hogy meddig hagyja a mostani vihart tombolni, azt Ő tudja. Annyi bizonyos, hogy egyszer parancsolni fog és csendesség lesz.

Befejezés. És akkor, ha mi odasímulunk Jézushoz, ha az Anyaszentegyház élő tagjai között leszünk, akkor megmenekülünk. Amen.

Vízkereszt utáni V. vasárnapra

Bevezetés. Magvető. Ellenséges ember konkolyt hintett a vetés közé. Erről az „ellenséges ember”-ről lesz szó. Van. Mit akar? Mi sikerül neki? Hogyan védekezzünk ellene?

Tárgyalás. 1. Van ördög. A Szentírásból tudjuk. Szerepelt már őszüleink bűnbeesésénél. Megkísértette Jézust is. Ő kiűzte a megszállottakból. A Szentírásból tudjuk, hogy Isten ellensége. De nem árthat neki, mert nyomorult teremtmény. Mivel Isten ellen nem tehet semmit, azért az emberek ellen fordul.

2. Bűnre csábít.

a) *Saját személyében.* Kihaszználja a bűnre való hajlamunkat. A bűnt kívánatosnak tünteti fel. Szükségletnek mondja. „Csak gyarlóság, ami árnyékképen kíséri az embert.” „Jó az Isten, megbocsát.” Vagy: „Úgyis mindegy. Isten ennyit, ily nagyot úgysem

^{*} 1912-ben indult el első útjára ez az akkori világnak büszkesége. Váratlanul jéghegybe ütközött és kb. 1000 utasával 20 perc alatt elsüllyedt.

bocsáthat meg!" „Nincs is Isten!" „Nincs mennyország, sem pokol!" Mily sokan lépremennek!

b) *Segítőtársai által.* Évát használta fel Adám elcsábítására. Ma egész hadserege van. Romlott, istentelen emberek. Bámulatos eredményt érnek el!

3. *Egyeseket különös módon támad.*

a) *A szenteket* valósággal megostromolta. Különféle alakot vett fel. *Remete Szent Antalt* a vadonban, *Szent Teréziát* a zárdában, *Vianney Szent Jánost* a templomban kereste fel. Érthető a dühössége, mert a szentek nemcsak önmagukat, hanem sokakat vezettek Istenhez. Ma is a jókat kísérti. Az eseteknek nem igen pazarolja energiáját. Üldözi az Egyházat, mert az örök üdvösségre akarja vezetni az embereket.

b) *A nagy bűnösöket* olykor meg is szállja. Krisztus Urunk idejében gyakori volt. Ma is elvétve. Ha Isten megengedi. Miért engedi meg? Ha gyötör is, de az életet nem veheti el. Jób története.

4. *Mit tegyünk?* Tudnunk kell, hogy nem árthat, ha mi nem akarjuk. Mint a megláncolt dühös eb. Tehát ellenállni. Ha engedünk, erőt vesz. Istent hívni segítségül. Szűz Máriát, a „sátántipró Asszonyt". Örzőangyalunkat. Kísértés idején kereszttel jelöljük meg homlokunkat. Használjuk a szenteltvizet. Rossz jel, ha az ördög már nem törődik velünk.

Befejezés. A vetésből nem szoktuk kiszedni a konkolyt, hanem több jó magot vetünk. Cselekedjünk minél több jót. Nemcsak öregkorban, hanem fiatalságunkban is. Gondozzuk Isten vetését magunkban, másokban, hogy szép legyen az és bőséges gyümölcsöt teremjen az örök élet számára. Amen.

Vizkereszt utáni VI. vasárnapra

Bevezetés. Két példabeszéd: a mustármagról és a kovászról. Mind a kettő az Anyaszentegyházra vonatkozik. A mustármag jelenti az Egyház elterjedését; a kovász a belső nemesbülését.

Tárgyalás. 1. Mily sok viszontagságon kell átmennie a mának, míg fává lesz! Kártevők: növények, rovarok, időjárás, az ember. S ha mégis fává lesz, örülhetünk. Krisztus elvetette tanítását a világba, mely hitetlen, erkölcstelen, gőgös volt. Apostolai tekintély nélkül. Még a zsidók se becsülték őket. Pláne a rómaiak! Üldözték kezdettől fogva napjainkig. Hogy az Egyház fája él, csoda! Mégha nem is volna a világon a legnagyobb társaság, ha megfogyatkozva bár, de élne, ez is csoda lenne.

2. Nem a mennyiség, a *minőség* a fő. Már kezdetben erre fektették a súlyt. Szent Péter nem tűri a hazugságot sem. Az apostolok levelei erkölcsösségre intik a híveket. Hát még a prédikációik! Mutatja az őskeresztények élete. Vezeklők. Később is. Ma is. Az Egyház megköveteli az életszentséget híveitől. Fenyíti, bünteti, sőt kirekeszti azokat, akik fontos parancsa vagy tilalma ellen vétének. Eredmény: Milliók szakítanak a bűnnel, csodálatos szent életet élnek. Mint a kovász átjárja a lisztet, úgy Krisztus tanítása a lelkeket.

3. *Nem mindenütt* van így. Egyes országokban nem fejlődik eléggé, vagy visszafejlődött Krisztus Egyháza. Pl. Németországban, az északi államokban. Nálunk 67 százalék a katolikus. 400 évvel előbb még 100 százalék volt. Egyes helyeken viharok tépik. Oroszország, Spanyolország, Mexikó. De a vihar elmúltával tisztább lesz a levegő. Így lesz ez Krisztus Egyházában is.

4. Hogy áll Krisztus kovása *otthonunkban*? A család tagjai át vannak-e járva? A férfiak is? Meglátszik-e beszédjükön, viselkedésükön, vallásgyakorlataikon, hogy Krisztus szelleme hatja át őket? És ha nem, mit teszünk, hogy másképp legyen? Imádság, jó példa, jó szó stb.

Befejezés. Ne sopánkodjunk azon, hogy rossz a világ. Legyünk rajta, hogy megjavuljon. Isten kegyelmével kezdjük magunkon, folytassuk családjaink tagjain, környezetünkben. Akkor eleget tettünk. Akkor

nyugodtan mehetünk majd a számonkérő Krisztus elé. A kis szolgálatért is nagy lesz a jutalom. Amen.

Hetvened vasárnapra

Bevezetés. A mai evangélium különös figyelmet érdemel. Szó van egy családtyáról, aki különböző időben fogadott munkásokat. A legutolsónak is megadta azt a bért, amit az elsőnek ígért. Ez hasonlat. Az atya: az Isten. A szálló: az Ő országa. Az este: a halál. A bér: a mennyország. Lássuk bővebben, hogyan hív az Isten bennünket az ő szállójébe?

Tárgyalás. 1. Isten korán, már a gyermekkorban hív. „Fiam, add nekem a szívedet!” „Szeresd Uradat, Istenedet.” Boldog, aki meghallja Isten hívó szavát. Aki korán szereti Istent. Gyermekszentek. Mily sok munka akad az Isten szállóskertjében! Kezdenek ébredni a szunnyadó szenvedélyek: az engedetlenség, a dac, önzés. Ezeket ki kell gyomlálni, hogy szép legyen. Isten szavát más hangok akarják elnyomni. Szülők, legyetek résen!

2. Később is hív az Isten, amikor az élet napja felszáll. Amikor a szenvedélyek tüze lángba akarja borítani, el akarja hamvasztani a lélek örök értékeit. Megszólal az Isten: „Menjete ti is szállómbel!” Ne hallgassatok azokra, akik báránybőrbe bújt ragadozó farkasok. Küzdjete! Nehéz? Ott az erőforrás: a szentségek, a gyakori gyónás és áldozás. Mily kevesen használják, éppen az ifjúkorban! Így nem csoda, ha erőtlenek maradnak.

3. Hív az Isten, mikor az élet napja delelőre ér. Amikor a jegyespár az oltár elé lép és esküt tesz, hogy Isten terveit megvalósítja. Az Úr szól: „Menjete ti is szállómbel!” Boldog az, aki Józsuéval feleli: „Én és házam az Úrnak szolgálunk!” Nem követjük mások rossz példáját, mi hűek maradunk az Isten törvényeihez! Sajnos, ma sokan „modern” bálványoknak szolgálnak a házasságban.

4. Hív az Úr, amikor már *hanyatlík a nap*. „Jöj-
jetekek! Jobb későn, mint soha!”

A művesek, bár nem egyszerre lettek meghíva,
mind elmentek. Az *első szóra*. Minket hányszor hívott
már az Úr, és még mindig tétlenül veszteglünk. Az
életünk legszebb része elmúlt már s talán nemsokára
halljuk: „Adj számot!” Mit mondjunk? Talán azt,
hogy senki sem fogadott meg minket?

5. *Mily buzgón hívott!* Úgy tett, mint aki okvetle-
nül ki akarja zárni az ajtót. Minden kulcsot megpróbál.
Rábeszélésekkel, csapásokkal, különös kegyelmekkel
(pl. misszió) hívott. Így hívta Mátét, Zakkeust, a sza-
mariai asszonyt, Sault, a jobb latort. (Elbeszélni, ki-
fejteni!)

Befejezés. Hallgassunk rá, kövessük. Ne mondja
senki, hogy ráér még. Ki tudja, nem vagy-e a 11-ik
órában, bár még fiatal vagy. Legyünk Isten munkásai,
hogy mikor elérkezik életünk estéje, megkapjuk a
bért: az örök boldogságot. Amen.

Hatvanad vasárnapra

Bevezetés. A vetéstől sokban függ az aratás, a
jólét. Az Isten ígéjének sorsától függ a lelkek üdvös-
sége. Soha nem prédikáltak annyit, mint ma. S az
eredmény: kevés. Legtöbbször semmi. Hogy minálunk
gyümölcsöző legyen az Isten ígéje, azért ma erről be-
szélek.

Tárgyalás 1. Isten szól hozzánk. Jézus mondja:
„Nem ti vagytok, akik beszéltek, hanem Atyátok Lelke
szól általatok.” „Aki titeket hallgat, engemet hallgat.”
Ezt értsék meg azok, akik könnyelműen elmulasztják
a prédikációhallgatást. Mennyire tódultak Jézushoz a
népek! Mondta is nekik: „Boldogok vagytok, mert
királyok szerették volna hallani, amit ti hallottatok.”
Mennyire lesték az emberek a walesi herceg szavát,
pedig csak ember volt. Mennyivel fontosabb az Isten

szaval Ezzel a hittel, gondolattal jöjjünk prédikációt hallgatni.

2. *Figyeljünk a beszédre.* Csak úgy ér valamit. Ha nem figyelünk, a mag az útfélre esik. Sokszor mily figyelmetlenek vagyunk! Ezért nem tudjuk elmondani az otthon levőknek, hogy miről szólt a beszéd. Ez az oka, hogy sokszor félreértjük a mondottakat.

3. *Elmélkedjünk a hallottak felett.* A futózápor nem sokat használ. Szűz Mária „megforgatta az igéket szívében”. Így tegyünk mi is. Nemcsak aznap. Hét-közben is. Megfontolni: úgy tettem-e eddig? Hogyan teszek ezután? Ha nem így teszünk, akkor az Isten igéje nálunk a köves talajra hullott mag sorsára jut. Nem ver gyökeret. Csakhamar elfeledjük.

4. *Akik jó szívvel hallgatták az igét, azoknál csodákat művelt.* Máté, Zakkeus, Magdolna, Saul. Szent Pál pénzzé tette vagyonát és kiosztván a szegények között, elment remetének. Hasonlóképp tettek más szentek is. Szent Ágoston hallja Szent Ambrus prédikációját, és megtér. Mily üdvös lenne nekünk is, ha „jó lélekkel” hallgatnánk az Isten igéjét!

Befejezés. „Ma, ha az Ūr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket.” Sok imádsággal, sok jó-akarattal, erős vágyakozással munkáljuk meg, porhanyítsuk meg szívünk talaját, hogy behullván az isteni mag, százszoros termést hozzon nekünk az örök életre. Amen.

Ötvened vasárnapra

Bevezetés. Hamvazószerdán kezdődik a nagyböjti időszak. Fontos kötelességeink: böjtölés, gyónás és a zajos mulatságoktól való tartózkodás.

Tárgyalás. 1. Böjtölés. A régi keresztények 40, 50, 60, sőt 70 napon át igen szigorú böjtöt tartottak. Így akarták követni az értünk szenvedő Jézust. Az Egyház akkor nem is írt elő böjtöt. Később, amikor a buz-

góság alábbhagyott, mindig előírta a minimumot. Az ezen évre szóló bñjti rendelet a következõ. (Felolvasni.) Legalább ennyire bñjtöljünk. Vannak, akik „akkor bñjtölnek, ha nincs mit enniök”. Ez nem érdem! Vannak, akik maguk szabják meg, az Egyház rendeletétõl eltérõen, hogy mikor bñjtölnek. Ez sem ér semmit, mert hiányzik az engedelmesség. „Nem az fertõzteti meg az embert, ami a szájba megy.” Könnyû megcáfolni.

Miért bñjtölünk? Mert Isten akarja. Összüleinknek is bñjtõt parancsolt. Jézus többször ajánlja s maga is bñjtölt. Testi kívánságaink miatt annyiszor megbántottuk Istent. Igyekezzünk a bñjt által elégtételt adni.

2. *Gyónás.* E nélkül nem sokat ér a bñjtölés. Távkoplalók, fakírok mennyit bñjtölnek! S mit használ nekik?! Az emberek megbámulják õket. Díjat nyernek. De Istentõl nem kapnak semmit, mert õnsanyargatásuk nincs összekötve bñnbánattal. A nagybñjtnak a bñnbánat, a gyónás a lelke!

3. *Tartózkodás a zajos vigalmaktól.* Nem is illik a nagybñjtben ilyenekben résztvenni. Ha valaki mulatságba menne, amikor édesatyja betegágyán gyõtrõdik vagy halðoklik, megszõlnák érte. Azért nem is fordul elõ ilyen dolog. Nem is szoktunk mi katolikusok bñjtben lakodalmazni. A másvallásúak azonban igen. Meghívnak minket is. Ilyenkor valljuk meg, hogy katolikusok vagyunk. Nehéz? A régi keresztényeknek sokkal nehezebb volt a hitvallás. Nekik sok szenvedésbe, az életükbe került. Nekünk legfeljebb attól kell félnünk, hogy mit szólnak majd az emberek? Ne törõdjünk vele! Jézus azt mondta: „Aki megvall engem az emberek elõtt, azt én is megvallom mennyei Atyám elõtt!”

Befejezés. Lássék meg rajtunk a nagybñjtben, hogy igazi hívei vagyunk Krisztusnak. Óbenne is megbotránkoztak sokan. De ment a kereszt útján, hogy megváltson. Járjunk az Ő nyomdokain, — ha nehéz is — így eljutunk oda, ahol Ő van s vele együtt boldogok leszünk. Amen.

Nagybőjt első vasárnapjára

Bevezetés. Nem csodálkozom azon, hogy Jézus 40 napi böjtölés után megéhezett. Mi ezt nem bíránk ki. Nekünk sok a mostani könnyű böjt is! A nagyböjttől való rettegés miatt tartottunk „farsangi” napokat. Pedig kár volt megijedni! Nem olyan nehéz a böjt, az önmegtagadás, mint gondoljuk.

Tárgyalás. 1. Azért kell böjtölnünk, mert vétkezünk. A bűnbeesés után Ádámnak is töviseket és bojtortjánt termett a föld. *De nemcsak böjtölni,* hanem egyéb bünbánati cselekedeteket is kell végezni. Milyeneket? *A szentek sanyargatták magukat.* Különféle módon. Nem tudom, volt-e rá szükségük? Nekünk inkább lenne! Ha Isten ilyet követelne tőlünk, azt is meg kellene tennünk, csak hogy a pokoltól megmeneküljünk és a mennyországot elnyerhessük. *De nem követel* ennyit. Csak azt, hogy itt-ott megtagadjuk magunkat. Pl. megfékezzük kíváncsiságunkat, érzelmeinket. Csekélységnek látszik, de Isten előtt sokat számít. E mellett megerősödik akaratunk, hogy ellenállhassunk a tiltott dolgoknak.

2. Ha önként nem gyakorolunk önmegtagadást, akkor Isten gondoskodik keresztéről. Szegénységet bocsát ránk. Betegséggel látogat meg. Megengedi, hogy megkeserítsék életünket. *Mit tegyünk?* Vegyük fel a keresztet és szívesen hordozzuk. Annyi bizonyos, hogy többet is érdemeltünk. Ha az elkárhozottak ilyen szenvedések árán megszabadulhatnak a pokoltól, mily szívesen vállalkoznának rá! Nemcsak erre, hanem mindenféle földi kínra. Nemcsak 40 napon át, de a világ végéig.

3. Jön a kísértő: Te ezt nem teheted meg. Az egészséged, az életed forog veszélyben. Érdekes, hogy erre nem gondolnak az emberek, amikor a test szolgálatában cselekszenek. Amikor éjjeleznek. Amikor tivornyáznak, erkölcstelenkednek. Pedig ezek a dolgok sokkal jobban ártanak az egészségnek és inkább megrovidítik az életet, mint amikor Isten kedvéért ön-

megtagadást kell gyakorolnunk. Szent Pál 113 éves koráig a legjobb egészségben élt, pedig remete volt!

Befejezés. Tartsuk a nagybőjtben a szemünk előtt keresztet hordozó Jézust. Vegyük fel mi is bűnbánó lélekkel keresztünket. A keresztben találjuk meg üdvösségünket. Amen.

Nagybőjt második vasárnapjára

Bevezetés. Miért olvastatja az Anyaszentegyház Jézus megdicsőüléséről szóló evangéliumot a szenvedés időszakában? Hogy megmutassa, mi vár ránk, ha bűnbánatot tartunk. Az evangélium alapján lássuk ezt.

Tárgyalás. 1. „Arca fényes, ruhája fehér.“ Ilyen lesz a lélek a gyónás által. Azelőtt nagyon csúnya volt. *Szent Katalin* szerette volna tudni, hogy milyen Isten szemében a halálos bűn? Csak a bocsánatos bűn undokságát láthatta meg. Ez is irtóztató volt! *Egy zsarnok* hullákhoz kötöztette az elítélteket. Borzasztó lehetett! Mit nem adott volna a szerencsétlen azért, ha valaki megszabadította volna! Te vagy magadnak zsarnoka, ki hullát hordasz magadban. A halálos bűn tette ilyenné a lelkedet. Könnyen szabadulhatsz tőle. Csak meg kell gyónnod.

Csodaforrás. A csúnya megszépült, az öreg megfiatalodott, a beteg egészséges lett benne. Csak mese. Ha igaz lenne, mily sokan mennének oda! Hihetetlen áldozatot szívesen meghoznának, csak hogy meggyógyuljanak. A 38 éves beteg mennyire kívánt a vízbe jutni, hogy meggyógyulhasson! Mily boldog volt, amikor Jézus meggyógyította! És íme! A gyónás meggyógyít, megszépít!

2. Szózat: „Ez az én szerelmes fiam!” A bűnös elhagyja Istent. Koldusbotra jut. Mint a tékozló fiú. S ha visszatér bűnbánattal, a mennyei Atya keblére öleli: „Ez az én szerelmes fiam!” Leó görög császár halálra ítélte Mihály herceget. A kivégzést a küszöbön álló ka-

rácsonyi ünnepek miatt elhalasztották. Időközben hirtelen meghalt a császár s a nép őt emelte a trónra. Mily változás! Mily szerencse! Ilyen éri a bűnöst, ha megtér.

3. „*Jó nekünk itt lennünk!*“ Ne higgyétek, hogy a bűnös jól érzi magát. Igazi öröme csak annak van, akinek a lelkiismerete nyugodt, tiszta. Vajjon boldogok-e a bolsevisták, az istentelenek, az iszákosok, a tolvajok, a paráznák, a törvénytelen házasságban élők? Csak látszat! Ezek majd akkor lesznek boldogok, ha megtértek. Amint Magdolna, a jobb lator, Saul s a bűnbánó szentek hosszú sora igazolja.

Befejezés. Határozzuk el, hogy ebben a nagybőjti időben jó gyónással könnyítünk lelkünkön, leszámolunk a bűnnel, hogy mi is megérezzük a táborhegyi apostolokkal a mennyország előízét és egykor részesüljünk abban a végnélküli boldogságban, amelyet Isten azoknak készített, akik Őt szerették és Neki szolgáltak. Amen.

Nagybőjt harmadik vasárnapjára

Bevezetés. Az ördögtől megszállott képe a bűnösnek. A gyónás által megszabadul tőle. De jaj neki, ha ismét beengedi, ha visszaesik a bűnbe! Oka ennek a bánat és erősfogadás hiánya. Ezek a legfontosabbak a gyónásnál, azért ma ezekről lesz szó.

Tárgyalás. 1. Mi a bánat? Undor, elfordulás fájdalom. A gyónás lelke. Nélküle az egész gyónás értéktelen. „Bánat nélkül nincs bocsánat.“ Még a pogányoktól is megköveteli Isten. Gyökerének *a szívben* kell lennie. Nem elég sablónszerűen elmondani a bánatformulát. Viszont nem szükségképeni jelei a könnyek. Minden *halálos bűnre* ki kell terjednie. Ha csak bocsánatos bűneink vannak, legalább egyet meg kell bánunk közülök. *Istenért* kell megbánnunk bűneinket. Vagy félelemből, vagy szeretetből. Hogy felkelthessük

magunkban a bánatot, *először imádkozunk*, azután gondoljunk a) a *pokolra*. Az ember ösztönszerűleg irtózik a szenvedéstől. Ha meg nem bánom bűneimet, akkor örökké kell szenvednem minden vigasztalás, remény nélkül;

b) a *mennyszágra*, amelyet a halálos bűn miatt elvesztettünk. A gyermek már azért is sír, ha játékszerét elvették tőle; a montecarlói játékosok közül sokan öngyilkosok lesznek veszteségeik miatt. S nekünk ne fájjon, hogy az örök boldogságot veszítettük el a bűn miatt?

c) a *keresztre*. Jól nézzük meg! Van-e ennél nagyobb szenvedés a földön? Ártatlanul szenved. Irántunk való szeretetből. „Aki látja és nem sír, élő hittel az nem bír.” Mit kaptam Istentől? Életet, egészséget stb. Mivel fizettem? Bűnnel. Hálátlanság!

2. *Erősfogadás*. A bánat folyománya. Mint a virág a bimbóból fakad, úgy az erősfogadás a bánatból. Amilyen a bánat, olyan az erősfogadás. A bánat a multra, az erősfogadás a jövőre vonatkozik. Akkor van igazi erősfogadásunk, ha sem a természetünk, sem mások rábeszélése vagy példája, sem egyéb nehézség nem tud bennünket a bűnbe ismét belevinni.

Az erősfogadás szempontjából három csoportba lehet a bűnösöket osztani:

a) *Akik csak bocsánatos bűnöket* követnek el. Ilyenek vannak nemcsak a gyermekek, de a felnőttek között is. Ezek csak egy-egy bűnre terjesszék ki erősfogadásukat. Amint a gazos kertet is csak fokozatosan lehet megtisztítani, úgy nem lehet az apróbb bűngazokat sem egy rántással kitépni a lélekből. „Ha évenként csak egy bűnt tudnánk kiirtani lelkünkéből, csakhamar szentekké lennénk”, mondta valaki.

b) *Akik valamely bűnös szokásnak rabjai*. Ezeknek az ügye súlyosabb, mert minél gyakrabban követetik el, annál mélyebb gyökeret ver a szívben s lassankint rabjává teszi az embert. Nem elég az egyszerű elhatározás, jófeltétel. Úgy kell tennie, mint Dávid, amikor Góliátot legyőzni akarta. Imádkozott: „A Seregek

Urának nevében megyek ellened." Aztán öt síma követ vitt magával. A szokásos bűnös imádkozzék, kivált Szűz Máriához és használja a javulásra vezető eszközöket: a szentségeket. E nélkül az erősfogadása annyit ér, mint a beteg óhaja, aki meg akar ugyan gyógyulni, de a gyógyszert nem akarja bevenni.

c) *Akik bűnalkalomban élnek.* Elengedhetetlen feltétele a javulásnak a alkalom kerülése. Még Szent Péter is vétkezett, mert az alkalmat nem kerülte. Nincs igazi erősfogadása annak, aki az alkalmakat nem kerüli. Ezért nem lehet gyónniok pl. a tiltott házasságban élőknek. „Ha kezded megbotránkoztat téged, vágd le azt!” — mondja az Úr Jézus.

Befejezés. Milánó mellett van egy kis kápolna, ahol évenként csak egyszer tartanak istentiszteletet. Denevérek, baglyok tanyáznak a toronyában. De mikor az egyházi meghúzza a harangot, ijedten távoznak. Amint az istentisztelet elmúlik, lassan visszavakodnak ezek a madarak s ismét elfoglalják helyüket a toronyban. A mi testünk a Szentlélek temploma. Gyakran megtörténik, hogy a bűnök és rossz szokások baglyai és denevérei tanyáznak benne. A jól végzett gyónás a harang, mely elijeszti és elűzi ezeket. Mi ne csak egyszer egy évben, de gyakrabban húzzuk meg ezt a harangot, hogy a bűn be ne fészkelje magát lelkünkbe. Amen.

Nagyböjt negyedik vasárnapjára

Bevezetés. A csodálatos kenyérszaporításról szóló evangéliumot azért olvastatja az Egyház a nagyböjt közepén, hogy emlékeztessen arra a csodálatos eledelre, amelyet Jézus ad ebben az időben a lelkünknek. Amint a pusztában étkezők megerősödtek, úgy erősödik meg a lelkünk is a szentáldozás által. Az Eucharisztia csodálatos erőforrás.

Tárgyalás. 1. Az öskeresztények belőle merítették

az erőt a kitartáshoz, a hithűséghez az üldözések közepette. A katakombák falain látjuk a kenyérszaporítás és az utolsó vacsora jeleneteit. Jelképes rajzokat: Hal kenyerekkel. Mutatják az Eucharisziában, mint lelki eledelben való hitüket. Sokszor életük veszélyeztetésével áldoztak. Mindennapi lelki eledelük volt: Szentáldozás nélkül nem merték őket a küzdőterre engedni. Akik megáldoztak, mosolyogva haltak meg Krisztusért. *Szent Pachomius* püspököt annyira megkínózták, hogy nem tudott a lábára állni. Hívei a börtönben mellére terítették a corporálét, erre tették a bort és az ostyákat, s miután átváltoztatta Krisztus testévé, magukhoz vették. Ismeretes *Szent Tarzicius* esete. Damazus pápa ezt a sírfeliratot vésette az emléktáblájára: „Nincs gazdagabb annál, mint aki az Úr testét hordozza magában.”

2. *A szenteknek* mi adott erőt, hogy a sok kísértés és rossz példa ellenére kitartsanak az Ég felé vezető nehéz úton? A szentáldozás. Az életükkel igazolják ezt. Egy sincs köztük, aki megelégedett volna azzal, hogy csak húsvétkor áldozzék. Miért volt szívük tele áldozatos szeretettel Isten és felebarátaik iránt? Mert gyakran vették magukhoz a „szertet lángoló tűzhelyét”. Betegápoló apácák. Bélpoklosok apácái. Mi ad nekik erőt? A naponkinti szentáldozás.

3. Jó lenne, ha *a mai nemzedék* is az Eucharisziából merítene erőt. A mai nemzedék erkölcsileg nagyon gyenge. A test kultuszának milliók hódolnak, a lélekkel kevesen törődnek. Egy-egy meccsen mennyien vesznek részt s ugyanakkor a templomok konganak az ürességtől! Újabb és újabb bajnokok lépnek fel és igyekeznek rekordot felállítani. Szép, ha valaki babérszörűt kap, mert az atlétikai versenyben győztes lett, de ennél értékesebb az erényért vívott küzdelem után kijáró lilomkoszorú! Szép, ha valaki ezüst- vagy aranyérmes nyer sportban elért sikeréért, de mik ezek a lélek győzelmi pálmájához képest! Honnan meríthetünk ehhez erőt? Az Eucharisziából.

A Karibi-tengerből indul ki a Golf-áram és Európa

nyugati partjai mellett halad fel egészen Norvégia északi részéig. Azt eredményezi, hogy ezeken az egyéb-ként zord vidékeken a hőmérséklet jóval magasabb, mint Amerika ugyanazon szélességi fokainál. A tabernákulumból is kiárad ilyen melegáramlás és felmelegíti a jéghideg szíveket.

Akik az Úr Jézus ruhájának szegélyét érintették csak, érezték azt a csodálatos jótékony erőt, mely belőle kiáradt. Mennyivel inkább érezzük mi ezt az erőt, ha méltóképen áldozunk!

Befejezés. Aldozunk gyakran, jól. Legalább most, a nagybőjti időben, amikor az Egyház parancsa kötelez. Necsak a nők és gyermekek; a férfiak is jöjjenek. A csodálatos kenyérszaporításnál csak férfiak részvételéről tesz említést az evangélista. Az utolsó vacsorán az első áldozók mind férfiak voltak. A férfiaknak legalábbis annyira szükségük van az Eucharisziára mint erőforrásra, mint a nőknek. Amen.

Feketevasárnapra

Bevezetés. Jézust zsidók veszik körül. Nyíltan kijelenti nekik istenségét. Azok nem hiszik. Köveket ragadnak. Ma is sokan harcolnak Krisztus ellen. Meg szeretnék Őt másodszor is ölni. Az emberek szívében. Gondoljunk Oroszországra! Jó lesz szilárdul meggyőződünk Jézus istenségéről, nehogy megingassák hitünket, ragaszkodásunkat.

Tárgyalás. 1. Jézus, bár az „Emberfiának” nevezte magát, *tudta, hogy Isten és ennek mondta, tartotta magát.* „Mielőtt Ábrahám volna, én vagyok!” „Én és az Atya egy vagyunk.” „Mit tartotok ti Krisztus felől?” A főpap előtt: „Én vagyok!” Miután a vakonszületettet meggyógyította, kérdezte tőle: „Hiszsz-e az Isten egyszülött Fiában?” „Ki az?” — kérdezte ez. Jézus felelte: „Én vagyok, aki szólok veled.”

2. *Nincs benne bűn.* „Ki vádolhat közületek engem

bűnről?" Pilátus: „Én nem találok semmi vétséget.” Júdás: „Vétkeztem, elárulván az igaz vért.” A keresztben sem magának, hanem ellenségeinek kér bocsánatot. *Minden erény* egyforma mértékben megvan benne. Elmondhatta: „Tanuljatok tőlem!” A szentek igyekeztek utánozni, de utolérni nem tudták.

3. *Tanítása isteni.* Az igazságot hirdette: „Tévedni emberi dolog.” Jézus sohase tévedett. Mondhatta: „Ha igazságot mondok nektek, miért nem hisztek nekem?” „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Ezt nem merte még senki se mondani önmagáról. Jézus tanítása felemelte a nőt, a gyermeket a porból, amelybe őket a pogány felfogás taposta. A szeretet parancsát kiterjeszti mindenkire, még az ellenségre is. Hirdeti, hogy a lélek mindennél többet ér, mert „mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja”? Így nem beszélt senki se. Azért csodálkoztak az írástudók: „Honnan ez a bölcsesség? Nemde az ács fia Ő?”

4. *Csodák* (isteni jelek) kísérik egész életét. Megtestesülését angyal hirdeti. Születésekor angyalok hódolnak neki, rendkívüli csillag tűnik fel. Keresztelésekor megnyílik az ég. Halálakor rendkívüli dolgok történnek a természetben. *Ura a természetnek:* Szavára a víz borrá változik, a kenyerek megszáporodnak, a vihar lecsendesedik. *Az élet és halál ura:* Vakok, sánták, némák, poklosok, inaszakadtak, mindenféle betegek meggyógyulnak, a halottak feltámadnak. Sőt *ön-maga is feltámadt!* Krisztus ellenségei megpróbálták természetes úton megmagyarázni a csodáit, de olyan nevetségessé váltak, mint a farizeusok, amikor azt mondták felőle, hogy Belzebúb által űzi ki az ördögöket!

Befejezés. Tehát Jézus Isten. Ha Isten, akkor engedelmességgel tartozunk neki és Egyházának. Ha Isten, akkor az igazságot hirdeti, biztos úton vezet örök célunk felé. Tehát feltétlenül hinnünk kell. Ha Jézus Isten, akkor érte minden áldozatot meg kell hoznunk, sőt az életünket is oda kell adnunk, mert e földi élet

helyett örök életet adhat, mint mondotta: „Aki életét elveszti értem, megtalálja azt.” Amen.

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepére

Bevezetés. Kezdetben teremtette Isten a világot. Az eget, a földet. Minden megvolt, csak az úr hiányzott, aki ezt a tengernyi szépséget élvezze, használja. Azért teremtette összüleinket. Ellátta őket mindennel. Azt akarta, hogy boldogok legyenek. De mint a májusi fagy a bontakozó növényi életet elpusztítja, úgy tette tönkre Isten vetését a bűn. Hogy el ne csüggedjenek, egyetlen reménysugarat adott: Megváltó jön. Egy asszony által. Hosszú évezredek múltak el, míg egy napon angyal jelenik meg Názáretben. Hírül adja Isten szándékát. Tárgyal a Szűzzel. Eredmény: „Ime az Ur szolgálóleánya.” „És az Ige testté lön.”

Tárgyalás. 1. Mit jelent a megváltás? Nem pogányoktól kérdezem. Katolikusoktól, akik imádkoznak, templomba járnak. Mit érez a *rab*, mikor a börtönből megszabadul? Petőfi rabjának szíve meghasadt az örömtől. Hogy örül az, aki *halálveszélyből* menekült meg. Akit sikerült mütét visszarántott a halál küszöbéről. Mily boldog az a *tönkrement* ember, aki szerencsés véletlen folytán mindenét visszakapta! Mindennél sokkal többet ér nekünk a megváltás. S ezt Szűz Máriának köszönjük.

2. Mi lett volna, ha nem jött volna Megváltó? Örök kárhozat. Mi ez? Nincs a földön olyan szenvedés, nyomor, ami ehhez hasonló lenne. Megváltó nélkül *nem ismertük volna meg az igazi Istent.* A pogányokéhoz hasonló lenne istenfogalmunk. A félelem és nem a szeretet lenne istentiszteletünk indítéka. Ijesztő szörnyeket, sárkányokat imádnánk, mint a pogányok. Megváltó nélkül nem ismernénk az *élet célját.* Lélek-vándorlásban, Nirvánában hinnénk. Jézus beszélt nekünk az Atyáról, aki szeret, gondot visel, hosszútűrő, irgalmas. Nem kell félni tőle, hanem szeretni kell Őt.

Megváltó nélkül pogányok lettek volna *erkölcsaink*. Nem volna felebaráti szeretet, türelem, megbocsátás. Szent Kristófot bántották. Felkiáltott: „Ha nem volnék keresztény!” Vagyis: Krisztusnak köszönd, hogy szét nem morzszollak! Megváltó nélkül nem volnának *erőforrásaink*: a szentségek. Adjunk hálát Szűz Máriának, aki Gábor arkangyal szavára igennel felelt és a Megváltó Anyja lett.

3. *Miben álljon a hála?* Legalább abban, hogy ne vétkezzünk. Bűnt semmi áron! Egy kecskeméti konzervgyári munkásleány visszautasította a svájci gazdag kérőt, mert az nem akart reverzálíst adni. Jelszava volt: „Bűnt semmi áron!” Ha vétkezel, meghíúsítod a megváltás kilátásait. Mennyire fáj ez Máriának! Azért szüntelenül imádkozik a bűnösökért. Mily vigasztaló az a tudat, hogy valaki imádkozik értünk! A katonákat is az vigasztalta a harctéren, hogy aggódó édesanyjuk imádkozik értük. Talán csak képzelődés volt. De Szűz Mária bizonyosan imádkozik értünk, mert mindennap felkérjük őt erre: „Imádkozzál értünk, bűnösökért!” S az Anya imádsága meghallgattásra talál.

Befejezés. Aldjuk Istent, hogy Szűz Máriát adta nekünk, akitől született Jézus, a mi Megváltónk. Legyünk hálásak Szűz Mária iránt, aki oly szívszorongva munkálja üdvösségünket. Legyünk odaadó, hűséges tisztelői s kérjük, hogy imádkozzék értünk most és halálunk óráján. Amen.

Nagypéntekre

Bevezetés. Nem ünnepelni jöttünk, hanem gyászolni Jézust, miután megkínózták, megölték, a sírba fektették. Ez 1900 évvel előbb volt és mintha ma történt volna, oly elevenen áll a szemünk előtt. Az emberi elvetemültség akkor megmutatta, mire képes. Júdás. A főpapok. Pilátus. Mindez néhány óra alatt! Hallatlan! Hogyan tudták végbevenni?

Tárgyalás. 1. „Feláldoztatott, mert Ő akarta.“
Mikor nem akarta, nem tehettek ellene semmit. Egyszer le akarták taszítani a hegyről és nem sikerült. Máskor meg akarták kövezni, de eltűnt szemeik elől. Az Olajfák-hegyén a katonák földre esnek előtte. Pilátusnak mondotta: „Nem volna hatalmad felettem, ha felülről nem adatott volna!“ Tehát önként szenvedett. Az emberek csak eszközök voltak. Nem akarta őket korlátozni szabadságukban.

2. Miért áldozta fel magát?

a) Nézzetek rá. Kérdezzétek meg, hogy miért? Feleli: „A bűnökért.“ Látta Adám bűnét. A bűnözőnt. A förtelmeket, az istentelenségeket, a te bűneidet is. Látta a bűn szomorú következményeit a földön és az örökkévalóságban. Magára vette, megszenvedett éretünk. Hogy lássuk, mire visz a bűn. Hogy elhagyjuk azt. *Egy községben misszió volt.* A nép közönyös maradt, nem akartak gyónni. Az egyik páter utolsó kísérletet tesz. Felmegy a szószékre, oly hévvel beszél, hogy egy ér megszakad benne, összeesik, meghal. Társa felmegy, felmutatja a véres holttestet: „Éz a ti művetek, azért halt meg, mert ti nem akartatok megtérni!“ Megtértek. Jézus felhágott a keresztre. Onnan hirdeti, mily nagy baj a bűn. Sokan nem figyelnek rá. Sőt ellentmondanak neki. Rohannak a vesztükbe. Ezért is kiáltott fel: „Én Istenem, miért hagytál el engem?“ Nekünk fáj, ha elhullanak az állataink. Jézus lelkeket látott elveszni. Jaj neked, ha te is ezek között vagy!

Egy megátalkodott bűnösnek látomása volt. Almában úgy látta, hogy a feszület megelevenedett. Jézus szívsebéhez nyúlt, kipréselt onnan egy marék vért és a bűnös szeme közé vágta, mondván: „Nem akarsz megtérni? Hát akkor kárhozz el!“ Megtért. Neked hányszor tett szemrehányást és hiába! Te nem akartál megjavulni. Még ma is a régi bűnös vagy!

b) Azért áldozta fel magát, hogy minket *vigasztaljon, bátorítson.* Szenvednünk kell. Megérdemeltük. A jobb latorral elmondhatjuk: „Mi méltóan bűnhö-

dünk bűneinkért." Sokan a bal latorral zúgolódnak. Odaáll eléjük Jézus vérző, szenvedő testével: „Nézd, fiam, mit szenvedek én ártatlanul! A *szentek*, a *vértanúk* nézték ezt a szenvedő Krisztust — és mosolyogva fogadták a szenvedéseket. Jézus kiürítette a szenvedések poharát fenékiig. Csak néhány cseppet hagyott nekünk az alján. Keresztjét ő maga vitte. *Cyrenei Simon* csak segített neki egy darabon. Segítsünk mi is neki a kereszthordozásban, hogy részünk legyen dicsőségében is.

Befejezés. Jeruzsálem leányainak mondotta: „Ne sírjatok énefelettem, hanem magatok és fiaitok felett!” Ma is ezt mondja: „Sírjatok bűneitek miatt.” Az igazi bánat könnyei oly jól esnek isteni Szívének! *Magdolna* könnyei mint drágagyöngyök. Termeljük ki lelkünk-ből ezeket a drágagyöngyöket, rakjuk Jézus lábaihoz. Ő ékes koronát készít belőlük. Fejünkre teszi, ha a földi élet után bemegyünk az Ő dicsőségbe. Amen.

Húsvét vasárnapjára

Bevezetés. Nagy események évfordulója. Felfigyel rá az egész világ. Az események középpontjában a Názáreti Jézus áll. Ő, aki szenvedett, meghalt és feltámadt. Kicsoda Ő? Mit felelnek a zsidók? A hitetlenek? Mi keresztények azt mondjuk: Isten Fia, aki bennünket megváltott. Meg vagyunk-e erről győződve? Igen! Erősödik meggyőződésünk, ha egy pillantást vetünk a keresztre és a sírra, melyből dicsőségesen feltámadt.

Tárgyalás. 1. Mennyivel más Jézus szenvedése és halála, mint a közönséges emberé!

a) Nekünk *kell* szenvednünk, kell meghalnunk. Ő akart szenvedni és meghalni.

b) Mi *nem tudjuk*, mikor halunk meg. Ő tudta. Előre megmondta. Különösnek tűnt fel, hogy éppen akkor, amikor oly nagyon ünnepelték.

c) *Mi nem tudjuk, hogyan halunk meg?* Legfeljebb előérzetünk lehet. Jézus tudta pontosan a körülményeket.

d) *A mód, ahogyan szenvedett és meghalt.* Így csak az Istenember tud. Mi emberek nem. Azért kiáltott fel a százados: „Ez valóban Isten Fia volt!” Egyébként a külső keret ezt egyáltalában nem mutatta. Mi is legyünk eltelve ezzel a meggyőződéssel.

2. *Eltemették.* Addig maradt a sírban, ameddig akart. Harmadnapig. Akkor *feltámadt.* El és uralkodik. Mivé lettek a világ nagyjai haláluk után? Elmúltak, el vannak feledve. Krisztus egészen más. Őt nem felejtették el, Őt ismerik. Neki hisznek. Őt szeretik, imádják. Nem határoz semmit, hogy sokan nem hisznek benne, gyűlölik, elmellékelik. Eljön az idő, amikor majd meggyőzi őket hitelenségükről, amikor térdre kényszeríti őket. De jaj lesz ezeknek! Mert ez a hit nem lesz érdemszerző. Az ő sírásuk akkor már nem törli el a bűneiket. Az ő imádásuk akkor már nem lesz olyan, mint az üdvözülteké. Mert mindez nem szeretetből, hanem kényszerűségből fog történni.

3. Ha csak ember lett volna, aki Isten Fiának adta ki magát — és *számadást* készítené a kereszten, mily nagy lenne a deficit! De megnyugszik, mert tudja, hogy megérte az, amiért szenvedett és meghalt. Látván az emberek gonoszságát, sokszor felsóhajtunk: „Miért nem pusztítja el Isten ezt a bűnös világot?” Isten úgy tesz, mint az ember, aki a szeméttelen keres értékes holmit. Mily sok szentet talált és talál még Isten a világ szeméttelén! Majd ha nem talál már, akkor abbahagyja a keresést és elpusztítja a világot.

Befejezés. Szemét vagy-e, vagy drágagyöngy? Talán a bűn szemetje annyira belepett, hogy annak látszol? Tisztítsd meg magadat. Jézus vére a szer. Jaj neked, ha bűnös, méltatlan életmódod miatt nem juthatsz hozzá. Rajtad áll, egyedül tőled függ, hogy megváltozzál. Isten megtette a magáét. Amen.

Húsvéthétfőre

Bevezetés. Két tanítvány megy Emmausba. Szomorúak. Mint akít nagy veszteség, csalódás ért. Évekkel előbb Jézushoz csatlakoztak. Látták életét, csodáit s remélték, „hogy Ő megváltja Izraelt”. Az utóbbi időben azonban minden megváltozott. Mint gonosztevővel, úgy bántak a Názáreti Jézussal. Sikerült minden, amit a papok akartak. Igaz, hogy asszonyok beszéltek fel-támadásáról, de ki hihet asszonyi beszédnek? Lássuk közelebbről ezt a két tanítványt.

Tárgyalás. 1. Hitetlenek voltak. Pedig semmi sem indokolta hitelenségüket. Látták Jézus csodáit. Hal-lották, hogy fel fog támadni. Az asszonyok beszéltek is róla. Nem lett volna szabad elmenniök Jeruzsálemből, míg meg nem bizonyosodtak az igazságról.

Köztünk is vannak hitetlenek. Az egyszerű, falusi nép között is. Pedig nem volna szabad. Hisz' a leg-főbb hitigazságokra (Isten léte, a lélek halhatatlansága stb.) rávezet az eszünk is. A többit az Anyaszentegyház tanítja. Az a baj, hogy nem szeretünk gondolkozni, nem hallgatunk az Egyházra. Ha kételyeink támadnak, nem igyekszünk azokat eloszlatni.

2. Gondolataik a földiekre voltak irányozva. „Mi pedig reméltük, hogy Ő megváltja Izraelt.” Abban az időben a római nép igája alatt nyögött a zsidóság. Önállóság, szabadság, sőt uraság után vágytak. Azt hitték, hogy az Úr majd dédelgeti népét, mások rovására, mégha vétkezik is. Nem látták meg az örök értékeket. Nem becsülték azokat. Mi is ilyenek vagyunk olykor. Nem mondom, hogy semmit, de keveset törődünk a lelkünkkel. Pl. mily sokan voltak húsvétkor templomban. Majd pünkösdre megint eljönnek. És addig?

3. Nem tudták megérteni, miért van a szenvedés. A bűn óta van szenvedés a világon. Mivel a Megváltó el akarta törölni a bűnt, magára vette, megszenvedett érte. Mi legalább annyit megtehetnénk, hogy bűnösök lévén, készséggel szenvedjünk bűneinkért.

4. Jótulajdonságaik is voltak az emmausiaknak:

a) *Jézusról beszélgettek.* Sajnálták. Mi talán egyáltalán nem törődünk vele.

b) *Szívesen hallgatták* Jézus beszédét. „Gerjedezt a szívük.” Nekünk is szól a prédikáció alkalmával. Vajjon mi szívesen hallgatjuk-e?

c) *Kérlelték*, hogy maradjon náluk. Hozzánk is kész bejönni. Ahányszor akarjuk. Mily ritkán hívjuk! Pedig csak mi vesszük hasznát, ha befogadjuk.

Befejezés. Fogadjuk el útitársnak Jézust. Ha nehéz úton is, de biztosan elvezet bennünket az ő dicsőségébe. Amen.

Fehérvasárnapra

Bevezetés. Jézus megjelenik az apostoloknak. Tehát igaz, hogy feltámadt. Mit fog most tenni? Az apostolok talán azt hitték, hogy meg fogja bosszulni magát ellenségein. S íme: „Vegyétek a Szentlelket!” Mily másképen jár el az Isten, mint mi gondoljuk! Ez a mi szerencsénk.

Tárgyalás. 1. A bűnbánat szentsége megszabadít az örök büntetéstől. Milyen a pokol? Senki se látta, tapasztalta közülünk. Azt azonban tudjuk, hogy szörnyű kínokat, büntetést szenvedtek már el emberek. „*Sóhajok hidján*” át lehet jutni a kínzókamrába Velenében. A *Tower borzalmai*. A *vörösök kegyetlenkedései*. Ezek mind gyerekjátékok a pokol kínjaihoz képest. Mert amint szem nem látta, fül nem hallotta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik, úgy nem fogható fel emberi érzéssel a kín, melyet a bűn eredményez. Amit te semmibe sem veszel. Jézus módot nyújtott arra, hogy a pokol kínjait elkerülhessed.

2. Jézus látja, mily könnyelmű vagy. Nem hiszed, hogy a bűnözésnek rossz vége lesz. Azért vár, tűr. Mily sokan késő öregségükben, vagy a halálos ágyon tértek meg! Mi lett volna velük, ha fiatal korukban

szólította volna őket számadásra az Úr? Ne csodálkozzunk azon, ha a gonoszok hosszú ideig élnek. Jézus nagy szeretete adja a magyarázatát.

3. *Mily gyengéden bánik Jézus a bűnössel!* Tamás nem akart hinni. Teljesíti kívánságát, hogy ne legyen hitetlen. Mily gyengéd te irántad is, ha gyónni mégy! Sajnál. Nem kíván mást, csak ígérd meg, hogy többé nem vétkezel. Nem ró rád elviselhetetlen penitenciát. Csak annyit kíván, amit könnyen megtehetsz. A többit elvégzi az ő kegyelme.

4. *És te? Mivel viszonzod jóságát?* Húzodozol tőle. Talán egyáltalán nem használod. Vagy rosszul használod. Gyónsz, de bűnbánat nélkül. Csak nagyjából, szokásból. Érdekes: mennyi ellensége van a gyónásnak! Farizeusok, reformátorok, sőt katolikusok közt is! *Ideális dolog* lenne, ha csak ritkán lenne rá szükség. Mint a mentőcsónakra a hajón. Sajnos, gyarlók vagyunk!

Befejezés. Adjunk hálát a bűnbocsátó hatalomért. Használjuk a gyónást lelkünk üdvösségére. Amen.

Első áldozásra

Evangélium után

Ma nektek beszélek, nem a felnőtteknek. Ez a nap a tiétek. Ide jöttetek, hogy először vegyétek magatokhoz Jézus szent testét. A pásztorgyermeknek annak idején csak láthatták a kis Jézust és örültek, boldogok voltak. Szűz Mária csak megmutatta, de nem adta nekik. Ti pedig magatokhoz veszitek. Mily nagy jószág, szeretet! Kér érte tőletek hitet, szeretetet. Ezt a keresztségben megígértétek. De öntudatlanul. Helyettesítetek a keresztszüeleitek beszéltek. Most újítsátok meg! Feladom a kérdéseket, feleljetek!

(A keresztségi fogadalmak megújítása a Rituale szerint.)

Tartsátok meg, amit fogadtatok. Ne legyen senki

köztetek esküszegő. Akkor mindig titek lesz Jézus és boldogok lesztek most és örökké. Amen.

Áldozás után

Mily boldogok vagytok most! Jézus a titek. Szíve ott dobog a ti szívetekben. Ő mondotta: „Aki eszi az én testemet, énbennem marad és én őbenne!” Maradjatok őbenne mindig. Ne legyen semmi, ami elszakítson tőle. Nem szakít el tőle a szegénység, a szenvedés, egyedül a bűn. Ezt kerüljétek! Imádkozzatok! Ma először áldoztatok. Ezután minél többször tegyétek ezt. Legalább havonként, az első-pénteken. Kívánom, hogy az utolsó szentáldozástok is ilyen méltó és boldog legyen.

Szülők

Meg vagytok hatva. Hátha még gyermekeitek lelkét is láthatnátok, mint Isten és az Ő angyalai! Legyetek rajta, hogy ilyenek maradjanak. Gyenge fácskához hasonlítanak, amelyek ki vannak téve mindenféle rombolásnak. Támasztékra van szükség. Nemsokára jönnek az élet viharai. Adjatok nekik jó tanítást, figyelmeztessétek őket a mai napra. Intsétek őket, hogy vallásukat gyakorolják. Nem elég! Magatoknak kell jó példával előljárnotok. A gyermek szereti a képeket. Legyetek ti példaképek, akiket a gyermekeitek néznek és utánoznak.

Ti többiek valamennyien voltatok egyszer első-áldozók. Nem tudom, volt-e szép ruhátok. Egyet tudok: boldogok voltatok, mert megvolt az ártatlanság. Sokan nem őrizték meg. Eltékoztáltak — és olyanok lettek, mint a tékozló fiú, aki a sertések eledelét kívánta meg. Ki hitte volna, hogy így lesz! Akkor ti magatok se. S most örömtelen az élet. Kilátás a boldogtalan örökkévalóságra. Teendő: visszatérni az atyai házba és mondani: „Atyám, vétkeztem!” És ő visszafogad. Adja Isten, hogy lélekben mindnyájan olyanok legyünk, mint e gyermekek és egyszer bejussunk Isten országába. Amen.

Húsvét utáni második vasárnapra

Bevezetés. Jézus képekben mondta el, mennyire szereti az embereket. Atya, aki tékozló fiát visszafogadja. Tyúk, amely szárnyai alá veszi csirkéit. Asszony, aki az elveszett pénzt keresi. A mai evangélium a jó pásztor képében mutatja be Jézust. Csakúgyan lelkünk jó Pásztora ő. Lássuk.

Tárgyalás: 1. Mit tett értünk? Fáradt. Tanított. Hegyen, vizen, pusztában, éjjel-nappal. Mily jóságosan bánt Magdolnával. A samariai asszonnyal. A házasságtörő nővel. Zakkeussal. Mátéval. Péterrel. A jobb latorral. „Jaj”-t kiált azoknak, akik el akarják tőle szakítani a lelkeket.

2. *Ma is sok ellensége* van Krisztus nyájának. Az ördög nem pihen, körüljár.

a) *Sajtó.* Óriási kárt okoz. Átalakítja az emberek egész gondolkozási módját. Kiszed belőlük mindent. Csak a keresztény nevüket hagyja meg. Olyanokká lesznek, mint a dió, amelynek belét a féreg megette.

b) *A szociáldemokraták, istentelenek* nyiltan bevallják, hogy ellenségei Krisztus Egyházának.

c) *Ellenség az anyagiasság is.* Ha minden energiáját a megélhetésre kell fordítania az embernek, nem jut idő a lélek ügyének munkálására. Viszont a *nagy vagyon*, földi jólét is ellensége Krisztus nyájának, mert a sok gond miatt és a gondtalan életmód miatt nem érnek rá, vagy nem érzik szükségét annak, hogy Istennel és lelkükkel törődjenek.

3. *Hol vannak a pásztorok?* A pap egymagában kevés. Segítőtársakra van szükség. Apostoli lelkülettel telített világiakra. Actio Catholicára. „Világító fáklyákra.” Isten munkásaira. A samariai asszony is apostol volt: Jézushoz hozta falubelijeit. Monika keresztény szolgálójától tanulta meg a keresztény hitet és megtérítette fiát. Az első keresztények mind „Isten munkásai” voltak.

4. *Igy tegyünk mi is.* Mindenekelőtt ízig-vérig

legyünk katolikusok. A példa vonz. Nemcsak a rossz. A jó is. Apostolkodjunk aktíve is. Igen sok az alkalom rá. Csüggedők. Rossz házasságra készülők. Templo-
mot elhanyagolók. Káromkodók. Rágalmazók. Vannak elegendő! Olykor elég egy-két jó szó is. Legalább fejez-
zük ki rosszulásunkat, nemtetszésünket. Legyünk apostolai a betegeknek. Készítsük elő őket a szent-
ségek felvételére. Mily nagy hiányok vannak ebben a tekintetben!

Befejezés. Arról nem is beszélek, hogy valaki ragadozó farkassá válik, hogy oka lesz annak, hogy elpusztulnak Jézus bányái. Mert jaj azoknak! Dolgozzunk! Ne legyünk közönyösek! Álljunk a jó Pásztor szolgálatába. Segítsünk neki a lelkeket megmen-
teni. A lélekmentés isteni cselekedet. Aki mások lel-
két megmenti, üdvözíti saját lelkét is. Amen.

Húsvét utáni harmadik vasárnapra

Bevezetés. „Modicum.” Ez a szó olvasható egy alpesi városka plébániájának a homlokzatán. Jelen-
tételennek látszik. Pedig a mai evangéliumban hét-
szer fordul elő ez a szó. Mindenre, amit itt a földön
van, rá lehet írni: „Modicum”.

Tárgyalás. 1. Az emberi élet is rövid ideig tart. A legöregebb emberek is elmondhatják ezt, ha vissza-
tekintenek lefolyt életükre. Gyermekkorukra úgy emlékeznek, mintha tegnap történt volna minden. Olyan az élet, mint a lámpa, amelyből hamar kifogy az olaj; mint a vízbe dobott kő, mely hullámgyűrűket csinál, de csakhamar eltűnik. Ha maga az élet rövid, akkor mindaz ilyen, ami vele összefügg, alatta tör-
ténik.

2. Rövidek örömeink. Mily hamar váltja fel a szomorúság! Annyi oka van ennek! Váratlanul, ami-
kor nem is gondoljuk. Aztán meg is únjuk az örömö-
ket, mint a gyermek a játékot. Sajnos, sokszor a lelki

örömöket is. Valamikor pl. mennyire tudtunk örülni egy-egy ünnepnek, az első szentáldozásnak, s ma?

3. *Hamar elmúlnak szenvedéseink.* Sokszor nehéz a kereszt. Azt hisszük, hogy nem bírjuk ki, sohase lesz vége a szenvedésnek. Pedig csak „egy kevésbé”. Szent Pál: „Nem méltók e földi szenvedések a jutalomhoz képest.” Szót sem érdemelnek. Mint az injekció, amely által meggyógyulunk. Azért vigasztalódjunk.

4. *A „modicum” után a végnélküli örökkévalóság* következik. Boldogok akkor leszünk, ha az Atyához megyünk, mint Jézus. Mindnyájan bemegyünk az örökkévalóságba. Azok is, akik elkárhoznak, mert Isten az ő lelküket is halhatatlanná teremtette.

Befejezés. Mi a teendő? Teljesíteni az Atya akaratát, mint Jézus. Lelkesítsen: „egy kevésbé” tart a küzdelem, de örök lesz a jutalom. Ne feledjük, hogy csak egyszer élünk. Több alkalom nem lesz az örök boldogság kiérdemelésére. Amen.

Húsvét utáni negyedik vasárnapra

Bevezetés. Jézus búcsúzik. Miután befejezte küldetését, „ahhoz megy, aki őt küldte: az Atyához”. A Szíve szomorú. Nem azért, hogy el kell hagynia övét, hisz' viszontlátja őket. A hitetlenség miatt szomorú. Tanítványai „kicsinyhitűek”. A zsidók ellene vannak. A pogányok tömegei tudomást sem vesznek róla. Láta a mi hitetlenségünket is. De vigasztalódik: „Majd eljön a Szentlélek és meggyőzi a világot a bűnről, mert nem hittek neki.”

Tárgyalás. 1. A hitetlenség a legnagyobb bűn. A másik bűnös, pl. a parázna, csak egyik-másik parancsot szegi meg; a hitetlen túlteszi magát minden parancson. A másik bűnös megtérésére van remény. A hitetlen aligha tér meg. A többi bűnösnél a szeretet megvan még, mint a parázs a hamu alatt, a hitetlen-

nél nyoma sincs a szeretetnek. Olyan, mint a kiszáradt fa. Nincs benne élet. Jézus „jajt” kiált Kafarnaumra és Betsaidára, mert lakói a csodák láttára sem hittek. Azt mondta, hogy még Szodomának is könnyebb sorsa lesz az ítéleten. Szent Pál: „Hit nélkül lehetetlen kedvesnek lenni az Istennél.” Nem azt mondja, hogy nehéz, hanem „lehetetlen”. A hitetlenség teljesen elszakít Istentől.

2. *A Szentlélek meggyőzi az embereket a hitetlenség bűnéről.* A történelem mutatja. Jeruzsálem elpusztult, a római birodalom megsemmisült, mert lakói nem akartak hinni. A hitetlenség miatt ma is vannak pusztulóban levő népek. Sajnos, mi magyarok is, mert

3. *köztünk is sok a hitetlen.* Nem szólunk a másvallásúakról. Katolikusok közt is vannak. Azelőtt inkább csak a városokban. Ma a falvakon is vannak. Azelőtt csak a férfiak közt, ma a nők között is akadnak. Sőt még ifjak és gyermekek közt is vannak hitetlenek! Azt mondjátok, hogy nektek van hitetek. Ha van, akkor miért nem tartjátok meg Isten és az Anyaszentegyház parancsait? Miért nem szentelitek meg a vasárnapot? Miért nem használjátok a szentségeket? Ha hisztek, miért beszéltek a hitetek ellen? Miért gyalázzátok azokat, akik a hit őrei és hirdetői? Ha van hitetek, hogyan van az, hogy érte semmi áldozatot nem hoztok, hogy minden sok, amit érte tennetek kellene? Ha van hitetek, miért akadályozzátok gyermekeiteket a vallásgyakorlatban?

Befejezés. Sajnos, sok köztünk a hitetlen, bár nem tartják magukat annak. Azért oly nehéz az élet. Azért csüggednek sokan. Sőt kétségbe is esnek. A hívő embernek is nehéz az élet, de nem roppan össze. Mártírlélekkel állja a harcot, mert tudja, hogy az élet a számkivetés helye. Eljön az idő, amikor Jézussal felsóhajt: „Ahhoz megyek, aki engem küldött, az Atyához, aki letörli könnyeimet.” Ti, akik még hisztek, őrizzétek, ápoljátok hiteteket. Ez vigasztal itt és boldogít benneteket odaát. Amen.

Húsvét utáni ötödik vasárnapra

Bevezetés. Jézus biztat, hogy imádkozzunk. Mily sokszor, mily sokat imádkozott Ő! Mily sokszor intette tanítványait, hogy imádkozzanak. Gyakran panaszkodunk, hogy nem hallgatott meg az Isten. A szentek erről sohasem panaszkodtak. Ők másképp imádkoztak, mint mi, azért találtak meghallgattatásra. Lássuk, hogyan? Tanuljunk tőlük.

Tárgyalás. 1. Összeszedett lélekkel imádkoztak. Sokan elragadtatásba estek. És ez oly természetes volt náluk! Mi sokszor gépiesek vagyunk. Csak külsőség az egész. „Ez a nép ajkával tisztel engem, a szíve távol van tőlem!” Ránk is áll. Nehéz! Tudom magamról! Ne gondoljuk, hogy a szenteknek könnyű volt. Sokáig kellett küzdeniök a nehézségekkel. Ne veszítsük el a kedvünket.

2. Készüljünk elő az imádságra. A muzsikások, ha készülnek, hangszereiket hangolják. Gyakran próbálnak. Ha előkelő úrhoz megyünk kihallgatásra, készülünk. Így tegyünk, ha imádkozni akarunk. Helyezzük magunkat Isten jelenlétébe. Ezért könnyebb a templomban imádkozni.

3. A szentek nagy bizalommal imádkoztak. Amit mi lehetetlennek tartottunk volna, azt ők *biztosra* vették. *Szent Szaniszló* krakkói püspök, bár kinevezték érte, beígérte a bíróságnak, hogy Pétert, a teleknek eladóját, harmadnapra fel fogja támasztani és az majd tanúskodni fog ő mellette. *Csodatevő Szent Gergely* imádságára a hegy tovább mozdult és lett hely a templomépítésre. Mi gyakran bizalmatlanok vagyunk. Mikor már senki sem akar segíteni rajtunk, akkor fordulunk Istenhez.

4. A szentek megnyugodtak. Dániel három társa: „A mi Istenünk meg tud bennünket a tűzhaláltól menteni, de ha nem akar, akkor sem imádjuk a ti isteneiteket.” *Szent Paskál* szíve vágya volt, hogy szent ferencrendi testvér lehessen. Mikor jelentkezett, kíméletlenül elutasították. Nem zúgolódott. Azt

mondta magában: „Isten még nem talált méltónak erre, tehát tovább fogok imádkozni.” Mi bűnösök méltónak tartjuk magunkat arra, hogy kérésünk teljesüljön, s ha nem kapjuk meg, amit kértünk, zúgolódunk.

5. *A szentek állhatatosak* voltak. Éveken át könyörögtek egy-egy kegyelemért. Mi csakhamar belefáradunk. Sokalljuk a kérést. Úgy teszünk, mint a gyermek az automatával. Bedobja a pénzt és várja, hogy kiesik belőle a cukorka. Csak türelem, kitartás! Jézus mondta, hogy „kérjétek és adatik”, de azt nem, hogy mikor!

6. *A szentek igyekeztek Isten barátai lenni.* Jöcselekedetekkel. Erényes élettel. Mi erre rá sem gondolunk. Azért ne csodálkozzunk, hogy imádságunk nem mindig talál meghallgattatásra.

Befejezés. Kövessük a szenteket az imádságban. Akkor mi is megnyerjük mindazt, amire szükségünk van és örömről teljes leszen. Amen.

Áldozócsütörtökre

Bevezetés. Ha valami jóbarátunk távozik tőlünk, elkísérjük, utána nézünk, s ha már nem látjuk őt, nehéz szívvel térünk otthonunkba. Hasonló dolog történt az apostolokkal. Még akkor is néztek Jézus után, amikor a felhő eltakarta szemeik elől. Vágyódtak utána. Mi is tekintsünk gyakran az ég felé. Sok vigasztalást meríthetünk.

Tárgyalás. 1. Testből és lélekből állunk. Szükségünk van anyagiakra. Jólétet, élvezetet adnak. Innen a törtetés utánuk. Minél többet szerezni belőlük! E mellett ki vagyunk téve annak, hogy elfeledjük lelkünket, örök célunkat. Mi lesz a vége? A drága idő, mint az álom, elmúlik, s a lelkünknek nem szereztünk semmit. *Erzsébet* angol királynő azt mondta: „Ha 40 évig uralkodhatnám, odaadnám érte a mennyországot.” Kívánsága teljesült, de mit használt neki? Mily

másképpen gondolkozott *Morus Tamás!* Felesége és leánya sírva kérelték, hogy engedjen VIII. Henrik akaratának. Kérdezte nejét: „Mit gondolsz, meddig élhetek még azután?” Ez felelte: „Még jó erőben vagy; élhetsz 30 évig is.” „És én ezért a bizonytalan 30 évért elcseréljem az örök életet?”

2. *Mióta bűnbe estünk*, siralomvölgyben élünk. Ha egyszerre hallanók a sok jajszót, ami volt és van a világon, ha összegyűjthetnénk azt a sok könnyet, amit sírtak már a szenvedők, ha összegezzük mindazt, amit mi magunk átszenvedtünk eddig, mily borzasztó lenne! Hogy le ne törjünk, vigasztalásra van szükségünk. Ki vigasztal? Talán a világ? Közönyös irántunk: „Mi gondunk rád, te lássad!” A hit az ég felé mutat: „Nemde szenvednie kellett a Krisztusnak és úgy mennie be az Ő dicsőségébe?” A hit azt mondja, hogy a szenvedés pénz, amellyel megvehetjük az örök boldogságot.

3. *Vannak szegények*. Kivált ma. Betegek, elhagyottak. Öregek, akik övéiknek is útjában vannak. És ezek panaszkodnak, keseregnek, zúgolódnak. Jogos volna, ha nem volna mennyország. De van! Jézus felment oda. Tekintsetek fel. Hittel. Ez a hit mondja, hogy nem tart sokáig. Csak kitartani!

4. *Mily lelkiismeretlenek* azok, akik kiölik ezt a hitet a szenvedő emberekből. Akik azt hirdetik, hogy csak földi élet van. Mily szerencsétlenné teszik azokat, akik nem találták meg a földön a boldogságot!

Befejezés. Az angyalok az apostolokat figyelmeztették, hogy ne nézzenek tétlenül az égre, hanem menjenek kiérdemelni az égi boldogságot. Ha ma szállanának le, azt kellene mondaniok oly sok földies gondolkozású embernek: „Mit néztek a földre? Fel a szívekkel, keressétek az Isten országát, az örökkévaló dolgokat, a többiek majd hozzáadatok nektek.” Amen.

Húsvét utáni hatodik vasárnapra

Bevezetés. Jézus megjövendőli tanítványainak: „Bizonyoságot teszték.” Csakugyan: hirdették minde-
nütt fáradhatatlanul. Azt is megmondotta, hogy ezért
üldözés, sőt halál vár rájuk. Később így is történt.
Alig volt szünet az egyházüldözésben. Ma is van. Mi
a teendők?

Tárgyalás. 1. Szeressük hitünket, legyünk rá
büszkéek. Hazánkat is éppen azért szeretjük, mert so-
kat szenvedett. A költő is azért büszke rá, mert „any-
nyi balszerencse közt . . . — él nemzet e hazán”. S a mi
Egyházunk 2000 év óta szenved! A katakombákban
egy kép: „Felavatás a vértanúságra.” A vértanú öz-
vegye kisfiát atyja sírjához viszi s lelkes szavakkal
megmagyarázza neki, hogy ki volt az ő apja. Örülj, te
katolikus keresztény! Neked hős testvéreid, vértanú
őseid vannak! Ne hozz szégyent rájuk!

2. Védjük Egyházunkat! A jó gyermek nem en-
gedi az anyját bántani. Az első keresztények nem is-
merhették meg hitüket úgy, mint mi. Nem láthatták
az Egyház dicsőséges multját, mint mi. Nem volt sze-
mük előtt oly sok ragyogó példa, mint nekünk. És
mégis védték az Egyházat életük árán is. Gyönyörű
dolog! A hatalmas világbirodalom nem bírt velük!
Tanuljuk meg jól a hitünket. Ezért fontos a hitoktatás,
a prédikációhallgatás, jó könyvek olvasása, a katoli-
kus sajtó pártolása.

3. Dolgozzunk Egyházunkért. Segítsünk a lelki-
pásztoroknak. Actio Catholica. Élünk katolikus mó-
don, hogy legalább velünk ne legyen baj. Tartsuk vissza
társainkat a bűntől, a katolikus ellenes cselekedettől.
Mindezekén kívül pedig imádkozzunk.

Befejezés. Végül tegyünk bizonyoságot katolikus
hitünk mellett. Nem vértanúságra gondolok, bár erre
is sor kerülhet. Ha megtartjuk a vasárnapot, a bűntö-
ket lelkiismeretesen, ha legalább a húsvéti gyónást
elvégeztük, s általában katolikus módon élünk, akkor
már bizonyoságot tettünk, megvallottuk Krisztust és

Ő is meg fog vallani bennünket mennyei Atyja előtt.
Amen.

Pünkösöd vasárnapjára

Bevezetés. A természet télen fagyos, élettelen. A nap melege hívja életre. Ilyen élettelenek voltak az apostolok is. Tudatlanok. Gyávák. Zárt ajtók mögött. A Szentlélek egyszerre megváltoztatta őket. Akcióba léptek. Az első nap eredménye: 3000 hívő! Mily jó hívek! Elmondja róluk az Ap. csel. A Szentlélek tette. Az apostolok csak eszközök voltak. Ma is működik a Szentlélek. Hogy nincs nagyobb eredmény, oka az, hogy kevesen akarnak eszközök lenni. Hasonlítsuk össze a régi híveket a maiakkal és vonjuk le a tanulságot.

Tárgyalás. 1. A régiek irtóztak a bűntől. Ha vétkeztek, nem szégyelték nyilvánosan is megvallani. Vezekeltek bűneikért. Mi nem vesszük semmibe a bűnt. Még titokban sem gyónunk őszintén. Jóvátételre nem is gondolunk.

2. Allhatatosak voltak az imádságban. Nem sokkalták. Még éjjel is imádkoztak. Mi semmit, vagy csak keveset imádkozunk. Feltűnő, ha valaki hosszabban imádkozik. Még ki is csúfolják!

3. Allhatatosak voltak a „kenyérszegésben“. Csak azok nem járultak a szentáldozáshoz naponkint, akiknek vezekelniük kellett. Ma megelégszünk a húsvéti szentáldozással. Sőt még azt is elhagyjuk.

4. Testvérek voltak. Nem volt köztük szűkölködő. Ma sok a szűkölködő, mert önzők, szívtelenek vagyunk. Igaz, hogy a régi szegények nem használták ki a gazdagok jószívuságát, mint a maiak.

5. Apostoli szellem töltötte el valamennyit. Igyekeztek másokat is megnyerni Krisztusnak. Nemcsak az apostolok, de az egyszerű hívek is. Az a kereskedő, katona, szolgálóleány. Hogyan? Nem tolakodóan,

csak szépszerével. Erényes életükkel. A pogányok csodálkozva mondták: „Mennyire szeretik egymást!” *Miért apostolkodtak?* Jézus iránti szeretetből, hálából. A lelkek iránti szeretetből, mert tudták, hogy mennyit ér a lélek.

Nekünk is ez a kötelességünk. Nem elég, ha csak a magunk lelkével törődünk. Még az sem, ha a ránk-bizottakéval. Másokéval is, megállás nélkül. „Aki nem gyűjt velem, szétszór.” Nemcsak az pusztítja vagyonát, aki pazarol, hanem az is, aki henyél. Nem lehetünk közönyösek az iránt, ha halhatatlan lelkek elvesznek.

Mit tegyünk? Megismerni hitünket, meggyőződést szerezni a hitigazságokról. Következetesnek lenni a hit megvallásában. Vérbeli katolikusnak lenni, aki nem alkuszik, nem tér le az útról. Sok szeretetet tanúsítani mindenki iránt. A hithirdetők a szeretet gyakorlásával nyerik meg a pogányokat. Mi is ezzel nyerjük meg Krisztusnak a lelkeket.

Befejezés. Jöjj el Szentlélek. Alakíts át bennünket! Töltsd meg szíveinket szeretettel, hogy Krisztus munkatársaivá legyünk a világ megtérítésében és boldogításában. Amen.

Pünkösd hétfőre

Bevezetés. Ma is a Szentlélek ünnepe van. Régen egy hétig tartott. Az Egyház azt akarja ezzel kifejezni, hogy nagy szükség van a Szentlélekre. Mikor az apostolok búsultak, Jézus azzal biztatta őket, hogy majd elküldi nekik a Szentlelket. Akkor ők nem is gondolták, mennyire szükséges volt ez. Lássuk be, hogy nekünk is kell a Szentlélek.

Tárgyalás. 1. Sohasem volt nagyobb szükség rá, mint ma. Mert *Ő a világosság Lelke.* Ha már a test is elsatnyul világosság nélkül, annál inkább szüksége van erre a léleknek. Ma egy sötét lélek hódít. A hitetlenség, a tagadás lelke. Az a lélek, mely összeülteket

bűnre csábította, mely az embereket bálványimádókká tette, az erkölcstelenség posványába süllyesztette. Az a lélek jár körül, amely elrabolta az emberektől az eget, és helyette rájuk zúdította a föld minden nyomorúságát. Ez a lélek még ma is küzd a Szentlélek ellen. Spanyolországi borzalmak. Csodálatos! Hogy félre tudta őket vezetni! Ki fogja eloszlatni a sötétséget? Ki hirdeti az igazságot? Ki mutatja meg az utat, mely az igazi boldogsághoz vezet? A Szentlélek. Csak ne álljunk ellen. Fogadjuk be!

2. Kell nekünk a Szentlélek, a *szeretet Lelke*. Nincs szeretet. Rokonok közt se. Házastársak közt se. Ma a gyűlölet, a bosszúállás, az önzés, a szívtelenség lelke dühöng a világban. Felebaráti szeretet helyett fajimádás! Imádkozzunk: Jöjj el, törj utat a szívekbe, melyek kemények, mint a kőszikla. Add, hogy a szeretet győzzön és ne a vak gyűlölet. Tedd, hogy a népek ne agyarkodjanak egymásra, hanem megbékéljenek és szeretetben éljenek!

3. Kell nekünk a Szentlélek ebben a szomorú világban, mert ő a *vigasztalás Lelke*. Az emberek vigasztalása nem elégít ki minket. A Szentlélek kell nekünk, aki úgy megvigasztalta Szent Pált, hogy felkiáltott: „Telve vagyok vigasztalással és felette nagy az én örömöm minden szorongattatásom között.” A vigasztaló Szentlélekről könyvet lehetne írni. *Szent András* örömmel öleli át a keresztet. *Szent István* nyitva látja az eget, mikor megkövezték. *Szent Lőrinc* mosolyog, tréfálkodik a tüzes rostélyon. *Szent Erzsébet* Te Deumot zeng, amikor a legnagyobb nyomorba jutott. *Szent Lidvina* 33 évig feküdt bénán, bordatöréssel ágyában és boldog. *Szent Kreszcentia*: „Ne sírjatok, Isten most angyalt farag belőlem!” Ilyen a Szentlélek vigasztalása. A világ ezt meg sem érti.

Befejezés. Kérjük, hogy jöjjön el. Legyen „lelkünk édes vendége”. Adjon világosságot, hogy tévedésbe ne essünk, szeretetet, hogy mindenkinek javára dolgozzunk. Vigasztaljon, hogy meg tudjunk küzdeni az élet bajaival, hogy örömmel szolgáljunk neki s vele egykor örökre boldogok lehessünk. Amen.

Szentháromság vasárnapjára

Bevezetés. Szentháromság ünnepe. Miben áll? Megfoghatatlan titok. Amint a napba nem lehet bele nézni. Ne feszegessük, csak higgyük. Inkább fontoljuk meg, mit köszönünk a Szentháromságnak. Azt, hogy keresztények vagyunk. A keresztség által. Mily nagy jótétemény!

Tárgyalás. 1. A keresztség:

a) *megtisztít a bűnöktől.* Milyen jól érezte magát Námán, mikor a Jordánban megfürdött és megtisztult a poklosságtól. Így a keresztség is. Feltámaszt a bűn halálából új életre. Mint Jézus a naimi ifjút feltámasztotta;

b) *megszabadít a büntetésektől.* Az ideigtartó és örök büntetésektől. Nagyobb a hatása, mint a gyónásnak. Mit szólnánk, ha valaki kifizetné helyettünk adósságunkat?

c) *Isten gyermeke,* a Szentlélek temploma, a mennyország örökösei leszünk. Mily öröm volna a király családjába felvétetni! Ezt érezte Eszter, mikor Asverus király feleségül vette;

d) *az Egyház tagjává tesz.* Részesülünk sok kegyelemben. A szentek érdemeiben. Megismerjük az igazságot, az utat, mely az örök boldogságba vezet. Mily szegények hozzánk képest a pogányok!

2. Mivel háláljuk meg ezeket a jótéteményeket?

a) azzal, hogy *hiszünk.* Erősen és állhatatosan;

b) hogy *kerüljük a bűnt;*

c) hogy *Istennek tetsző* életet élünk.

Ezeket megígértük a keresztség felvétele előtt.

3. *Megtartottuk-e?* Sokszor *nem hittünk.* A megpróbáltatás idején azt mondtuk: „Nincs Isten, nincs Gondviselés!” *Nem kerültük* a bűnt. A kísértés idején elpártoltunk. Nagyon könnyelműek voltunk. *Nem teljesítettük* vallási kötelességeinket. Ünnepek megszentelése. Bőjtök megtartása. Szentségek felvétele.

Befejezés. Mikor a régi keresztényektől olyat kívántak, ami Isten akarata ellen volt, felelték: „Keresztény vagyok!” Feleld te is magadnak: „Katólikus keresztény vagyok!” Nekem nem szabad úgy tennem, mint a pogánynak, még úgy sem, mint a protestánsnak. Nem is teszem, mert Isten gyermeke akarok maradni és egykor a mennyországba jutni. Amen.

Pünkösd utáni második vasárnapra

Bevezetés. A mai evangélium beszél egy vendéglátó emberről. Furcsa dolog történt: a meghívottak nem akartak elmenni. Általában nem így szoktak tenni az emberek. Jézus ezzel a példabeszéddel rá akart világítani arra, hogyan bánnak vele az ő meghívottai. Pedig, ha tudnák, mily jó és szükséges Jézus lakomáján résztvenni, nem maradna el senki.

Tárgyalás. 1. Ha ma Jézus megjelenne valahol. Milyen népvándorlás lenne! Jönne mindenki, a világ minden részéből, a legtávolabbról is. Nem sajnálnának sem költséget, sem fáradságot. Pedig Jézus jelen van az Oltáriszentségben. Nemcsak egy helyen. Mindenütt. És sokan mégsem jönnek. Mert nincs hitük, csak szemük, szájuk, eszük van. Ezekkel azonban nem lehet megbizonyosodni jelenlétéről.

2. A valóság az, hogy itt áll köztünk. „Jöjjetek, megenyhítelek titeket!” Mily sokan találtak már nála enyhületet, segítséget, testi-lelki bajban! Máshol hiába keresték. A szentek itt merítettek erőt, a vértanúk hősiességét. *(Példák.)*

3. **Jók leszünk általa.** Ha vad alanyba nemes ágat oltunk, az egész megnemesül. Vad a mi természetünk. Krisztus teste nemesíti meg. Ha jó ember a barátom, én is azzá leszek. Ha gyakran áldozom, Jézushoz leszek hasonló. Mennyire szükséges, hogy jobbak legyenek az emberek! E nélkül hiábavaló minden. Lesz háború, vérözön, pusztulás, de nem lesz jobb

világ! Csak Jézus által. Ha legalább mi katolikusok lennénk jók, istenfélők, mily más lenne az élet. Pedig lehetnénk, mert nekünk van Oltáriszentségünk!

4. Szülők! Akartok engedelmes, jó gyermekeket? Engedjétek őket Jézushoz. Szeretnétek, hogy felserdülő gyermekeitekben több örömtök legyen? Biztassátok őket a gyakori áldozásra. Akarjátok, hogy házastársatok hűségben és szeretetben éljen veletek? Bírjátok rá, hogy gyakrabban áldozzék.

5. Mily sokan irigylik tőlünk a szentáldozást szent vágyakozással! A nemkatolikusok. A pogányok. Azok, akik messze laknak a templomtól. És mi? Nem kell-e félnünk, hogy úgy járunk, mint az evangéliumi meghívottak? Vigyázzunk, hogy úgy ne járjunk, mint az az asszony, aki figyelmeztetés dacára sem akart áldozni s szentség nélkül halt meg, mert akkor vált halálra, amikor a plébános hivatalból távol volt!

Befejezés! Aldozzunk minél gyakrabban. Ha lehet, naponként. Hogy Jézus átalakítson bennünket szent Szíve szerint és Szent Pállal boldogan felkiálthassunk: „Élek, nem annyira én, hanem él bennem a Krisztus!” Amen.

Pünkösd utáni harmadik vasárnapra

(Jézus szent Szívéről)

Bevezetés. 1676-ban az Ūrnap nyolcadának éjjelén megjelent Jézus Alacoque Szent Margitnak. Úgy, mint a képen látjuk. „Nézd e Szívet, mely az embereket oly nagyon szeretle!” Hozzátette: „Hála helyett a legtöbbitől hálátlanságot, megvetést, sőt bántalmakat kapok.” Vegyük ezeket fontolóra.

Tárgyalás. **1. Csakugyan szerette az embereket.** Minden cselekedetének rúgója a szeretet volt. Csak egyet akart: Az embereket üdvözíteni. Ezért képes volt mindenre. Meghalni is. Most is szeret. Valóságos csatát vív isteni igazságosságával. Mert végtelenül faj

neki, ha egy embert kénytelen a kárhozatba vetni. Mint a mai evangéliumi pásztor elhagyja az egész nyáját, hogy egyetlenegy megmentsen. Jegyezd meg, hogy az fáj neki legjobban, hogy elkárhozol, ha vétkezel; nem az, hogy isteni fölségét megbántottad. Mert szeret, kedvez neked, megnyújtja életedet.

2. *Mit érdemel?* Vízontszeretetet. Mily elvete-mült az, akit nem tud legyőzni a szeretet! Júdást pl. nem győzte le. Hiába volt minden! Mily sokan tesznek így ma is! A hitetlenek. A vallástalanok. Mi szeressük Jézus szent Szívét. Boruljunk rá a szentáldozásban. Valljuk meg neki, hogy szeretjük. De mutassuk is meg!

3. *Ne bántsd meg.* Vannak ellenségei. Mi ne álljunk közéjük. Cézárnak mennyire fájt, mikor nevelt fiát, Brutust ellenségei között meglátta. Csak a bűn bántja meg Jézust. Kerüljük minden áron. Nem is oly nehéz, mert Isten gyámolítja jóakaratomkat.

4. *Engeszteljük.* Jólesik neki. Balzsam fájó Szívére. Ha szeretjük, nem lehetünk közönyösek az iránt, ha mások bántják. Apostolkodjunk, hogy minél többen jussanak a szent Szív vonzókörébe.

Befejezés. Mindebben lelkesítsen Jézus ígérete: „Szívembe írom azok nevét, akik Szívem tiszteletét előmozdítják és sohasem lesznek onnan kitörölve.” Amen.

Pünkösd utáni negyedik vasárnapra

Bevezetés. Nincs nagyobb bosszúság, mint mikor a halász hiába fárad. Így voltak az apostolok is. Mikor Jézus parancsára megvetették a hálót, lett eredmény.

Tárgyalás. 1. Munkára teremtett minket az Isten. Adámot is. Azért nem terem vadon a táplálékunk, azért van annyi igényünk, hogy dolgozzunk és így szeressük meg, amire szükségünk van. A Paradicsomban a munka könnyű volt. Mint gyerekeknek a játék.

2. *A bűnbeesés után* penitencia lett a munka. „Arcod verejtékével eszed a kenyeredet!” Azóta tényleg sokat verejtékeznek az emberek. Egyesek túlsokat. Mások miatt. Hogy családjukat eltarthassák. Vagy azért kellett annyit dolgozniok, mert

3. *a testszerinti emberek szégyellték* a munkát, nem szerettek dolgozni. Pl. az ókori népek rabszolgákkal dolgoztattak. Ők, az urak, henyéltek, mulattak. Ma is ezt látjuk a pogányoknál. Jézus megszentelte a munkát és mégis azt látjuk,

4. *hogy a keresztények között is vannak*, akik nem szeretnek dolgozni. Kik ezek? Azok, akikben nincs Krisztus szelleme. A munkakerülők közt egy sincs vallásos. Annál több az iszákos, az erkölcstelen. Az ilyeneket nem szánja meg Szent Pál, sőt azt mondja: „Aki nem akar dolgozni, az ne is egyék!” A katolikus vallás csak a bajba jutottak, munkára képtelenek segítőzését kívánja, de nem a munkakerülőket.

5. *A munka mindig nehéz volt.* Könnyűvé lesz, ha Isten kedvéért végezzük. Tehát nem a bérért, nem a sikerért, nem az elismerésért!

Befejezés. Tekintsük a munkát Istentől ránk-mért kötelességnek, penitenciának. Végezzük munkánkat lelkiismeretesen, imádságos lélekkel. Akkor Jézus velünk lesz, megáldja munkánkat és megadja érte bőséges jutalmunkat nemcsak itt, hanem odaát is. Amen.

Pünkösöd utáni ötödik vasárnapra

Bevezetés. A mai evangélium mondja: „Ha ajándéodat az oltárra viszed . . .” Azt akarja ezzel mondani, hogy mit sem ér az olyan vallásosság, mely nem teljesíti Isten egyik fontos parancsát, a kiengesztelődést a felebaráttal. Ma sokaknál helytelen felfogások uralkodnak a vallásosság felől. Azért erről.

Tárgyalás. Vallás alatt értjük a viszonyt Isten és ember között. A kötelességeket, amikkel a Teremtő iránt tartozunk. Istennek a joga ezeket megállapítani. Vanak,

1. *akik önkényesen,* maguk akarják megállapítani. Azt mondják: „Ne írjanak elő nekem szabályokat. Majd én a magam módja szerint, ahogyan az én körülményeimnek, természetemnek megfelelnek.” Ez annyit ér, mint a magamcsinálta pénz. Csak az Isten által kijelentett és jóváhagyott vallásnak van értéke. Lehet, hogy valaki jóhiszeműleg nem az approbált vallás szerint szolgál Istennek. Mint aki hamis pénzt kapott. Ha észreveszi tévedését, ki kell azt javítani.

2. *akik elfogadják ugyan Isten törvényeit,* de nem élnek szerinte. Járnak templomba, de rossz ujságot olvasnak, vallásosoknak mondják magukat, de misére nem járnak, nem böjtölnek, nem gyónnak húsvét táján sem. Azt hiszik, hogy jó katolikusok és rendezetlen házasságban élnek, házasságukkal visszaélnek. Jám-boroknak tartják magukat, de jaj azoknak, akiket ők a nyelvükre vesznek stb.

3. *Jézus óva inti tanítványait a farizeusok igazságától.* Pedig azok látszatra szent emberek voltak. Imádkoztak, böjtöltek, alamizsnát adtak, megtartották az Úr napját. És mégis korholta őket. Mert azért tették a jót, hogy láttassanak az emberektől. Mit szólna az olyan keresztényekről, akik még ezért sem cselekszik a jót!

Befejezés. Igyekezzünk minél több érdemes cselekedetet végezni. A jócselekedetek a vallásosság fokmérői. Legyenek ebben a szentek példaképeink. Amen.

Pünkösd utáni hatodik vasárnapra

Bevezetés. Különös vendégség. Pusztában. 4000 ember. A szegény Jézus a vendéglátó. Jóformán a semmiből. Hasonló vendégség ismétlődik meg minden évben. Aratáskor. Hasonlítsuk össze a két vendégséget és körülményeit.

Tárgyalás. 1. Négyezer ember vette körül Jézust. Tájékozódni akartak a lelkiek, az örökkévalók felől. Ezért beszüntették a munkát. Lemondtak a keresetről. Ezt a készséget jutalmazta meg Jézus.

Ma sokaknál fordítva van a dolog. Egyáltalán nem törődnek Jézussal. A lelkiek, az örökkévalók nem érdeklik őket. Dolgoznak vasárnap is. A munkájukban, a természetben bíznak. És mégis nincs mit enniök. Tele vannak panasszal. Nem akarják belátni, hogy Isten nélkül nem mennek semmire.

2. Jézus imádkozott. Nem volt rá szüksége, hisz „neki adatott minden hatalom mennyben és a földön“. Ő a természet ura. És mégis imádkozott. Miért? Hogy nekünk példát adjon.

Ma sokan nem imádkoznak, nem adnak hálát. Eltűnt a régi jó szokás. Ezért van oly kevés áldás a munkánkon. Még rosszabb is történik: vannak, akik káromolják a jótevő Istent!

3. A 4000 ember között bizonyára voltak érdemtelenek is. Ezekről sem vonta meg kegyességét a többiek kedvéért. Szerencsésük a gonoszoknak, hogy jők is vannak! Tíz igaz kedvéért Isten Szodomának is megkegyelmezett volna. Ha nem volnának istenfélő emberek, már rég Szodoma sorsára jutottunk volna. Becsüljük meg „az isteni harag villámhárítóit“! Azt az öregasszonyt a családban, aki már dolgozni nem tud, de sokat imádkozik a többiekért!

Befejezés. Igyekezzünk minél méltóbbakká tenni magunkat Isten jótéteményeire. Tartsunk ki Jézus mellett. Törődjünk mindenek felett lelkünkkel és az örökkévalókkal, akkor megadja mindazt, amire szükségünk van, hogy örömünk teljes legyen. Amen.

Pünkösöd utáni hetedik vasárnapra

Bevezetés. Az ószövetségben a zsidók sokszor leérték az Úr útjáról. Isten prófétákat küldött hozzájuk. Tanítottak, felvilágosítottak. Voltak hamis próféták is. A jámborság külszíne alatt megtévesztették,

bajba, romlásba vitték a népet, hogy ne szolgáljanak Istennek. Ezekből óvja Jézus tanítványait. Ez az óvás ma is időszerű. Ma is vannak hamis próféták. Lássunk egy-kettőt belőlük.

Tárgyalás. 1. Hamis próféták azok, *akik más tanítanak, mint az Egyház.* Ilyenek sokan vannak. Annyian, ahány felekezet van. Szekták. Juhok öltözetében jönnek. Kenetteljes a beszédük. Cítálnak a Szentírásból. Azt hirdetik, hogy ők nem lopnak, nem káromkodnak, megbocsátanak, egymáson segítenek. Hol a farkas? Ott, amikor elvetik a gyónást, a bűntöt, szentmisét, papságot, Egyházat, szentségeket, szóval mindazt, amire Krisztus Urunk nagy súlyt fektetett. Nem maradt meg más náluk, mint a külsőség, szemforgatás. Olyanok ők, mint az üres dió. Óvakodjunk tőlük. Ne legyünk rájuk kíváncsiak, ne menjünk el összejöveteleikre. Irataikat ne vegyük meg, ne olvassuk.

2. Hamis próféták, akik az Egyház által *jóvá nem hagyott imádságokat* terjesztenek. Pl. „Hét mennyei zár.” Minden jót ígér. Aki imádkozza, minden bajtól meg lesz óva, nem jut szegénységre. Aki terjeszti, annak megbocsáttatnak bűnei (tehát nem kell gyónnia!), teljes búcsút nyer, hirtelen halállal nem hal meg, 12 nappal előbb megtudja halála idejét, utána egyenesen a mennyországba jut stb. Hol a farkas? Könnyű megtalálni.

3. Hamis próféták az ú. n. „*népboldogítók*”. A szociáldemokraták, kommunisták, szabadkőművesek. Azt mondják, hogy a nép javát akarják, hogy csak akkor lesz a nép boldog, ha az ő elveik szerint élnek. Láttuk annakidején a „boldogságot”, amit ők ránk hoztak. Oroszországban még ma is szenvednek ettől a „boldogságtól”!

4. *Az erkölcsök hamis prófétái.* Akik hirdetik: „A fiatalságnak ki kell tombolnia magát.” „Mindenkinek élvezzen addig, míg fiatal.” „Ismeretségek kellenek, mert a leányt különben nem lehet férjhez adni.” „Ha a házások „törvényesen” elváltak, köthetnek új házas-

ságot." „Ha nem esküdhettek meg katolikus templomban, jó lesz a polgári vagy protestáns házasság is." Mintha igazuk lenne. Bárányoknak látszanak. De farkasok! „Gyümölcsseikről ismeritek meg őket." Gyümölcsök: Lezüllött ifjúság, elhibázott házasság, szerencsétlen házaselet. Hátha még fellebbenthetném az örökkévalóság fátyolát! Mit látnánk!

Befejezés. Sámson. Rettentő ereje volt. Hitt Dalilának. A filiszteusok kezébe juttatta. Megvakították. Csúfot üztek belőle. Hasonlóképen jár az is, aki a hamis prófétákra hallgat. Óvakodjunk tőlük. Hallgassunk az Egyházra. Ő bírja az Igazság Lelkét. Helyesen vezet örök célunkhoz. Amen.

Szent Péter és Pál apostolok ünnepére

Bevezetés. Kép: A tengerből kiemelkedő sziklán épült ház, amelyet különböző állású emberek le akarnak dönteni. A háttérben Lucifer gúnyosan mosolyog: „Uraim! Én 2000 év óta próbálom ledönteni azt az épületet és nem sikerült; azt hiszik, hogy önöknek fog sikerülni?" A kép jelentése szembetűnő. Csakugyan: Népek, birodalmak pusztultak el, amióta az Egyház áll. Mi is ennek az Egyháznak tagjai vagyunk. Lássuk, mit köszönünk és mivel tartozunk neki!

Tárgyalás. I. 1. A bizonyosságot a hitben. Nekünk nem kell kutatnunk a hitigazságok után. Tévedés nélkül megmondja az Egyház, hogy mit kell hinnünk: Vannak, akik megütköznek ezen, mondván: „Hiszen a pápa is csak ember!" Igen, de Krisztus örökös Egyháza felett, amint megígérte. Ha az ég madarairól is gondoskodik, ne gondoskodnék híveiről? Mennyivel becselebbek ők azoknál! Ha az Egyház vezetője tévedhetne, megtéveszthetné a híveket is és Krisztus tervei meghiúsulnának.

A katolikus ember nyugodtan él és hal meg. Sokan irigyelték már a katolikus ember helyzetét.

Sok másvallású kívánczozott már vissza halála előtt az Egyházba, de katolikus nem a protestáns vallásra. Inkább örül és hálát ad, hogy a katolikus Egyház tagja lehet. Ezzel vigasztalta magát Szent Teréz is, amikor elszorult a szíve.

2. *Az Egyháznak köszönjük az egész élő, valósgos Krisztust.* Jézus hatalmat adott Egyháza vezetőinek, hogy megjelenítsék őt az oltáron. Ezt a hatalmat megőrizte a mai napig. Tehát mi katolikusok nem emlék előtt borulunk le. Nem emlékeztető jelet, hanem Krisztus igazi testét és véréét vesszük magunkhoz.

3. *Az Egyháznak köszönjük a biztos bűnbocsánatot.* Akik tökéletes bánatot indítanak, azoknak is megbocsát Isten. De sohase lehetnek bizonyosak abban, mert nem tudják, eléggé megbánták-e? Ha azonban bűnbánattal gyónom és feloldozást kapok, nyugodt lehetek, mert Jézus mondotta: „Akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsáttatnak neki.” Az Egyház ezt a hatalmat is megőrizte.

4. *Az Egyház kegyelemforrást* nyit az élet nehézségeinek elviselésére. Ezért kevesebb katolikusok közt az öngyilkos.

5. *Az Egyház enyhíti a nyomort.* Nem szünteti ugyan meg, de elviselhetővé teszi. Felemeli szavát a szegények érdekében. Gyakorolja a jótékonytságot. Karitász.

6. *Mit köszönünk mi magyarok az Egyháznak?* A hazát. Ott állt az Egyház hazánk bölcsőjénél, betegágyánál. A veszedelmek idején. Pl. a török veszedelem. Ma is.

II. Mivel tartozunk az Egyháznak?

1. *Szeretettel, hűséggel.* Ragaszkodjunk hozzá akkor is, ha fenyít, ha nem enged. Ne hagyjuk el akkor se, ha földi jólétet kínálnak nekünk. Vannak, akik szégyenlik, sőt elhagyják az Egyházat. Ez nemcsak csúnya dolog, hálátlanság, de ostobaság is. Mint a tékozló fiú.

2. *Engedelmességgel.* Ünnepek megtartása. Bőjt. Húsvéti gyónás stb.

3. *Segítsük az Egyházat.* Nemcsak anyagiakkal, hanem azzal is, hogy lanyha testvéreinket felvilágosítsuk, felbuzdítsuk, a katolikus sajtót támogatjuk és terjesztjük, szóval arra törekszünk, hogy Krisztus ügyét előbbre vigyük.

Befejezés. Apostoli lelkekre van szükség, hogy a katolikus Egyház Magyarországon el ne pusztuljon. Mert az egyetemes Egyháznak van megígérve, hogy „a pokol kapui nem vesznek erőt rajta”. Amen.

Pünkösöd utáni nyolcadik vasárnapra

Bevezetés. A mai példabeszéd különösnek látszik. Mintha dicséretet kapna a sáfár. Jézus nem a cselekedetet, hanem a módot, ahogyan segíteni akart magán, dicsérte meg. Vajha mi is olyan buzgón, okosan, olyan tempóban gondoskodnánk örök boldogságunk biztosításáról, mint a sáfár földi jólétéről. Vegyük közelebbről szemügyre a sáfárt és tanuljunk tőle.

Tárgyalás. 1. Gondoskodott jövőjéről. Nem riadt vissza a csalástól sem, hogy célját elérje. A világ fiai ma is így tesznek. Semmi más nem izgatja őket, csak az, hogy miből élnek meg. Ezért vállal a cseléd szolgálatot ott is, ahol vallási kötelességeinek teljesítésére sem időt, sem alkalmat nem adnak. A fő a bér! Ezért kötnek olyan házasságot, ahol vagyont sejtének. Mily ostobaság! Mint a pókháló, úgy szakad el számításuk, terveik fonala. Nem okosabb-e megfogadni Jézus szavát: „Keressétek előbb az Isten országát . . .”

2. *A sáfár kihasználta a rendelkezésére álló időt.* Sietve hívta össze urának adósait, mert tudta, hogy nincs veszteni való ideje. A világ fiai ma is így tesznek. Hogy lótnak-futnak! Nem érnek rá imádkozni, vasárnapot tartani. „Az idő pénz!” — mondják. Ki-

használják, hogy minél többet szerezhessenek. Nekünk is így kellene tennünk. Mert kevés az időnk. S mily pazarul bánunk az idővel! „Ráérünk!” — mondjuk. Lassan elmúlik az élet, esetleg hosszú élet és semmit sem szereztünk a lelkünknek. A szentek oly rövid idő alatt bámulatos tökéletességre jutottak. Ezzel szemben találkozunk az életben fiatal bűnözőkkel, kész gonosztevőkkel!

3. *A sáfár azért csalt, hogy barátokat szerezzen.* Aldozatot hozott. A világ fiai ma is így. Nem sajnálják a pénzt, hogy céljukat elérjék. Gondoljunk a bolsevista propagandára. A katolikus ellenes sajtó képesmellékletet, regényt s más ajándékot ad olvasóinak. Neki is többre kerül. De meghozza az áldozatot, mert tudja, hogy így eszméit diadalra viszi. Az ördög kész volt az egész világot odaadni Jézusnak. Mi pedig oly keveset teszünk, ha katolikus dologról van szó. Azt vetjük oda: „Az Isten dolga, tegyen csodát!”

Befejezés. Sokat gondolkoztam azon, miért oly elszántak a világ fiai céljaik elérésében? Megtaláltam. Csak lelkiismeretleneknek kell lenniök s akkor minden eszköz jó nekik. A világosság fiainak rendíthetetlen hitre, szigorú erkölcsi felfogásra van szükségük. Mivel ezt megszerezni nehéz, azért gyávák, bátortalanok. Ha nehéz is, de nem lehetetlen. Azért igyekezzünk minél több jót cselekedni a rendelkezésünkre álló anyagiak segítségével, hogy így barátokat szerezzünk, akik besegítenek bennünket az örök hajlékokba. Amen.

Pünkösöd utáni kilencedik vasárnapra

Bevezetés. Azok, akik Jézus mai evangéliumi szavait hallották, nem értették meg. Nem tudták elképzelni, hogy olyan nagy baj érje ezt a várost, Jehova szent városát. Egyesek vállukat vonogatták, mások sajnálkoztak Jézus felett vagy kinevették. Kevesen vették komolyan. Jézus nemcsak sejtette, de látta a jövőt, mintha szemei előtt most folyna le minden.

Azért sírt, mert Jeruzsálem népe nem ismerte meg a kegyelem idejét.

Tárgyalás. 1. Ma már ismerjük Jeruzsálem pusztulását Flavius József írásaiból. Mintha fogott volna rajtuk az átok, amit magukra lehívtak. Hamis próféták és messiások léptek fel. Hittek nekik. Fellázdak a hatalom ellen. Leverettek. 70-ben Titus utolsó rohammal bevette a várost. Szörnyűség! Patakzott a vér. A tűz martaléka lett a templom, a város. „Nem maradt benne kő kövön, mely le nem rontatott.”

2. Hányszor ismétlődött meg ez a baj, mert a népek nem ismerték meg Jézust. *Spanyolország* a legkatolikusabb ország. Onnan származott a legtöbb szent. Rengeteg templom, zárda, pap, szerzetes. Ezek által látogatta Jézus a spanyol népet. És sokan nem ismerték meg látogatásuk idejét. Ezért is kellett nekik oly sokat szenvedniök.

És *Magyarország népe* megismerte-e látogatása idejét? A papság többet dolgozik, mint valaha. A világi hívek egy része az Actio Catholicában buzgólkodik. Jár közöttük Jézus. És sokan nem ismerik meg. Hallgatnak az Egyház ellenségeire. Mi lesz ennek a vége?

3. *Jézus látogatást tesz külön is az egyes embereknél.* Gyermekkorban: az első áldozáskor. Ifjúkorban: a házasságra lépéskor. Felkeres bennünket jó- és balszerencse közt. Az élet végén. Boldog, aki felismeri és nem utasítja el, hanem ráhallgat. Mint Szent Ignác, akit betegség által látogatott meg. Legfontosabb látogatása a vétkezés előtt történik. Szól neki, mint Júdásnak: „Barátom, mi végre jöttél? Csókkal árulod el az Emberfiát?” Van szived engem újra keresztre feszíteni? Jaj annak, aki nem ismer rá, elfordul tőle és meggy vétkezni!

Befejezés. Ha így történt, keresd fel a meg nem ismert Jézust és bűnbánó szívvel kérj tőle bocsánatot. Ismerd meg, míg késő nem lesz, amik békességedre, üdvösségedre szolgálnak. Amen.

Pünkösöd utáni tizedik vasárnapra

Bevezetés. Akkor Jézus olyanoknak mondta ezt a példabeszédet, akik magukat tökéleteseknek tartották és másokat lenéztek. Ma is aktuális ez a példabeszéd, mert ma is vannak ilyenek. Pedig nincs okuk a kevelységre.

Tárgyalás. 1. Minden Isten kegyelmétől függ. Ha közreműködünk vele, akkor nem teszünk többet, mint amit tennünk kellett. Csak kinyújtottuk a kezünket, hogy elvegyük Isten adományát. Mily neveltséges volna az a koldus, aki a kapott ajándékokkal kérkedne! Legtöbbször csak képzeljük, hogy tökéletesek vagyunk. Ha összehasonlítanánk magunkat a szentekkel, ha megkérdeznénk Istent, bámulva látnánk, hogy mennyi a hiány bennünk.

2. Ha csak jócselekedeteinket nézzük, könnyen csalódunk. Mint az az ember, aki csak a bevételt veszi számba, de a kiadást nem. Itt csakugyan igaz, hogy „nem mind arany az, ami fénylik“. Könnyen *megettévünk*. Azt hisszük, hogy jó úton haladunk. Pedig talán az ellenkező az igaz. *Elbizakodunk*. Veszedelmes dolog. Mert megállunk a tökéletesség felé vezető úton. Mert nem vesszük észre, hogy bűnösök vagyunk. Sőt bosszankodunk, ha erre valaki figyelmeztet. Ha Isten megaláz, büntet, felfortyanunk.

3. Mennyivel szebb a vámos példája! Nem igaz, hogy csak vétkezett. Hisz' eljárt templomba is. Voltak jócselekedetei is. De ő egyáltalán nem gondolt ezekre. Csak bűneire. Azért volt kedves Isten előtt. Tegyük mi is így. A szentek mind így tettek.

Befejezés. A világ fiai szeretnek dicsekedni. Keresik a feltűnést. Hogy észrevegyék őket az emberek, mindent elkövetnek. Veszélyes és neveltséges dolgokat is. Potyautas a repülőgépen. Létrás ember. Aki Párizstól Marseilleig cigánykereket hányva tette meg az utat stb. S meddig beszélnek róluk az emberek? Sorsuk a feledés lesz. Ha a világ mellét verné bűnbánattal,

mint a vámos, örök volna emlékezete. A szentek elvonultan éltek. Sokan azt kívánták, hogy olyan helyen temessék el őket, ahol senki sem jár. És Isten felmagasztalta őket. Tegyük mi is így. Nem lesz baj, ha nem ismernek, ha gáncsolnak bennünket. Ismer az Isten és nevünket beírja az örök élet könyvébe. Amen.

Pünkösöd utáni tizenegyedik vasárnapra

Bevezetés. Jézus siketnémát gyógyít. Sok hasonló csodát művelt. Az evangélium majdnem minden lapja leír ilyet. Nincs feljegyezve mind. Csak ennyi: „Körüljárt, jót cselekedvén.” Mi indította őt erre? Mi célja volt vele?

Tárgyalás. 1. Mi indítja az embereket arra, hogy jót tegyenek? *A farizeusokat* az, hogy dicsérik őket, Ma is sokan ezért jótékonykodnak. Jól esik nekik a dicséret. Jézus nem ezért, hiszen megtiltotta, hogy elmondják. Sokan azért tesznek szívességet, mert *viszontszolgáltatást vagy díjazást* várnak. Pl. aki más helyett szigorlatozott abban a reményben, hogy ezért pénzt kap. Jézusnak nem kellett semmi. Elvárhatta az emberektől, hogy higgyenek neki, hogy hallgassanak rá. Bár ezt sem kapta meg, sőt ellene voltak, akkor sem szűnt meg jót cselekedni. Az emberek azért is tesznek jót, mert hízelegni akarnak. Jézus nem tekintette az emberek személyét. A farizeusok is elismerték ezt róla. A jó keresztényeket az *örök boldogság* elnyerése sarkall a jócselekedetekre. Jézust ez sem, hiszen övé a mennyország! Mi tehát? Egyedül a *szeretet*, a jóság. Tudta róluk, hogy hálátlanok lesznek, és mégis segített rajtuk.

2. Így kell *nekünk is* cselekednünk. Nem tehetünk csodákat, *nem gyógyíthatunk*, de vigasztalhatjuk, ápolhatjuk a betegeket. Mily jól esik ez nekik! Nem *bocsáthatjuk meg* felebarátaink Isten ellen elkövetett bűneit, de a miket ellenünk elkövettek, azt igen. *Nem táplálhatjuk* csodálatosan az éhezőket, de feleslegeink-

ből itt-ott adhatunk. Sokszor mennyire hiányzik a szeretet! Az ujságok hozták, hogy *Csepregen* tűz ütött ki. A csendőröknek kellett kényszeríteni a lakosságot a tűzoltásra. Nálunk ez talán nem történt volna meg, de más dologban mily kevés szívességet teszünk! Pl. ha valakit társaságban gyaláznak, rágalmaznak, nem kelünk védelmére.

3. „*A jóságára ráfizet az ember*” — szokták mondani. Igaz! Ezt tapasztalta *Szent Ignác* is, akit Rómába szállítottak kivégzésre. Minél jobb volt kísérőjéhez, azok annál kegyetlenebbek voltak hozzá. De érte e veszteség? Talán ezért kisebb lett a jutalma és boldogsága? Így mi is gondoljunk arra, amit Jézus mondott: „*Atyád, aki lát a rejtekben, megfizet neked.*” Ne az emberek kedvéért, Isten kedvéért cselekedjük a jót, akkor könnyű és érdemszerő lesz.

Befejezés. Allítsuk szemünk elé a jót cselekvő Jézust. Legyen nekünk is jó szívünk. Ez a jó szív arra fog indítani, hogy minél több jót tegyünk, minél többet vigasztaljunk, minél több könnyet szárítsunk fel s ezáltal biztosítsuk örök boldogságunkat. Mert írva van: „*Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.*” Amen.

Pünkösd utáni tizenkettedik vasárnapra

Bevezetés. A törvénytudó az örök élet feltételét akarta tudni. Ez: „*Szeresd Uradat, Istenedet.*” Nekünk is ezt mondja. Ez minden erénynek alapja. Főparancsolat, mely a többit is magában foglalja. Ezt teszik az üdvözültek a mennyországban. Ez lesz majd a mi dolgunk is. Ezt kell megtanulnunk, gyakorolnunk a földön.

Tárgyalás. 1. Mit jelent szeretni? Jót kívánni annak, akit szeretünk. Örülünk, ha neki jó dolga van, szomorkodunk, ha baj érte. Istent minden felett kell szeretnünk. Ilyen, ha készek vagyunk mindenre érte.

A vértanúk nagy próbára tétettek. Sokszor mi is. Sajnos, mi nem álltuk ki mindig a próbát.

2. *Mivel mutassuk meg?* Azzal, hogy parancsait megtartjuk. Jézus: „Aki parancsaimat megtartja, az az, aki engem szeret.” Jézus a szeretetet a tűzzel hasonlítja össze: „Tűzet jöttem bocsátani a földre.” A tűz hatással van mindenre: fára, vasra, vízre. Ha szél éri, fellángol. Így a szeretet is. A parancsot teljesíti, ha áldozatba kerül is, ha kísértések, szenvedélyek akadályozzák is, ha szenvedni kell is miatta. Kivált a szenvedés elviselése a fokmérője a szeretetnek. Addig, míg jól megy dolgunk, nem nehéz szeretni, de szeretni a nyomor és szenvedés közepette is, ez hősiesség. Látjuk Jób példájában. Jézus is, amikor keresztútjára indult, így szólt övéihez: „Hogy megismerje a világ, hogy szeretem az Atyát, menjünk!”

3. *Miért szeressük?* Mert végtelenül szeretetreméltó. Miért szeretünk valamit? Mert jó, szép, értékes. Isten végtelenül az. De azért is, mert *Ő végtelenül szeret* minket. Igazolja ezt: a teremtés, a megváltás, az a sok jótétemény. Akkor is szeretett, amikor semmi érdemünk nem volt. Örök boldogságra szánt. Nincs igaza Kálvinnak, amikor azt mondja, hogy Isten egyeseket az örök kárhozatra teremtett!

Mily *hideg* az a szív, mely nem szereti Istent!
Mily *hálátlan* az az ember, aki ezt a végtelenül jó Istent megbántja! Alábbvaló az állatnál is!

Befejezés. Szeressük! Kérjük gyakran: „Add, hogy téged mindig jobban szeresselek!” Fontoljuk meg gyakran Isten szépségét, jóságát, azt a jutalmat, amely azokra vár, akik őt szeretik. A szentek így lettek szentekké. Ez képesítette őket arra, hogy megtartsák lelkiismeretesen, hősiesen a parancsokat, meghozzanak minden áldozatot. Kövessük őket. Szeressük Istent, hogy a legbensőbb szeretetben egyesülhessünk vele az égben. Amen.

Nagyboldogasszony ünnepére

Bevezetés. Ha az édesanya meghal, szomorúság van a családban. Érthető. Ma Szűz Mária halálának napja. És mégsem szomorkodunk. Ünnepelünk, mert mennybe vitetett. A hagyományokból ismerjük a mennybefelvétel körülményeit. Lássuk, igaz-e?

Tárgyalás. 1. Isten megtehetette. Az ószövetségben Hénokot és Illést felvitte az égbe. Miért ne Szűz Máriát is? Hiszen anyja volt! Jézus tanítása szerint mivelünk is meg fog történni az utolsó napon.

2. Illő volt, hogy megtegye. Ötöle vette egyszülött Fia testét. Nem hagyhatta az enyészetnek. Hogy csakugyan fent van az égben, mutatják számtalan megjelenései. Neki nincs ereklyéje a földön.

3. Nem jártunk-e mi rosszul? Hiszen nagy vigaszunk, hogy szeretteink sírjait meglátogathatjuk! Éppen az fáj, hogy hőseink idegen földben vannak eltemetve s nincs módunkban sírjaikat felkeresni! Szűz Máriánál éppen az vigasztal, hogy az égben van és közbenjár érettünk. Ha valaki nagy úrnál szolgál, megélhetéshez juttatja rokonait. Pl. mily jó volt Jákobnak és fiainak, hogy József az egyiptomi király kegyében volt. Mily jól esik tudnunk, hogy Szűz Mária Istennél van és segít rajtunk!

4. Tényleg segít testi és lelki bajokban. Igazolja ezt a sok kegyhely, az otthagytak mankók, emléktárgyak. Mily sokan nem hagytak ott semmi emléket. Mint titkot őrzik, hogy Szűz Mária meghallgatta őket. Csak abból tudjuk, hogy segítséget kaptak, mert most buzgóbbak katolikus kötelességeik teljesítésében. Segít *lelki bajokban* is. Ezek még sokkal rosszabbak, mint a testiek. Szalézi Szent Ferencet az ördög azzal ijesztette, hogy el fog kárhozni. A Szent Szűz Máriához menekült és megszabadult az ördögtől.

5. Mit tegyünk? Tiszteljük, szeressük Máriát. Elképzelhetjük, mennyire tisztelik és szeretik azt, aki álláshoz, megélhetéshez juttatta őket. Így mi is. Ne

elégedjünk meg az átlagos, sablonos Mária-tisztelettel. Különös tisztelettel kedveskedjünk neki. Pl.

Befejezés. Kövessük életét, erényeit, hogy őt követvén, egyszer mi is felvétessünk az Égbe. Amen.

Szent István király ünnepére

Bevezetés. Talán olyan is akad, aki megsajnálja azt a szolgát, akitől ura elvette az egy gírárt? Pedig helyesen cselekedett. Mindenki tartozik az Istentől kijelölt hivatását teljesíteni. A szegény, a gazdag, a tudós, a tanulatlan, a gyermek, az ifjú, az öreg, a napszámostól fel a királyig. Ezáltal használni a köznek, önmagának. Lássuk, Szent István hogyan tett, és tanuljunk tőle.

Tárgyalás. 1. Király volt. Hivatása: országa fennállását, népének boldogulását biztosítani. Ezért a kereszténységre térítette népét. E nélkül elveszett volna vitézsége dacára is. Mert a keresztény vallás szelidebb erkölcsöket, nemes, erényes életet jelentett. Azáltal, hogy a magyar nép keresztény lett, testvérévé és nem ellenségévé lett a körülötte levő nagy népeknek. Belekerült a keresztény nemzetek nagy családjába, melynek atyja a pápa volt. Mint gyermekét védte a magyar nemzetet a pápa a pogányok, sőt a „testvérek” ellen is. Hallgattak a pápa szavára a népek, mert akkor még katolikusok és vallásosak voltak. Hogy ma a „testvérek” kifosztották, megcsonkították, ennek oka az, hogy a vallástalan, sőt istentelen vezetők nem hallgattak a pápa szavára.

2. De ne veszítsük el reményünket. Nem segíthet ugyan a pápa, de segíthet Szűz Mária. Szent István neki ajánlotta fel népét. Mikor Szent Imre meghalt, azon tündökött, ki legyen a király? Vazul vagy Péter? Egyik se! Szűz Mária! Azóta Magyarország „Mária országa”. Azóta van a pénzekben az ő képe. Azóta lendült fel a Mária-tisztelet az ország-

ban. Azóta tartják oly bensőségesen a Mária-ünnepeket. Akkor „virágoskert vala híres Pannónia, mely kertet öntözé híven Szűz Mária“. Azóta sok minden megváltozott. Lettek magyarok, akiknek nem tetszik a „Regnum Marianum“, akik nem tartják tiszteletben a szent Király akaratát, akik olyan életet élnek, hogy Szent István idejében nyilvánosan megvesszőzték volna érte.

3. Érdemtelenek lettünk Nagyasszonyunk pártfogására. De azért bízom, mert szaporodnak tisztelői. Vannak minden rétegben kongreganisták. Ennek köszönhetjük, hogy „annyi balszerencse közt, s oly sok vizsály után, él nemzet e hazán“. De, hogy ez az élet boldogabb legyen, kell, hogy ismerjük és megtegyük kötelességeinket Szűz Mária iránt az egész vonalon!

4. Szent István mint ember is teljesítette kötelességét. Mily vallásos! Éjjeleket tölt imádságban, pedig az ország vezetése nagyon kimerítette. *Mily kegyes!* Orgyilkosának megbocsát. *Mint apa* nagy gonddal nevelteti fiát. *Mily bőkezű* a szegények iránt! Ezért maradt épen jobbkeze. *Mily hősiecs lélekkel* tűrte a csapásokat, fia elvesztését! Király létére is oly *alázatos volt*. Valóban kamatoztatta a gírákat, ahogyan csak tudta. Azért lett belőle szent és példaképe minden magyarnak.

Befejezés. Tekintsünk fel hozzá. „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga!“ Ne tévesszük szem elől ezt a csillagot. Járjunk az ő nyomdokain. Azt a hitet, amelyet ő plántált ide, gyakoroljuk, valljuk meg, hozunk érte áldozatot, ápoljuk alattvalóink lelkében, hogy méltók legyünk a jutalomra. Amen.

Pünkösöd utáni tizenharmadik vasárnapra

Bevezetés. Nagy jótétemény volt a tíz poklos meggyógyítása. Csak egy adott hálát. A többi nem. Jézus nem hagyta szó nélkül. Ma is ritka a hála. Pedig ezt megkívánja az illem, Isten és a magunk érdeke.

Tárgyalás. 1. a) A jótéteményt *illik* megköszönni. Elvárjuk. Joggal. Ha valaki nem köszöni meg, az vagy műveletlen vagy gonosz.

b) *Isten sok jót* tett velünk. Mindenünket neki köszönhetjük. Megilleti a hála. A bibliai emberek hálaadása. Noé a vízözön után. Bár kevés állatja maradt, de hálaáldozatot mutatott be. Mikor a frigyszekrény visszakerült a filiszteusoktól, Mózes pontosan előírta, hogy miképp róják le hálájukat a zsidók. Aratás után, szülés után, győzelem után stb. Jézus is: „Hálát adok neked Atyám!”

c) A hálaadással *újabb jótéteményre* leszünk érdemesek. Szívesen adunk máskor is, ha megköszönték. Így tesz Isten is.

2. *Hogyan rójuk le a hálát?*

a) *Elismerjük*, hogy Isten adta. A hálátlan önmagának, a körülményeknek tulajdonítja.

b) *Eszünkben tartjuk*. Később is rágondolunk, hálánkat szavakkal fejezzük ki. Imában. A hálátlan elfelejti jóttevőjét. Mint Józsefet a főpohárnok.

c) *Tettekkel*. Vallási kötelességeink pontos és lelkiismeretes teljesítésével, a szegények és istenés célok támogatásával. Önmegtágadó életmóddal.

3. *A világ hálátlan*. Legjobban igazolja ezt: a kereszt. „Úgy szerette Isten a világot...” Eljött, tanított, gyógyított. És mivel viszonzták?! A mai világ semmivel sem jobb. Mily sok a közönyös, istenkáromló, istentelen, tízparancsolatot szemérmetlenül lábbal tipró ember! Ha ismét lejönne Jézus a földre és fel emelné szavát a bűnök ellen, újra keresztrefeszítenék őt az emberek. Nem úgy van? Hát nem támadják-e megbízottját, helyettesét, az Egyházat? Sajnos, ezzel a hálátlan világgal tartanak a látszólagos hívek is. Jézusnak legjobban az fájt, hogy apostola árulta el. A többi ellenségéről azt mondta: „Nem tudják, mit cselekszenek.” Megértik ezt a fájdalmat azok a szülők, akikkel saját gyermekeik bánnak rosszul. Szent Cassiánnak az fájt legjobban, hogy tanítványai szur-

kálták halálra. Még a pogány Julius Caesar-nak is fájt Brutus hálátlansága.

Befejezés. Szomorú szerepet töltenek be azok, akik a jót rosszal viszonzózzák. Mily sokszor mi is. Változzunk meg, tegyük jóvá hibánkat, hogy ne kapjunk szemrehányást, büntetést az ítélet napján. Amen.

Pünkösd utáni tizennegyedik vasárnapra

Bevezetés. A mai evangéliumot érdemes volna megtanulni. Mindennapi gondjaink között elolvasni. Legalább is jól megszívlelni. Mert nemcsak igazság, de vizsgálat is van benne számunkra. Legyünk bizalommal az isteni Gondviselés iránt.

Tárgyalás. 1. Abban bizhatunk, aki szeret minket és tud rajtunk segíteni. A gyermek mennyire bízik anyjában, pedig nem képes mindenben segíteni. *Isten szeret minket.* Erre utal Jézus, amikor Istent „Atyának” nevezi. Az „anya” szeretetet jelent. Méginkább az „anya”. Isten még az anyánál is jobban szeret. „Vajjon megfélelkezhetik-e az anya gyermekéről...” Voltak anyák, akik megfélelkeztek. Izmaelt magára hagyta az anyja. Mózeset anyja kitette. A mai anyák közt is vannak. A mennyei Atya nem. Nézzétek az állatokat, növényeket. Mennyivel inkább gondoskodik mirőlünk, akiknek halhatatlan lelket adott. Bízunk rá magunkat. Mint a gyermekek. Nincsenek gondjaik. Ha lenne valamelyiknek, apja leintené: „Te csak játszálsz, tanulj, mással ne törődj.” Krisztus is leintett bennünket: „Keressétek először az Isten országát.”

2. Sokszor bizalmatlanok vagyunk. Csak magunkban bízunk. Különösen manapság, amikor nehéz a megélhetés. Pl. a szülők állapítják meg, hogy mennyi gyermekük legyen. Még 100 évvel ezelőtt is háromszorannyi gyermek született, mint manapság. És azok közül egy se halt éhen. Sőt jobban éltek, mint a maiak. „Mit félték, ti kicsinyhitűek?” Érdekes: mi hiszünk

olyanokat is, amiket nem értünk, azért, mert Isten kinyilatkoztatta. Miért nem hisszük azt is, hogy van isteni Gondviselés? Hisz ez könnyebben felfogható igazság!

3. *Nem jelenti azt, hogy bizzunk mindent Istenre. Meg kell tennünk a magunkét is. Dolgozni kell. Aki munkaképes, az ne kolduljon. Igényeinket lefokozni. Ne járjon folyton azon az eszünk, hogy mit eszünk, mivel ruházkodunk? Ez pogány dolog. Emberhez nem illik. Hány gyermeket lehetett volna felnevelni azon a pénzen, amit eszem-izsomra, cifrázkodásra költöttek a szülők! Nagyon szomorú!*

Befejezés. „Keressük először az Isten országát és az Ő igazságát s a többiek hozzáadatnak nekünk.” Amen.

Kisasszony-napra

Bevezetés. Furcsa nevek. Szűz Mária rokonai, ősei. Azért olvastatja az Anyaszentegyház, mert ma Szűz Mária születésének napja van. Elvonul szemünk előtt az egész ószövetség. Nemcsak szentek, de bűnösök is szerepelnek a családfában. Isten eltúrte őket Szűz Mária miatt. Kicsoda ő?

Tárgyalás. 1. Szüleinek régóhajtott gyermeke. Csodával határos volt ez a születés! Hátha még látták volna a lelkét, ha tudták volna, hogy ő az, akitől születni fog a Megváltó! Mennyivel nagyobb lett volna örömük, boldogságuk! Mily sokan pályáztak arra, hogy tőlük szülessék a Messiás Anyja! Ezért voltak vigasztalanok a magtalanok.

2. „Az Atyaistennek kedves, szép leánya. Jézus Krisztus Anyja, Szentlélek mátkája.” Ily közel senki sem jutott az Istenhez. Ekkora méltósága, hatalma nem volt egy embernek sem! De oly jó szíve sem volt senkinek embertársaihoz, mint neki!

3. *Mert nekünk édesanyánk.* Akiknek korán meg-

halt az édesanyjuk, nem ismerik, milyen az anyai szeretet. Ezek sajnálatraméltók.

a) *Az édesanya mindenre képes* gyermekéért. Neki semmi sem sok. Két anya állt Salamon előtt. Az igazi anya inkább lemondott gyermekéről, csakhogy élve maradjon. Mária is azt akarja, hogy életünk legyen. Ezért könyörög kegyelemért a bűnösök részére.

b) *Az anyai szív mindent megbocsát.* Egy költemény elmondja, hogy a rossz fiú szerelmese kívánságára kivette anyja szívét, s mikor vitte, elbotlott. Az anyai szív megszólalt: „Fiam, nem ütötte meg magadat?” Ez csak költemény, de szépen jellemzi az anyai szeretetet. Máriát mily sokszor, mily nagyon megbántottuk! És ő nem haragszik ránk. Megbocsát. Mi már nem tennénk így, mert nekünk nincs oly jó szívünk, mint neki.

c) *Ideigtartó dolgokban* is segít. Mily sok emlék van Máriazellben. Lourdes-ban ma is. Míg körülötte hitetlenek, bűnözők sűrögnek-forognak, addig ő gyógyítja a betegeket!

S mit kap mindezekért? Kevés hálát. Legtöbbször semmit. Sőt rút hálátlanságot, megbántást. Még katolikusoktól is!

Befejezés. Ha eddig így volt, ezután ne legyen így. Legyünk jó gyermekei a legjobb Anyának. Amen.

Pünkösöd utáni tizenötödik vasárnapra

Bevezetés. Sajnáljuk a naimi ifjú anyját. Még sajnálatraméltóbbak azok, akiknek gyermekei lelkileg halnak meg. Szomorú, hogy ezek nem sírnak. Pedig kellene. Jézus: „Ne rajtam siránkozzatok, hanem magatok és fiaitok fölött!”

Tárgyalás. 1. A lélek élete a kegyelem. Mily szép, erős lesz általa a lélek! Ha elvész, olyan lesz, mint a holttest. Visszataszító, undok. *Mily könnyen* vesztethet el Anny kísértés. Belülről, kívülről. *Mily korán!*

Gyermek gonosztevők is vannak. Faluhelyen is. Gyermek, akik nem járnak templomba. Nem imádkoznak. Ellenben látjuk őket züllött társaságban, ahol isznak, káromkodnak, parázna beszédek folytatnak. Gyermek, akik korai ismeretségeket kötnek. Tudják-e, látják-e ezeket a szülők? Igen, de nem törődnek vele. Majd csak akkor jajdulnak fel, ha a szomorú következményeket magukon érzik, amikor a gyermekeik gorombán bánnak velük. Amikor szerencsétlen házasság tönkre tette gyermekeik boldogságát.

2. *Mi a teendő?*

a) *Óvni a gyermek lelkét.* A gyenge fácskát karóhoz kötjük, sövényel vesszük körül. *Tanítani* kell őket imádságra, buzdítani templomba járásra, illedelmes viselkedésre, erények gyakorlására. Ezzel szemben mit látunk? Nemcsak hogy nem tanítják, de lebeszéljük őket. *Jó példa* nélkül nem sokra megyünk. A gyermekek szeretik a képeskönyvet. Ilyenek legyenek a szülők. Sok szülő rossz példát ad gyermekeinek. Káromkodnak, iszákosok, vallásukat nem gyakorolják, felebarátjaikat gyermekeik előtt rágalmazzák, gyalázzák, az előljárók tekintélyét lerontják, erkölcselenségre, rossz házasságra biztatják, vezetik őket. Mit érdemelnek ezek a szülők? Malomkövet? Kevés, mert ezt Jézus azokra mondta, akik idegen gyermekeket botránkoztatnak meg.

b) *Örködni.* A gaz elnyomja a jó növényt. Honnan a gaz? Megmondja Jézus: „Míg az emberek aludtak, az ellenség konkolyt hintett a búza közé.” Ha alusztok, megjelennek gyermekeitek ellenségei. Rossz társak. Szemérmetlen képek, olvasmányok, beszédek. Mit szóljak ahhoz, ha a szülők járatnak rossz ujságot? Betessékelik az ellenséget a családjukba.

3. *Ha mégis meghalt a lelkük,* ne essünk kétségbe. Menjünk Jézushoz, mint a naimi ifjú anyja. Megtaláljuk az Oltáriszentségben. Így tett Szent Monika és veszni induló fia megtért. Így tegyetek ti is. Imádkozatok. Isten végre is meghallgat benneteket.

Befejezés. A legnagyobb kincsetek: gyermekeitek. De csak akkor, ha jók lesznek. Legyetek rajta. Így lesznek ők örömetek, gyámolítók a földön és koronátok az Égben. Amen.

Pünkösd utáni tizenhatodik vasárnapra

Bevezetés. „Szemmel tartották Őt.” Mert a zsidók rendkívül fontosnak tartották az Úr napjának megszentelését. Így gondolkoztak: Isten adott nekünk mindent. Viszonzásul csak azt kívánta, hogy a hét egyik napját adjuk neki. Aki még ezt se teszi meg, az igazán utolsó ember. Persze egyesek túlzásba mentek. Ezt utasítja vissza Jézus. A zsidók még ma is szigorúan megtartják az Úr napját. És a keresztények? Néhol egész hétköznapi képét mutatja az élet. Nálunk is sokan nem járnak misére. Ezért ma a vasárnapi misehallgatásról lesz szó.

Tárgyalás. 1. Kötelesek vagyunk-e vasárnap szentmisét hallgatni?

a) *Van Isten, akinek tisztelettel tartozom.* Nyilvánosan is kell. Már az ószövetségben is megkívánta. Hétköznapi erre nem jut idő. Arravaló a vasárnap, hogy pótoljuk, ami hétköznapi elmaradt.

b) *Istennek áldozatot kell bemutatni.* Mióta a világ áll, mindig volt valamilyen formában áldozat. Nekünk is van. A legszentebb áldozat. Maga Jézus újítja meg a keresztáldozatot és sokan nem törődnek vele.

c) *Isten határozottan megparancsolta, hogy az Ő napját megtartsuk.* A Sínai-hegyen. Egyháza által.

2. Halálos bűn-e a szentmisesmulasztás? Ha elfogadható ok nélkül, akkor igen. Isten nem mondhat le az Őt megillető tiszteletről csak azért, mert egyeseknek nincs kedvük azt megadni. Isten különös szavakkal adta a III. parancsot: „Megemlékezzél.” Tehát nagy súlyt fektet rá.

3. „*Miért menjek misére? Nem kapok ott semmit.*” Így beszélne az állat is, ha tudna. Nemcsak testi szükséglet, hanem lelki is van. De öröm is a misehallgatás. Csak külsőleg tekintve: Mily öröm zsúfolt templomot látni! Szent Ágoston megtérésére is ez adta az első impulzust. Mi történik a szentmise alatt? Az egész egyházközség imádkozik. Jézus az előimádkozó! A szentmise gyümölcsei.

4. *Mily veszteség a szentmise elmulasztása.* Gyengül a hit. Elanyagiasodás áll be. Olyan élet, amely nem érdemel Istentől jutalmat.

Befejezés. Dioklecián hevesen üldözte a keresztényeket. Kivált a szentmise volt tiltva. Szaturninus pap 49 hívének szentmisét mondott. A helytartó: „Miért tettétek?” Felelték: „A vasárnapi szentmisehallgatás fontos kötelesség. Ezt nem mulasztjuk el, mégha meg kellene halnunk is!” — És meghaltak. Nekünk nem kerül az életünkbe a szentmisehallgatás, csak egy kis fáradságba. Hozzuk meg Isten dicsőségére és lelkünk javára. Amen.

Pünkösöd utáni tizenhetedik vasárnapra

(Missziós vasárnap)

Bevezetés. Ma az egész világon a missziókra gyűjtenek. A missziós eszmével szemben vannak közönyösök, vannak ellenségei, de barátai és támogatói is. Hogy ti is ezen utóbbiak közé tartozzatok, beszélek a missziókról.

Tárgyalás. 1. Jézus azért jött, hogy megváltson. Mindenkit. Akik Egyházán kívül állnak, nehezebben üdvözülhetnek, mert sok kegyelemtől vannak megfosztva. Akik távol laknak a naptól, azok sokat szenvednek a hidegtől. Hogy az Igazságosság Napja eljusson a pogányokhoz, rajtunk is áll.

2. *Jézus akarta.* „Elmenvén, tanítsatok...” Ez volt az Ő végrendelete. Az apostolok végrehajtották.

De a hívek is tevékenykedtek. Eredmény: A IV. századig 10, a XV-ig 100, a XVIII. század végén 200, ma 380 millió lélek tartozik a katolikus Egyházhoz. És még mindig 1000 millió a pogány! Mit jelent ez?

3. *Tűrhetjük ezt? Nem! Miért?*

a) *Krisztus miatt*, akit nem ismernek, nem szeretnek, nem hódolnak neki.

b) *A pogányok is testvéreink*. Nagyobb bajban vannak, mint az éhezők, betegek. A lelkük üdvössége forog veszélyben. Segítsünk rajtuk! Hogyan?

4. a) *Imádsággal*. Kérni Istent, hogy „küldjön munkásokat az Ő aratásába”. Adjon hivatást sokaknak. Mert nagyon nehéz a misszionárius munkája. Nem mindenki vállalkozhatik rá. Kérni Istent, hogy a misszionáriusok munkája bő gyümölcsöt teremjen, hogy ne árthasson a gonoszlélek.

b) *Alamizsnával*. Tudjuk, hogy mindenhez pénz kell. Ide is. Csak katolikusok adnak. Erre megy a Péter-fillér egy része is. De ez nem elég, azért van missziós vasárnap. Vannak olyanok is, akik rendszeresen támogatják a missziókat.

Befejezés. Adjunk! Igaz, hogy sok mindenre kell ma a pénz, de jusson erre is. Mily felemelő gondolat: az a pénz, amit adtam, eljutott messzire, s ott Krisztusnak örömet és dicsőséget, — egy pogánynak pedig utat nyitott az örök boldogságra. Mily nagy lesz az örömünk, ha majd az Úr Jézus bemutatja nekünk azokat, akiket alamizsnáinkkal megmentettünk! Adja Isten, hogy minél többen legyünk ilyen örömeink részesei. Amen.

Pünkösöd utáni tizennyolcadik vasárnapra

Bevezetés. Mily boldog volt az inaszakadt, hogy Jézushoz vitték. Megbocsáttattak bűnei és visszanyerte egészségét. Ugyanilyen boldogok lehetünk mi is, ha betegágyunkhoz meghívjuk, beengedjük Jézust.

Tárgyalás. 1. Mily nagy kincs az egészség, az tudja igazán, aki azt elvesztette. Ilyenkor jólesik egy jóbarát látogatása. Ritkán találunk ilyen jóbarátra. „Tempora, si fuerint nubila, solus eris!” Sokszor inkább terhes a „jóbarátok” látogatása. Mint Jóbnak a barátai.

2. Jézus a legjobb barát. Mikor a földön járt. A betegek gyógyultak, a halottak feltámadtak. Mily jól esett vigasztaló szava a szenvedőknek. A naimi ifjú anyjának. A kafarnaumi századosnak. Mártának és Máriának. A síró jeruzsálemi asszonyoknak. A jobb latornak.

3. Szent irigység fog el, ha a szentekre gondolunk, akiknek jelenéseik voltak. Római Franciska. Bernadette. Alacoque Margit. Pedig ugyanaz a Jézus van jelen a Szentostyában. És Ő kész eljönni mihozzánk.

4. Mennyire szükséges, hogy Jézus eljőjön, kivált a halálos ágyunkhoz! Az ördög minden erejét megfeszíti, mert tudja, hogy kevés ideje van. Még a szenteknek is volt bajuk a haláluk előtt. Tehát hívjuk oda Jézust.

5. Sajnos, sokszor nem hívják betegágyukhoz Jézust. Mindenkit: rokont, jóbarátot, orvost, csak Jézust nem. Hagyjuk meg hozzátartozóinknak, hogy ha súlyosra fordul állapotunk, hívjanak papot. Kérjük Jézust mindennap, hogy ne engedjen bennünket szentség nélkül kimúlni. Tartsunk ki az elsöpénteki szentáldozásban.

Befejezés. Ha meghaltunk, Jézus azonnal megítél bennünket. Egyes ítéletet várhatunk, ha előbb vendégünk volt. Amen.

Pünkösöd utáni tizenkilencedik vasárnapra

Bevezetés. A király, aki lakomát szerzett: Jézus. Akik nem akartak elmenni, azok az emberek. Mi nem tartozunk azok közé, akik sohasem vesznek részt Jézus lakomáján. A legtöbben húsvét táján. De Jézus

vágya az, hogy mindennap. Amint a testet mindennap tápláljuk, úgy a lelket is. A „mindennapi” kenyeret választotta ki és változtatta át. Ezzel is jelezni akarta, hogy mi a szándéka. Nem parancsolja a gyakori szentáldozást, de oly kedvesen hív! És mégse! Oly nehezen indulunk meg. Mi tart vissza?

Tárgyalás. 1. Az öskeresztények „állhatatosak” voltak a „kenyérszegésben”. A janzenisták túlzott tiszteletből a minél ritkábban való áldozást ajánlották. Ezelőtt 40—50 évvel is még csak húsvétkor és karácsonykor szoktak áldozni. X. Pius 1905-ben körlevelet adott ki a gyakori szentáldozásról. Megmondta, hogy ki méltó, mi kell a szentáldozáshoz? Kegyelem állapota, jó szándék, szeretet.

2. „De én olyan gyarló vagyok! Annyiszor el-esem!” Az a kérdés, hogy akarsz-e szabadulni bűneidtől? Ha igen, akkor áldozzál gyakran, különben nem tudsz a kísértésnek ellenállni. Ha nem akarsz megválni a bűntől, akkor egyszer se áldozzál, mert méltatlan vagy. De aztán magadra vess, ha elkárhozol!

3. „Nincs áhítatom, olyan száraz vagyok!” Erről panaszkodtak a szentek is, de nem maradtak el a szentáldozástól. Ha gondosan előkészülünk, elmélkedünk, rendszeren kifejlődik az áhítat. Ha nem érzünk semmi édességet, nem baj! Nemcsak az a táplálék, amelyik édes. Megesszük a savanyút, az erőset is!

4. „Mit fognak mondani az emberek?” Semmit, ha azt látják, hogy őszintén törekszel a jóra. De, ha azt látják, hogy hibáid kiirtásával semmit sem törődöl, akkor joggal megszólhatnak.

5. „Nincs időm!” Csak 15 perc kell hozzá. Ennyi időd sincs? Áldoznak olyanok is, akiknek sokkal több dolguk van, mint neked. Vannak munkások, akik munkára menet megáldoznak. Apácák. Sienai Szent Katalin mindennap 2 órát gyalogolt, hogy áldozhassék. „De én korán megyek munkára.” Ez sem akadály. A pap is felkel korán, hogy megáldoztasson!

Befejezés. Háromféle emberek. Az elsők hallják a meghívást, de úgy tesznek, mint az evangéliumbeli

meghívtak. A második csoportbeliek elhatározzák, hogy ezentúl gyakrabban fognak áldozni. A harmadik csoport megéri és teljesíti Jézus meghívását és mindennap járul a szentáldozáshoz. Idetartoznak azok is, akik csak lelkileg áldozhatnak, mert betegek, vagy messze laknak a templomtól. Egyesüljünk Jézussal minél gyakrabban a földön, hogy egykor örökre vele lehessünk az égben. Amen.

Pünkösöd utáni huszadik vasárnapra

Bevezetés. Egy gyermekéért aggódó atya megy Jézushoz. Orvos, gyógyszer nem segített. Hallotta Jézusról, hogy sok beteget meggyógyított. Nagy úr létére megy, mert fiát szereti. Mi is úgy tettünk volna az ő helyében. Hogy aggódnak a szülők, ha gyermeküknek baja van! Nem törődnek vele, ha a lelkük beteg. Pedig ez sokkal nagyobb baj.

Tárgyalás. 1. A lélek betegsége: a bűn. Halála a halálos bűn. Ez *gyakoribb*, mint a testi betegség. Sokan egész életükön át egészségesek. Kevesen vannak, kiknek a lelke marad ép. Oka: az eredeti bűn. A rosszra való hajlam.

2. A lélek betegsége *veszedelmes*, mert rendszeren el lesz titkolva. Ha a gyermek testileg beteg, megmondja. Ha a lelke beteg, hallgat vele. Ha idejében észre nem veszi a szülő, a baj annál nagyobb lesz.

3. A lélek betegsége *végzetessé* válhatik. Szomorú következmények. A testnél láz. Elmúlik. Sok kiadás orvosra, patikára. Kiheverjük. Esetleg meghal az ember, de ez a földi élet vége. A léleknél sokkal szomorúbbak a következmények. Észrevehetik a szülők. Meglátják a velük együtt élők.

4. *Mi a teendő? Megóvni.* Ha valahol ragályos betegség lép fel, megteszik a szükséges óvintézkedéseket. A bűn ragályt terjeszt. Vigyázni! Mit szólunk azokról a szülőkről, akik gyermekeiket belelökik a bűnbe? Akik akatolikus házasságra beszélnek rá őket.

Apa, aki gyermekeit baptistáknak nevelte. Rettenetes! Hittagadóvá vált ő és egész háza!

Gondoskodjunk táplálékról. Prédikáció. Szentségek. Imádság. Menjünk Jézushoz. Úgy, mint a királyi ember.

Befejezés. Előkelő úr szolgájára bízta gyermekeit. Ez kocsmába ment. Azalatt a gyerekek tüzet csináltak. Az egyik bennégett, a többi súlyos égési sebeket szenvedett. Hogy megy ez a szolga ura elé? Mit várhat tőle? Isten rátok bízta gyermekeitek lelkét, amelyet olyan drága áron váltott meg. Ha nem vigyáztok rájuk, és a bűn, a szenvedélyek tüze megégeti őket, s így örökre elvesznek, mit fogtok szólni az ítélet napján? Tegyétek jóvá eddigi hibáitokat. Gondoskodjatok gyermekeitek lelki épségéről, hogy egyszer velük együtt végnélküli boldogságtok legyen az Égben. Amen.

Pünkösd utáni huszonegyedik vasárnapra

Bevezetés. Mily jó volt az a király, aki 10,000 talentumot (50 millió P) adott kölcsön szolgájának! Még jobb, amikor el is engedte. Így tesz Isten velünk is. Jó és irgalmas.

Tárgyalás. 1. Isten a világot nekünk rendezte be. Fenntartja, hogy hiányt ne szenvedjünk. Ha mégis van hiány, mi vagyunk az oka. Nem dolgozunk. Másra használjuk. Nem osztjuk el igazságosan. *Értelmes lelket* adott, mennyországra hívott meg. Mily kitüntetés! Még nagyobb jóságot gyakorolt, amikor éretünk *emberré lett.* „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte.” Ha egy elítélt azt kívánná, hogy a király egyetlen fiát végeztesse ki helyette. Örültség ilyet kívánni! Az Isten megtette ezt is!

2. A legnagyobb jóságot akkor mutatja, amikor a bűnösnek megbocsát. Amíg élünk, addig kaphatunk bocsánatot. Igazságossága is felvillan olykor, de leg-

többször irgalmát gyakorolja. A Szentírás 620 helyen dicséri Isten irgalmasságát. Mily gyengédséggel, türellemmel bánt a bűnösökkel! Adám. Noé. Szodomabeliek. Fáraó. A zsidókkal a pusztában. Az Úr Jézus kegyessége a bűnösök iránt. Még ma is. A bűnösöknek általában jobb dolguk van. Hosszú életet ad nekik az Isten, hogy megjavuljanak.

3. *Mi a magyarázata Isten irgalmának?* Ő tudja, hogy az irgalomra csak kevés ideje van, az igazság gyakorlására egy egész örökkévalóság áll rendelkezésére. Isten ismeri a poklot. Tudja, hogy onnan nincs szabadulás. Azért elkövet mindent, hogy a bűnös oda ne jusson.

4. *Mi lenne, ha Isten irgalmasságot nem gyakorolna?* Ki jutna akkor a mennyországba? Nem volna Szent Magdolnánk, Pálunk, Agostonunk, de még Szent Péterünk sem. „Si iniquitates observaveris Domine, quis sustinebit?”

Befejezés. Mit tegyünk? Mert Isten jó, azért szeressük Őt. Mert türelmes, ne éljünk vissza türelmével. Mert megbocsát, bocsássunk meg mi is az ellenünk vétetteknek, nehogy úgy járjunk, mint az evangéliumi szolga. Amen.

Krisztus királyságának ünnepére

Bevezetés. Ma nem egyszerű vasárnap van. Ünnepe. Azért volt rá szükség, mert sokan megtagadták a hódolatot Krisztusnak. Új eszmék, áramlatok kerültek felszínre. El akarják hitetni, hogy felesleges, elavult Krisztus tanítása. Egyes helyeken üldözik Őt, el akarják Krisztusnak még a nyomát is tüntetni. Pedig hiába!

Tárgyalás. 1. Krisztus király. Ennek jövendölték a próféták. Az akkori zsidók is királyt vártak. Az angyal is azt hirdeti, hogy „uralkodni fog és országának nem lesz vége”. Mikor eljött, szegény volt ugyan, de

angyalok, koronás fők hódoltak neki. Még Heródes is királynak tartja, azért üldözi. Mikor a nyilvánosság elé lépett, úgy tett, mint akinek hatalma van. Parancsolt a szélnek, a tengernek és csendesség lett, parancsolt a víznek és borrá változott, a betegségeknek és eltűntek, a halottaknak és feltámadtak, az ördögöknek és fogcsikorgatva engedelmeskedtek. A nép királlyá akarta választani. Jeruzsálembé való bevonulásakor úgy hódoltak neki, mint királynak. Még szenvedésében is meglátszik rajta, hogy király, azért kérte a jobb lator, hogy emlékezzék meg róla, ha országába jut.

2. Hol uralkodik? A lelkekben. Követeli értelmünket, akaratunkat, szívünket. Bebocsátást kér. S ha befogadtuk és uralkodik fölöttünk,

3. mily szép lesz az életünk. Nem ad pénzt, nem szabadít meg a szenvedésektől, sőt keresztet kínál. És mégis boldogok az Ő hívei. Mikor volt boldog Szent Pál, Magdolna, Szent Ferenc? Akkor, amikor Krisztus uralma alá hajtották fejüket. És te? Emlékezzél vissza. Amikor ártatlan, amikor bűnbánó voltál. Mert Krisztus uralkodott a szíveden!

4. S ahol Ő nem uralkodhatik? Milyen ott az élet? Pl. Oroszországban. Odáig jutottak, hogy halomszámra ölik egymást.

Befejezés. Mi ismerjük el Krisztust királyunknak és szolgáljunk neki. Mily odaadóan szolgálnak az emberek embereknek. Pl. egy tisztviselő. És mit kapnak érte? Mi, ha Krisztusnak szolgálunk, sok vigasztalást és békét nyerünk a földön és örök boldogságot az égben. Amen.

Mindenszentek ünnepére

Bevezetés. Szent Pál Athénben talált egy templomot ezen felírással: „Az ismeretlen Istennek.” A jó görögök nem akartak kihagyni egy istent se. Az Egyház hasonlóképen nem akar kihagyni egy szentet

sem a tiszteletből, azért rendelte ezt az ünnepet. Mily sok szent imádkozik értünk, a nélkül, hogy tudnánk. Illik megköszönni és őket ezért tisztelni. A szentek tiszteletét a protestánsok kifogásolják, mondván: „Azok is olyan bűnös emberek voltak, mint mi.” „A szentek tisztelete által megrövidítjük Istent.” Mi az igazság?

Tárgyalás. 1. A szentek is bűnben születtek. Hajlottak rá, vétkeztek is, de keményen küzdöttek a bűn ellen, végre győztek és erényes életet éltek. Hősiesen gyakorolták a *felebaráti szeretetet*; pl. Szent Vince. Segítették a *szegényeket*; pl. Remete Szent Pál mindenét kiosztotta köztük. Apolták a *betegeket*; pl. Szent Erzsébet. *Angyaltiszta* életet éltek; pl. Szent Imre. Nem érdemlik meg, hogy tiszteljük őket? A gyermek tiszteli szüleit. Az alattvaló előljáróit. Sőt ismeretlen embereket is szoktunk köszönteni. Pedig talán nem is érdemlik meg. Miért ne tiszteljük a szenteket, akik oly ragyogó példát adtak?

2. Tiszteljük a szenteket, mert *közbenjáróink*. A protestánsok azt mondják, hogy nincsen erre szükség. Ők közvetlenül fordulnak Istenhez kéréseikkel. Egy katolikus és protestáns beszélgettek. A protestáns: „Én egyenesen Krisztushoz fordulok, ha valamire szükségem van.” A katolikus: „Én is, de nem egyedül, hanem Anyjával. Így több a reményem, hogy meghallgattatásra találok.” Tényleg, hogy célunkat elérjük, protektorokat szoktunk keresni.

3. „*Ti imádjátok Szűz Máriát!*” — vetik szemünkre a protestánsok. Szó sincs róla! Csak tiszteljük; nagy méltósága miatt jobban, mint a szenteket. Egy protestáns és egy katolikus egy vendéglőben vitakoztak a téma fölött. *Iskolás gyerekek* mentek haza. A katolikus odahív egyet közülök. A protestáns kérdezi: „Fiam, igaz, hogy ti imádjátok Szűz Máriát?” A fiú feleli: „Ki volt az a szamár, aki ilyesmit mondott?” Kiténik a litánia szövegéből is, hogy Máriát csak tiszteljük. Istent kérjük: „Kegyelmezz, irgalmazz

nekünk." Szűz Máriát így: „Könyörögj érettünk." Imádságaink, énekeink sehol sem fejeznek ki imádatot.

4. Hogy Isten előtt kedves a szentek tisztelete, mutatják a *csodák és imameghallgatások*. Hogy valakit szentté lehessen avatni, legalább négy bebizonyított csodának kell történnie. Némelyik szentnél százzal történtek csodák.

Befejezés. Bárcsak jobban ismernénk a szenteket. Sikamlós, üres regények helyett inkább a szentek életét olvasnánk! Hogy látván cselekedeteiket, kövessük, megtanuljunk tőlük azon az úton járni, melyen eljutottak az örök boldogságba. Amen.

Halottak estéjére

Bevezetés. Két dolog tűnik fel nekem, amikor a templomon végignézek. A gyászruha, amelyben öltözöttek és a sok idegen, akik máskor nem szoktak idejönni. Most eljöttek sokan. Halottak napjára jöttek. Mindenkinnek van halottja. A temetők látogatottak. Gyertyák, koszorúk a sírokon. Miről beszélnek a halottak? Hallgassuk meg.

Tárgyalás. 1. Mindnyájan meghalunk. Nincs kivétel. Míg élünk, sokszor nagy az egyenlőtlenség. A halálban egyenlők az emberek. Mutatják a sírfeliratok. Ifjú és öreg. Gazdag és szegény. Úr és szolga. Tudós és tudatlan. Egyformán pihennek a sír mélyén. Nincs irigység, harag köztük.

2. Mindent itt kell hagynunk. Talán díszhelyre temettek. Érckoporsóba zártak, drága márványsír- emléket emeltek. Bent ugyanaz. Nincs különbség. Egy marék por — és semmi más! Lehetséges ez? Hát ez legyen a sorsa az embernek?! Ettől a gondolattól visszaborzad a józan eszünk. Érzem, tudom, hogy különb vagyok az oktalan állatnál. Isten magához ölelt, amikor lelket adott. Hát ez megsemmisüljön? Lehetetlen! Az ókori bölcs is rájött erre: „Non omnis

morior!" Csak azt nem tudta, hogyan lesz ez? Mi tudjuk; Jézus biztosított róla.

3. *Vigasztaló.* Ez a hit vigasztalta a vértanúkat, a szenteket. Szent Ferenc „testvérének” nevezte a halált. Szent Pál „nyereség”-nek mondta. A többiek mind „válaszfalnak”, amely leomolván, egy szebb, boldogabb életbe lesz belépés.

4. *Nem vigasztaló a gonoszoknak.* Ezért félnék ezek a haláltól. Mindent elkövetnek, hogy minél később kelljen meghalniok. Mert tudják, hogy a rosszabb dolog azután kezdődik.

5. *Nincs visszatérés a halálból.* Pedig az elkárhozottak mily szívesen jönnének vissza! Miért? Hogy úgy éljenek, mint mi? Nem, hanem, hogy bűnbánatot tartsanak, hogy érdemeket gyűjtsenek. Nekik azonban már nem lehet. Nekünk igen! Használjuk fel az időt!

Befejezés. Ne sirassuk a testet! Úgysem segíhetünk. De a lelken igen. Valószínűleg még szenvednek a tisztítóhelyen. Isten másképp ítél, mint mi. Segítsünk rajtuk! A 38 év óta betegnek nem volt embere, aki a vízbe vitte volna. Mily sajnálatraméltó! Hát még azok a lelkek, akikre senki se gondolt! Legyünk mi embereik. Majd ők pártfogóink lesznek Istennél. Amen.

Pünkösöd utáni huszonkettedik vasárnapra

Bevezetés. A farizeusok feladták Jézusnak a kérdést: „Szabad-e adót fizetni?” Azt várták, hogy ellenezni fogja. Csalódtak. „Adjátok meg!” Ezzel azt akarta mondani, hogy emberekkel, a többséggel szemben is vannak kötelességeink, amiket teljesítenünk kell. Vannak ma olyanok, a jámbor hívek között is, akik nem akarják elismerni a világi többséget. Kimutatom, hogy Istentől van és mivel tartozunk neki?

Tárgyalás. 1. A világban függés, alárendeltséget látunk. Az égitestek közt is. Az állatok közt is meg-

van. Isten akarta, hogy az emberek közt is meglegyen. Mert szükség van rá. A bűn által az emberek egymás ellenségei lettek. Kain megöli Abelt. Hogy megfékezék, kellett elöljáró, uralkodó, aki vezet, kormányoz. Nélküle olyan a társadalom, mint a hajó kormányos nélkül. Képzeljük el, mi történnék, ha nem volna hatóság, elöljáróság. Az erősebb vagy gonoszabb elnyomná a gyengét, a jámbort, mert nem védené senki. A felsőbbiséget Isten rendelte az alattvalók javára.

2. Tartozunk a felsőbbiséget *tisztelni*. Mert ezt Isten akarja. Még ha hibái vannak is. Tiszteljük a méltóságáért, amelyet visel. Mint Isten megbízottját. Dávid nem öli meg Sault, mert az Úr fölkentje, bár ellensége volt. Dávid kivégeztette azt, aki hírül hozta, hogy megölte Sault: „Hogy merted felemelni kezedet az Úr fölkenntjére?”

3. Tartozunk a felsőbbiségnek *engedelmeskedni*. Mert Isten megbízásából parancsolnak. Szűz Mária és Szent József készséggel engedelmeskednek Augusztus parancsának, bár nehezükre esett. Ha azonban olyat parancsolnának, ami Isten akarata ellen van, akkor „inkább kell engedelmeskedni Istennek”, mert akkor már nem az Ő megbízásából parancsolnak. Előfordultak már ilyen esetek. Az apostolok, a régi keresztények idejében. Mexikóban. Ha szenvednünk is kell e miatt, nem baj, hisz „boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért”.

4. Kötelesek vagyunk *adót fizetni*. Nem könnyű dolog. Én is érzem. De szükséges, mert másképp nem teljesítheti kötelességét, nem tarthatja fenn azokat a szervezeteket, amelyek életünket és vagyonunkat védik. Népjóléti intézményeket stb. Menenius Agrippa parabolája a gyomorról és a többi szervekről. Jézus is megfizette az adót.

Befejezés. Szent Pál: „Nincs hatalmasság, hanem csak az Istentől.” Világi ügyekben helyettesei Istennek. Amikor tiszteljük, engedelmeskedünk, tulajdonképpen Istent tiszteljük, neki engedelmeskedünk. Ha így fogjuk fel a dolgot, ha ezen igazság szerint igazo-

dunk és cselekszünk, akkor könnyebb lesz nehéz kötelességünket teljesíteni. Mert nem kényszerűségből, hanem Isten kedvéért tesszük, aki azt parancsolta: „Adjátok meg...” Amen.

Pünkösd utáni huszonharmadik vasárnapra

Bevezetés. Jézus feltámasztja Jairus leányát. Mily nagy kegyelem! Hányan nem részesültek ilyenben! Jézus ma is bőséges kegyelmet osztogat a haldoklóknak, csak mi nem vesszük észre. Olykor különös kegyelmeket is, mert nem akarja a bűnös vesztét. Ma halljunk ezekről a különös kegyelmekről.

Tárgyalás. 1. Az orvosi tudomány szerint az abszolút halál nem áll be olyan gyorsan. Érthető. A természetben nincs ugrás. Voltak tetszhalottak, akik még 20 óra után is felébredtek. Ezért kell várni a temetéssel. A fakírok még hosszabb ideig maradnak látszólagos halott állapotban.

2. Ebben az állapotban is, amikor az életnek semmi jelét sem mutatja, nyerhet az ember különös kegyelmet. Mint éjjeli vihar esetén a villám egy pillanatra mindent megvilágít, úgy az isteni kegyelem is bevilágíthat a haldokló lelkébe. Olyanok, akiket életveszélyből mentettek ki, beszélték, hogy mint a moziban, egy pillanat alatt lepergett egész életük és megbánták bűneiket. *Vianney Szent János*hoz jött egy asszony. Aggódott férje sorsa miatt, mert gyónás nélkül halt meg. Vianney: „Emlékezzék vissza, hogy férje májusban segített önnek virágokat és csokrokat vinni Szűz Mária oltárára. Ezért könyörült rajta Jézus és most a tisztítóhelyen szenved.” Tehát nem tudhatjuk, ki kárhozott el, azért mondunk mindenkiért misét.

3. *A tökéletes bánat által* szükség esetén megbocsáttatnak bűneink. Felindításához csak pár szó kell. Pl. a jobb lator. Még szólni sem kell. Pl. Magdolna. Csak undort érezni. Ehhez Isten különös kegyelme

kell. Nem lehetetlen a halál pillanatában sem. *Egy Mária* nevű bűnös nő, akiről mindenki azt hitte, hogy elkárhozott, a tisztító tűzbe került. (Lásd: Spirago: Példatár, 340. l.)

4. *Többen üdvözültek, mint hinnők.* Isten országa hasonló a szántóföldhöz. Mégis több ott a búza, mint a konkoly. Jézus nagyon szereti az embereket. Aki nem tökéletesen rossz, vagy aki jócselekedeteivel mintegy lekötelezte Istent, az remélhet.

Befejezés. De ne bízzuk el magunkat. Ne hagyatkozunk a rendkívüli kegyelemre. Egyenlő volna az istenkísértéssel. Kerüljük a bűnt. Ha vétkeztünk, keljünk fel jó gyónás által. Iparkodjunk Istennek tetsző dolgokat cselekedni. Ez sokkal biztosabb út az örök boldogságba. Amen.

Pünkösöd utáni utolsó vasárnapra

1. Szicília szigetén van egy barlang, amelynek falán ez a felirat olvasható: „*En, Rozália*, Szenibald király leánya, elhatároztam, hogy Jézusom kedvéért ebben a barlangban fogok lakni.” Mi indította ezt a királyleányt erre? Egyszer bálba készült. Elővette a tükröt, s csodák-csodája: nem önmagát, hanem a tövisszorosús Jézust látta benne. Mintha szemrehányást tett volna neki: „Lásd, mennyit szenvedtem érted, te pedig nem törődöl velem.” Nem ment el a bálba, hanem kivonult a barlangba.

Mi is meglátjuk ezt a Jézust. Az ítélet napján. Jaj nekünk, ha akkor szemrehányást tesz: „Lásd Megváltódat, aki téged úgy szeretett és te megvetted Őt. Távozz!”

2. *Ennél borzalmasabb kijelentést soha* senki nem tett még. Bárcsak beletekintenénk abba a tükörbe, amelyet a mai evangélium elénk tár, hogy most ijednénk meg és ne akkor, amikor az ítélet napja ránk virrad. Hogy elhatározzuk magunkat, hogy egyszer már igazi katolikus életet éljünk.

3. Az evangélium az *ítéletről* szól. Szeretnék úgy beszélni róla, mint *Ferreri Szent Vince*, aki mindig csak erről prédikált. Úgy festette le az ítélet borzalmait, hogy hallgatói hangosan zokogtak, jajgattak, utána bűnbánatot tartottak és vezekeltek. Szeretném felrázni a közönyösöket, megértetni a bűnösökkel, hogy milyen veszedelmes játékot űznek. Mert az élet rövid és bizonytalan. Utána következik a halál és az ítélet. Hajszálon függ az élet. Mily sokan halnak meg egész váratlanul! Tegnap még éltek, terveket szöttek s mára már megítéltettek!

4. *Eljön az idő, amikor mi is megítéltetünk.* Jaj nekünk, ha Isten kivetnivalót talál! *Ha most* kellene megjelennünk előtte, mit várhatnánk? Talán azt gondoljuk: „Jó az Isten!” Odaát igazságosságát tapasztaljuk meg. Szigorú bíránk lesz. Számonkér mindent, még a felesleges szót is. Hát még a többit!

5. Vannak *szigorú szerzetesrendek* (karthauziak, trappisták stb.) E szerzetesek sanyargatják magukat. Miért? Félnék az ítélettől. A szentek mind félték tőle. Talán túloztak? Nem tudom. Mindenesetre biztosabb utat választottak, mint azok, akik nem törődnek vele, vagy azt mondják: „ráérünk még!”

6. Az ítéletkor *egyetlen vigasztalásunk* lesz, ha Istennek hűségesen szolgáltunk. Súlyos vétséggel vittek egy katonát Caesar elé. Halálra ítélte. Az ítélet végrehajtása előtt a katona megszólalt: „Emlékszel-e, Caesar, hogy egy napon, mikor a harctéren a szomszomság gyötört, egy katona friss vizet hozott neked?” „Igen; de az a katona nem volt félszemű” — felelte a császár. „Akkor még megvolt mind a két szemem, de az egyiket a te életed védelmében vesztettem el!” A császár megkegyelmezett neki és kitüntette. Ha mi Isten kedvében jártunk, ne féljünk, nem ítél el, ki-tüntet az örök élet koronájával. Amen.

A rózsafüzér imádságáról

Bevezetés. Október a rózsafüzér hónapja. Mi a rózsafüzér? A pogány nem is hallott róla. A protestánsok babonaságnak tartják. Elvetendőnek, mert nincs benne az evangéliumokban. A közönyös katolikus unalmas imádságnak mondja, amely csak öreg asszonyoknak való. Majd megismertetem veletek.

Tárgyalás. 1. A régi keresztények apró kövekkel számolták, hogy hány Miatyánkot stb. imádkoztak. A rózsafüzér mai formája Szent Domonkos idejéből való. Szűz Mária tanította meg rá. *Szerkezete:* Födolog, hogy a titkokról elmélkedjünk. Örvendetes — fájdalmas — dicsőséges. Nem nehéz, hisz ismerjük a bibliából, prédikációkból. Allítsuk szemünk elé az egyes jeleneteket, mintha jelen lennénk. Így nem lesz unalmas.

2. A rózsafüzér Isten előtt kedves. Emlékeztet arra, hogy mily sokat tett Isten érettünk: amikor emberré lett, szenvedett. Mily jó és irgalmas volt! Ezért hála, dicséret és szeretet neki.

3. Kedves Szűz Máriának. Mennyire örül, ha figyelmeztetjük életének fontosabb eseményeire, méltóságára, a kegyelmekre, amikben Isten részesítette, dicsőségére. Mikor Lourdesban megjelent, rózsafüzért tartott kezében. Felhívta Bernadettet, hogy imádkozza. Azóta milliók végzik: szentek, tudósok, előkelők, hadvezérek.

4. Mert a rózsafüzér hasznos imádság. Ki tudja, mennyi kegyelmet szerzett már! Lepantói győzelem. Xavéri Szent Ferenc, Vianney Szent János, általában a szentek buzgón végezték. A szerzetesek ruhájukon viselik, hogy állandóan kéznél legyen. Nem féltém azt, aki imádkozni szokta. Az ilyen nem szokott rossz halállal kimúlni.

5. Könnyű és kényelmes imádság. Imádkozhatja a gyermek, az öreg, a beteg, a vak. Lehet végezni munkára menet, jövet. Imádkozza a szegény, aki nem vehet imakönyvet. Igazi *katolikus imádság.* Valaki azt

mondta: „Ha útra megyek, mindig magammal viszem az olvasómat, hogy ha szerencsétlenség folytán meghalnék, megtudják rólam, hogy katolikus vagyok.” Csakugyan, a másvallásúak nem imádkozzák.

Befejezés. A Sixtusi-kápolna képe az utolsó ítéletet ábrázolja. Valaki a rózsafüzérbe kapaszkodik s Szűz Mária úgy húzza fel. Azt akarja jelenteni, hogy a rózsafüzér által sokan üdvözülnek. Végezzük buzgón, hogy egykor Szűz Mária minket is felvegyen az égbe, ahol hervadhatatlan rózsákkal leszünk megkoronázva. Amen.

Szentségimádásra

Bevezetés. Pilátus kérdezte Jézust: „Király vagy-e te?” Mert nem látszott annak. És mégis az! Jézus felel: „Te mondod, hogy én király vagyok.” Most itt áll előttünk az oltáron. Még embernek sem látszik. Még annyit sem látunk, mint Pilátus. Csak élettelen, mozdulatlan ostyát. S mi megkérdezzük tőle: „Jelen vagy-e? Ki vagy? Mit akarsz?” Feleli: „Én vagyok az élő kenyér. Vegyétek és egyétek, ez az én testem! Az én testem bizonyly étel...” Pilátus nem merte tagadni Jézus királyságát. „A ti királyotokat feszítsem-e meg?” Nem volt hajlandó a keresztfeliratot megváltoztatni. Mi hisszük-e? Sokan igen. Mások kételkednek: „Hogyan adhatja testét eledelül?” In praxi sokan nem hisznek. Akik nem viselkednek előtte illően. Akik bűnben mernek áldozni. Akik nem törődnek vele. Lássuk, tényleg jelen van-e?

Tárgyalás. 1. „*Visus, gustus, tactus in te fallitur.*” Még az ész is! Pedig mily sokra képes! Csak a Jézus szavában való hit fogja fel. Jézus beszélt az utolsó vacsorán: „Ez az én testem.” Ami kenyérnek látszik, az az ő teste. Vagyis ami lényeges a kenyérben, ami a kenyeret kenyérré teszi, az átváltozott, a lényegtelenek, mint íz, szín, alak, nagyság stb. megmaradtak. Aztán mondotta: „Ezt cselekedjétek!” Az apostolo-

kon és püspökökön át eljutott hozzánk is e hatalom, amellyel megjelenítjük Jézust az oltáron.

2. *Megérezzük jelenlétét.* Voltak esetek, amikor csodával mutatta meg jelenlétét. Pl. Gyermekek alakjában látták. Vérzett a szentostya. (Bergamói csoda.) Lourdes-ban a szentségi áldásra betegek meggyógyulnak. Szent Klára az Oltáriszentséggel elűzte a szaracénokat. Miért komolyodunk meg, ha a templomba lépünk? Miért látogatottabbak azok az istentiszteletek, amelyek Szentségkitétellel tartatnak? Nem vettek-e észre változást gyermekeiknél, amikor gyakrabban áldoztak? Mi mindennek az oka? Jézus érezeti velünk jelenlétét. Ő képesít bennünket áldozatra, keresztviselésre. A francia szabaddóművesek állami tulajdonba vették az egyházi intézményeket. Bizottság szállt ki az egyik kórházba leltározni. A bűz miatt, amit a gyógyíthatatlan betegek terjesztettek, az urak sietve végezték dolgukat. Vezetőjük megkérdezte az apácáfőnöknőt, hogy mióta teljesít itt szolgálatot? „40 év óta” — volt a felelet. „Hogyan tudta kibírni?” A kápolnaajtóhoz érve a szentségházra mutatott az apaca és csak ennyit mondott: „Övele kibírjuk!”

3. *Miért van közöttünk?* Hogy *barátunk* legyen. Mily jól esett és esik felvidéki testvéreinknek, hogy gr. Eszterházy János velük van! Hogy *gyámolítónk* legyen. Mily jól esett annak a kifosztott embernek, hogy a szamaritánus segített rajta! Hogy *orvosunk* legyen. Gyógyítja lelki betegségeinket. Hogy *közbenjárónk* legyen. Annyiszor kihívjuk bűneinkkel az Isten haragját, próbára tesszük türelmét! Jézus közbenjár értünk.

Befejezés. Menjünk hozzá! De ne feledjük, hogy úr, király. Nem illik rongyos, piszkos szívvel. Úgy menjünk, mint a pásztorok, a gyermekek, a szentek. Boruljunk oda Szívére, mint Szent János az utolsó vacsorán. Mikor a földön járt, kevesen mehettek hozzá. Ma sokan, mindenki mehet. Használjuk ki ezt javunkra. Ma audienciát tart. Kérjünk és adatik nekünk Amen.

Tartalomjegyzék.

Előszó	3
Ádvent I. vasárnapjára	5
Ádvent II. vasárnapjára	6
Szeplőtelen Fogantatás ünnepére	8
Ádvent III. vasárnapjára	9
Ádvent IV. vasárnapjára	10
Karácsony ünnepére	11
Szent István első vértanú ünnepére	13
Szent János apostol ünnepére	15
Karácsony utáni vasárnapra	17
Szilveszter-esti hálaadásra	18
Újévre	20
Jézus szent Nevének ünnepére	22
Vízkereszt ünnepére	24
Vízkereszt utáni I. vasárnapra	25
Vízkereszt utáni II. vasárnapra. A házasságról I.	27
A házasságról II.	29
A házasságról III.	30
A vegyesházasságról I.	33
A vegyesházasságról II.	35
Vízkereszt utáni III. vasárnapra	36
Vízkereszt utáni IV. vasárnapra	38
Vízkereszt utáni V. vasárnapra	39
Vízkereszt utáni VI. vasárnapra	40
Hetvened vasárnapra	42
Hatvanad vasárnapra	43
Ötvened vasárnapra	44
Nagybőjt I. vasárnapjára	46
Nagybőjt II. vasárnapjára	47
Nagybőjt III. vasárnapjára	48

Nagyböjt IV. vasárnapjára	50
Feketevasárnapra	52
Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepére	54
Nagypéntekre	55
Húsvét vasárnapjára	57
Húsvéthétfőre	59
Fehérvasárnapra	60
Első áldozásra	61
Húsvét utáni II. vasárnapra	63
Húsvét utáni III. vasárnapra	64
Húsvét utáni IV. vasárnapra	65
Húsvét utáni V. vasárnapra	67
Áldozócsütörtökre	68
Húsvét utáni VI. vasárnapra	70
Pünkösöd vasárnapjára	71
Pünkösöd hétfőre	72
Szentháromság vasárnapjára	74
Pünkösöd utáni II. vasárnapra	75
Pünkösöd utáni III. vasárnapra	76
Pünkösöd utáni IV. vasárnapra	77
Pünkösöd utáni V. vasárnapra	78
Pünkösöd utáni VI. vasárnapra	79
Pünkösöd utáni VII. vasárnapra	80
Sz. Péter és Pál apostolok ünnepére	82
Pünkösöd utáni VIII. vasárnapra	84
Pünkösöd utáni IX. vasárnapra	85
Pünkösöd utáni X. vasárnapra	87
Pünkösöd utáni XI. vasárnapra	88
Pünkösöd utáni XII. vasárnapra	89
Nagyboldogasszony ünnepére	91
Sz. István király ünnepére	92
Pünkösöd utáni XIII. vasárnapra	93
Pünkösöd utáni XIV. vasárnapra	95
Kisasszony-napra	96
Pünkösöd utáni XV. vasárnapra	97
Pünkösöd utáni XVI. vasárnapra	99
Pünkösöd utáni XVII. vasárnapra	100
Pünkösöd utáni XVIII. vasárnapra	101
Pünkösöd utáni XIX. vasárnapra	102

Pünkösöd utáni XX. vasárnapra	104
Pünkösöd utáni XXI. vasárnapra	105
Krisztus királyságának ünnepére	106
Mindenszentek ünnepére	107
Halottak estéjére	109
Pünkösöd utáni XXII. vasárnapra	110
Pünkösöd utáni XXIII. vasárnapra	112
Pünkösöd utáni utolsó vasárnapra	113
A rózsafűzér imádságról	115
Szentségimádásra	116

